

Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare

RAPORT DE AUTOEVALUARE

Chișinău - 2022

CUPRINS

Lista abrevierilor	3
Lista tabelelor și figurilor	4
1. Introducere	5
2. Elaborarea raportului de autoevaluare (RAE)	6
3. Învățământul superior și asigurarea calității în învățământul superior în contextul agenției.....	7
4. Istoria, profilul și activitățile Agenției	11
Scurt istoric.....	11
Profilul Agenției.....	12
Activitățile Agenției.....	15
Activitățile internaționale ale Agenției	23
5. Profil, funcționare și activități de asigurare externă a calității ale Agenției (Conformitatea cu Partea 3 a ESG).....	26
5.1 Standardul ESG 3.1 Activități, politici și procese de asigurare a calității	26
5.2 Standardul ESG 3.2 Statut oficial	30
5.3 Standardul ESG 3.3 Independență.....	30
5.4 Standardul ESG 3.4 Analiză tematică	33
5.5 Standardul ESG 3.5 Resurse	34
5.6 Standardul ESG 3.6 Asigurare internă a calității și conduită profesională.....	38
5.7 Standardul ESG 3.7 Evaluare externă periodică a agențiilor	44
6. Conformitatea cu standardele și liniile directoare europene (partea 2)	44
6.1 Standardul ESG 2.1 Luarea în considerare a asigurării interne a calității	44
6.2 Standardul ESG 2.2 Conceperea de metodologii adaptate scopului.....	51
6.3 Standardul ESG 2.3 Procese de implementare.....	54
6.4 Standardul ESG 2.4 Expertii evaluărilor colegiale	57
6.5 Standardul ESG 2.5 Criterii pentru rezultate	61
6.6 Standardul ESG 2.6 Raportare.....	63
6.7 Standardul ESG 2.7 Reclamații și contestații	64
7. Informații și opinii ale părților interesate.....	66
8. Analiza SWOT.....	68
9. Provocări curente și domenii pentru dezvoltarea viitoare	69
Glosar de termeni.....	73
Anexe.....	74

Lista abrevierilor

- ANACEC** – Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare
- ANACIP** – Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional
- CC** – Consiliu de conducere al ANACEC
- CEE** – Comisie de evaluare externă
- CEENQA** – Rețeaua Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior din Europa Centrală și de Est
- CNAA** – Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare
- CP** – Comisie de profil
- CPÎS** – Comisia de profil în învățământul superior
- DEÎS** – Direcția evaluare în învățământul superior
- ECTS** – Sistemul European de Credite Transferabile
- ENQA** – Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
- ESG** – Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior
- EQAR** – Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
- EQAVET** – Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în Educație și Formarea Profesională
- ETF** – Forumul pentru Asigurarea Calității în Învățământul Profesional Tehnic și de Formare Continuă
- HG** – Hotărâre de Guvern
- ÎIS** – Instituție de învățământ superior
- IȘN** – Inspectoratul Școlar Național
- ÎS** – Învățământ superior
- ME/MECC/MEC** – Ministerul Educației/Ministerul Educației, Culturii și Cercetării/Ministerul Educației și Cercetării
- MEE** – Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă
- RAE** – Raport de autoevaluare
- REE** – Raport de evaluare externă
- SEÎS** – Spațiul European al Învățământului Superior
- SICI** – Conferința Internațională Permanentă a Inspectoratelor
- VET** – Învățământ profesional tehnic

Lista tabelelor și figurilor

Tabelul 1. Grupul de lucru pentru elaborarea Raportului de autoevaluare a ANACEC	6
Tabelul 2. Dinamica numărului de decizii emise de Consiliul de conducere, perioada 2016 - 2021	16
Tabelul 3. Dinamica evaluărilor externe a calității programelor de studii superioare în perioada 2016 – 2021	20
Tabelul 4. Resurse financiare	37
Tabelul 5. Racordarea standardelor de acreditare aplicate de ANACEC la ESG	46
Tabelul 6. Categoriile de experți implicați în evaluarea externă a programelor de studii.....	60
Tabelul 7. Implicarea părților interesate	66
Tabelul 8. Analiza SWOT	68
Figura 1. Structura generală a învățământului superior	8
Figura 2. Dinamica numărului de instituții de învățământ superior	9
Figura 3. Dinamica numărului de studenți pe cicluri de învățământ.....	10
Figura 4. Structura organizatorică a ANACEC	13
Figura 5. Etapele succesive de evaluare externă a calității programelor de studii/ instituțiilor de învățământ	17
Figura 6. Tipurile de evaluare externă a calității programelor de studii/instituțiilor de învățământ	18
Figura 7. Caracteristica colectivului pe categorii de vârstă și în aspect gender.....	35
Figura 8. Sistemul de asigurare a calității al ANACEC	40
Figura 9. Diagrama de proces pentru evaluarea externă a calității.....	55
Figura 10. Distribuția pe categorii a experților evaluatori implicați în evaluările externe ale programelor de studii superioare în perioada 2017-2021	61

1. Introducere

Odată cu aprobarea în 2014 a Codului educației, a fost definit cadrul legal și instituțional al sistemului național de asigurare a calității, una dintre componentele acestuia fiind înființarea și asigurarea funcționării Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional (ANACIP). Noua structură a fost creată, prin HG nr. 652 din 13 august 2014 „Cu privire la crearea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional”. Reforma, inițiată prin Legea nr.190 din 21.09.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, promovată și realizată în contextul punerii în aplicare a Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020, a inclus o serie de schimbări organizaționale și de conținut pentru mai multe structuri din diverse domenii de interes public, inclusiv și din domeniul asigurării calității.

Drept urmare, prin HG nr. 201/2018, s-a modificat denumirea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional în Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC). Noua structură a absorbit Inspectoratul Școlar Național (IȘN), autoritate administrativă din subordinea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC), și Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (CNAA), autoritate administrativă autonomă față de Guvern.

ANACEC are misiunea de a implementa politicile statului și de a contribui la dezvoltarea orientată spre cele mai bune standarde internaționale în domeniile de competență atribuite. Agenția acoperă mai multe domenii de activitate, cum ar fi: asigurarea calității în învățământul general, profesional tehnic, de formare continuă, învățământ superior, cercetare și inovare. Însă, în acest RAE sunt descrise activitățile ANACEC pe dimensiunea învățământului superior, care cad sub incidența ESG.

Agențiile de asigurare a calității care funcționează în țări membre în Spațiul European al Învățământului Superior, care desfășoară activități de evaluare externă a calității în domeniul învățământului superior, trebuie să treacă printr-un proces de evaluare externă, la fiecare 5 ani, pentru a se stabili conformitatea funcționării și activităților acestora cu „Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior” (ESG).

Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC) a ales să fie supusă pentru prima dată unei evaluări externe de către Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA) și intenționează solicitarea statutului de membru cu drepturi depline. Actualmente, Agenția moldavă este membru afiliat ENQA (din ianuarie 2016). Evaluarea va servi, de asemenea, ca bază pentru solicitarea includerii Agenției în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR), o condiție stipulată și în *Codul Educației* al Republicii Moldova (art. 115, lit. n)).

Raportul de autoevaluare (RAE) al ANACEC este elaborat în conformitate cu recomandările stipulate în „Liniile directoare pentru evaluarea agențiilor de către ENQA” (Guidelines for ENQA Agency Reviews), aprobate în 2021. Sunt prezentați 6 ani de activitate, practic de la înființarea entității (Hotărârea de Guvern nr. 652 din 13.08.2014 „Cu privire la crearea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional”). De menționat faptul că în această perioadă Agenția s-a confruntat cu mai multe dificultăți și provocări, inclusiv dată fiind restructurarea entității de către Guvern în februarie 2018. În același timp, Agenția a înregistrat progrese atât la nivel național, prin instituirea unui cadru de asigurare externă a calității în educație în baza valorilor, principiilor și bunelor practici europene, care ține însă cont de

contextul național, cât și la nivel internațional, prin crearea de parteneriate viabile și implicare activă în proiecte cu impact semnificativ asupra Agenției și a sistemului educațional în general.

Parcurgerea unui proces de evaluare internă, ale cărei concluzii sunt consemnate în Raport, reprezintă o oportunitate de a reflecta asupra activităților și funcționării agenției, cu scopul de a identifica direcții de îmbunătățire.

De asemenea, va oferi o oportunitate excelentă de a primi feedback extern cu privire la modul în care ANACEC îndeplinește misiunea de asigurare a calității, de a reflecta asupra punctelor forte, slabe și a provocărilor cu care agenția se confruntă, de a îmbunătăți și dezvolta dialogul cu principalele părți interesate.

2. Elaborarea raportului de autoevaluare (RAE)

Procesul de elaborare a acestui raport de autoevaluare a fost inițiat printr-o decizie a Consiliului de conducere, prin care a fost stabilit planul de acțiuni și componența grupului de lucru.

Astfel, au fost planificate o serie de acțiuni, numiți responsabilii și stabilite termenele de realizare a fiecărei acțiuni în parte. Principalele acțiuni sunt:

- elaborarea draft-ului RAE;
- consultarea publică a draft-ului RAE prin:
 - crearea unei secțiuni dedicate pe site-ul ANACEC la compartimentul Transparență,
 - plasarea draft-ului RAE pe site-ul /mediile de socializare ale ANACEC,
- organizarea și participarea la ședințe /întuniri dedicate cu MEC, Consiliul rectorilor, Consiliul de conducere al ANACEC (în continuare CC), asociațiile patronale;
- colectarea feedback-ului și sistematizarea informațiilor /propunerilor primite;
- definitivarea RAE și aprobarea acestuia prin decizia CC din 29.07.2022.

Grupul de lucru a fost format din reprezentanți ai MEC, mediului academic, Comisiei de profil în învățământul superior (CPÎS), mediului de afaceri și studenților, prezentați în Tabelul 1.

Tabelul 1. Grupul de lucru pentru elaborarea Raportului de autoevaluare a ANACEC

Persoane implicate în scrierea RAE

Nr. crt.	Categoria	Nume, prenume	Funcția
1.	Conducerea	Chiciuc Andrei	Președinte
		Petrov Elena	Vicepreședinte
		Baciu Sergiu	Secretar general
2.	Direcția Evaluare în Învățământul Superior	Banu Felicia	Șef Direcție
		Danila Natalia	Specialist principal
		Balan Stela	Specialist principal
		Cioban Natalia	Specialist superior
3.	Serviciul Relații cu Publicul și Cooperare Internațională	Guvir Stela	Șef Serviciu
4.	Serviciul Financiar-administrativ	Avornic Ana	Contabil-șef
5.	Secția Management Instituțional	Rudei Parascovia	Șef Secție

Persoane implicate în procesul de oferire a feedback-ului general asupra RAE

Nr. crt.	Denumirea subdiviziunii/instituției	Nume, prenume	Funcția
1.	Consiliul de conducere al ANACEC	Șaptefrați Lilian	Membru CC
2.	Comisia de profil în învățământul superior a ANACEC	Todos Petru	Președintele CP
		Duca Maria	Membru CP
		Stepanov Georgeta	Membru CP
3.	Ministerul Educației și Cercetării	Velișco Nadejda	Șef Direcție/ Secretar general de stat
4.	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova	Șalaru Virginia	Șef Secție managementul calității academice
5.	Academia de Studii Economice din Moldova	Cepraga Lucia	Șef Secția studii, dezvoltare curriculară și management al calității
6.	Universitatea de Stat din Moldova	Carauș Irina	Doctorandă
7.	Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă”	Ciobanu Anastasia	Masterand
8.	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC)	Bzovii Mariana	Director executiv
9.	Camera de Comerț și Industrie	Badâr Iurie	Șef Direcție expertiză, evaluare și servicii în comerțul internațional

Membrii grupului de lucru s-au implicat în această activitate în perioada iulie 2021 - iunie 2022 atât la etapa de scriere a RAE (reprezentanții ANACEC), dar și cu rol de oferire a feedback-ului, sugestiilor de îmbunătățire (reprezentanți ai părților interesate), reieșind din contextul național al asigurării calității în învățământul superior.

De menționat că la elaborarea RAE, membrii grupului de lucru au ținut cont și de opiniile formulate de experții europeni, cooptați în cadrul proiectelor Twinning „Enhancing the quality and effectiveness of the VET system in the Republic of Moldova”, „Supporting European QA Agencies in meeting the ESG (SEQA-ESG)”, precum și proiectului Băncii Mondiale care au venit cu o serie de recomandări în adresa ANACEC privind racordarea activităților acestuia la cerințele ESG.

3. Învățământul superior și asigurarea calității în învățământul superior în contextul agenției

Republica Moldova a devenit parte a Procesului Bologna în anul 2005, ceea ce a condus la o reformă cuprinzătoare în sectorul învățământului superior, orientată spre modernizarea sistemului și alinierea acestuia la standardele europene. Obiectivele strategice în domeniul educației sunt stabilite și în Acordul de asociere semnat între Republica Moldova și Uniunea Europeană.

În prezent, sectorul educațional național este reglementat de *Codul educației* (în vigoare din noiembrie 2014), care stabilește cadrul legal privind planificarea, organizarea, funcționarea și dezvoltarea acestuia și *Cadrul Național al Calificărilor* care asigură transparența învățământului

superior, facilitează mobilitatea academică și recunoașterea diplomelor la nivel internațional. Acesta este corelat cu Cadru European al Calificărilor și necesarul de calificări pe piața națională și europeană a muncii. Calificările acordate în învățământul superior sunt descrise în Registrul Național al Calificărilor în Învățământul Superior, coordonat de MEC.

Învățământul superior în Republica Moldova este structurat pe trei cicluri (Figura 1).

Figura 1. Structura generală a învățământului superior

Studiile superioare de licență și studiile superioare integrate pot fi organizate doar la specialitățile prevăzute în *Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților* (HG 482/2017). Studiile superioare de licență se finalizează cu susținerea examenului și/sau a tezei/proiectului de licență și cu eliberarea diplomei de studii superioare de licență.

Studiile superioare integrate sunt organizate la domeniile Medicină, Farmacie, Medicină veterinară și Arhitectură. Acestea se finalizează cu susținerea examenului/lucrării de absolvire și cu eliberarea diplomei echivalente cu diploma de studii superioare de master.

Studiile superioare de master sunt a doua treaptă a studiilor universitare și asigură aprofundarea în domeniul studiilor de licență sau într-un domeniu apropiat și urmăresc dezvoltarea capacităților de cercetare științifică. Acestea constituie o bază pregătitoare obligatorie pentru studiile doctorale și se finalizează cu susținerea publică a tezei/proiectului de master și cu eliberarea diplomei de studii superioare de master.

Diplomele de studii superioare de licență, studii superioare integrate și studii superioare de master sunt însoțite de suplimentul la diplomă, redactat în limbile română și engleză.

Studiile superioare de doctorat sunt organizate în școli doctorale constituite în cadrul instituțiilor de învățământ superior, precum și în cadrul consorțiilor sau parteneriatelor naționale și internaționale. Studiile superioare de doctorat se realizează prin programe de două tipuri:

- doctorat științific, care are ca finalitate producerea de cunoaștere științifică originală, recunoscută pe plan internațional,
- doctorat profesional, în domeniile artelor și sportului, care are ca finalitate producerea de cunoaștere originală în baza aplicării metodei științifice și a reflecției sistematice asupra unor creații artistice sau asupra unor performanțe sportive de înalt nivel național și internațional.

Studiile superioare de doctorat se finalizează cu susținerea publică a tezei de doctorat, cu conferirea titlului de doctor (în domeniul respectiv) și cu eliberarea diplomei de doctor de către instituția organizatoare a programului de studii superioare de doctorat în urma confirmării de către ANACEC.

Potrivit legislației naționale, studiile superioare de licență și de master pot fi organizate la formele de învățământ cu frecvență, cu frecvență redusă și la distanță, iar studiile superioare de doctorat la formele de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă.

În sistemul de învățământ superior se aplică Sistemul european de credite transferabile (ECTS). Creditele de studii transferabile măsoară cantitatea de muncă necesară studentului în cadrul unui curs/disciplină academică. Pentru un semestru academic se alocă 30 de credite de studii transferabile, iar pentru un an academic 60 de credite de studii transferabile.

Învățământul superior este organizat în universități, academii și institute. Pe parcursul ultimilor 10 ani s-a atestat o diminuare a numărului de instituții de învățământ superior, precum și a numărului de studenți încadrați în sistem. Astfel, dacă în anul academic 2010/2011 procesul educațional în învățământul superior a fost organizat în 33 de instituții (Figura 2)¹, din ele 19 instituții publice și 14 private, în anul de studii 2021/2022 numărul de instituții de învățământ superior s-a micșorat la 21.

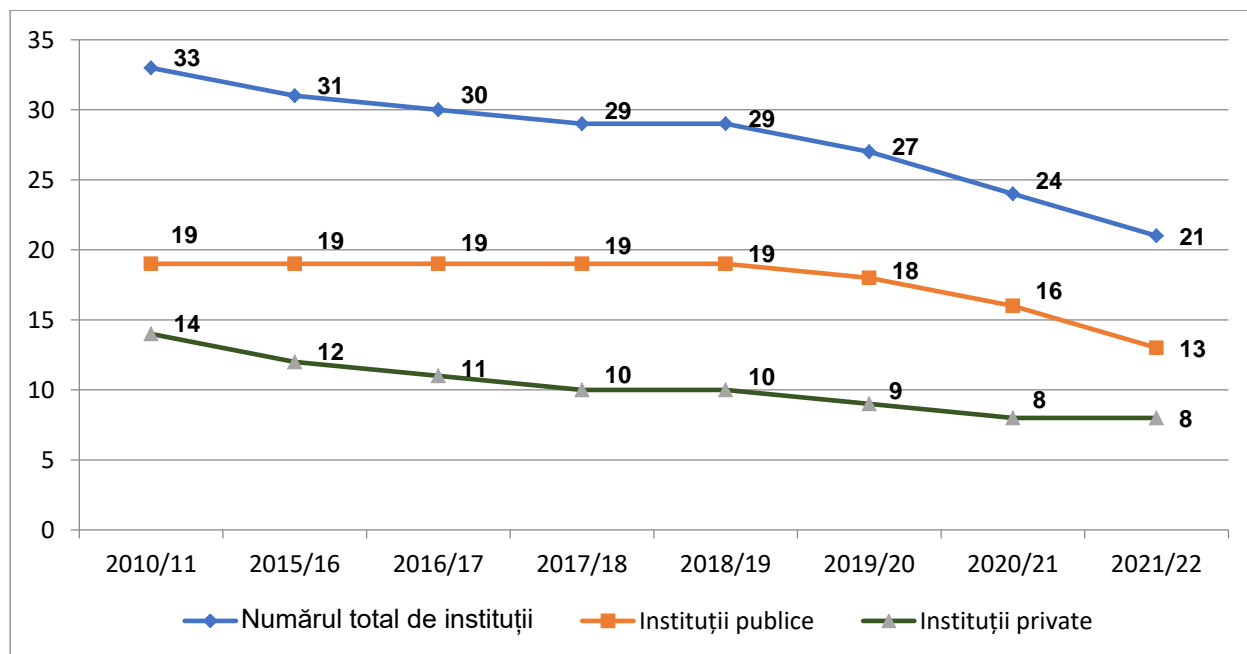

Figura 2. Dinamica numărului de instituții de învățământ superior

Dinamica contingentului de studenți în ultimii ani (Figura 3)² denotă o scădere constantă a numărului de studenți (excepție este anul academic 2020/21, când, din cauza restricțiilor Covid-19, mai mulți studenți au ales să studieze în țară). Astfel, în anul academic 2010/11 au fost încadrați în învățământul superior 109363 de studenți, iar în anul academic 2020/21 numărul de studenți s-a micșorat la 60728. Principalele cauze care au determinat diminuarea numărului de studenți în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova țin de scăderea demografică și migrația populației precum și posibilitatea accederii tinerilor la studiile superioare oferite de universitățile europene.

Sistemul organelor de conducere a instituțiilor de învățământ superior este format din senat, consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională, consiliul științific, consiliul facultății, consiliul de administrație și rectorul instituției.

Instituțiile de învățământ superior dispun de statut de autonomie universitară, care constă în dreptul comunității universitare de organizare și autogestionare, de exercitare a libertăților academice fără niciun fel de ingerințe ideologice, politice sau religioase, de asumare a unui

¹ Sursa: [Educația în Republica Moldova. Publicație statistică](#)

² Sursa: [Educația în Republica Moldova. Publicație statistică](#)

ansamblu de competențe și obligații în concordanță cu politicile și strategiile naționale de dezvoltare a învățământului superior. Autonomia universitară vizează, în special, autonomia organizațională, autonomia academică și autonomia resurselor umane.

Finanțarea instituțiilor publice din învățământul superior se realizează în conformitate cu *Metodologia de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior* (HG nr. 343/2020), care stabilește modul de alocare a finanțării standard, pentru instituțiile publice de învățământ superior în bază de cost standard per student și coeficienți de ajustare, asociată gradului de complexitate a programelor de studii de la ciclurile de studii superioare de licență și master, a finanțării compensatorii pentru susținerea performanței și a finanțării complementare pentru modernizarea bazei materiale și didactice a instituției.

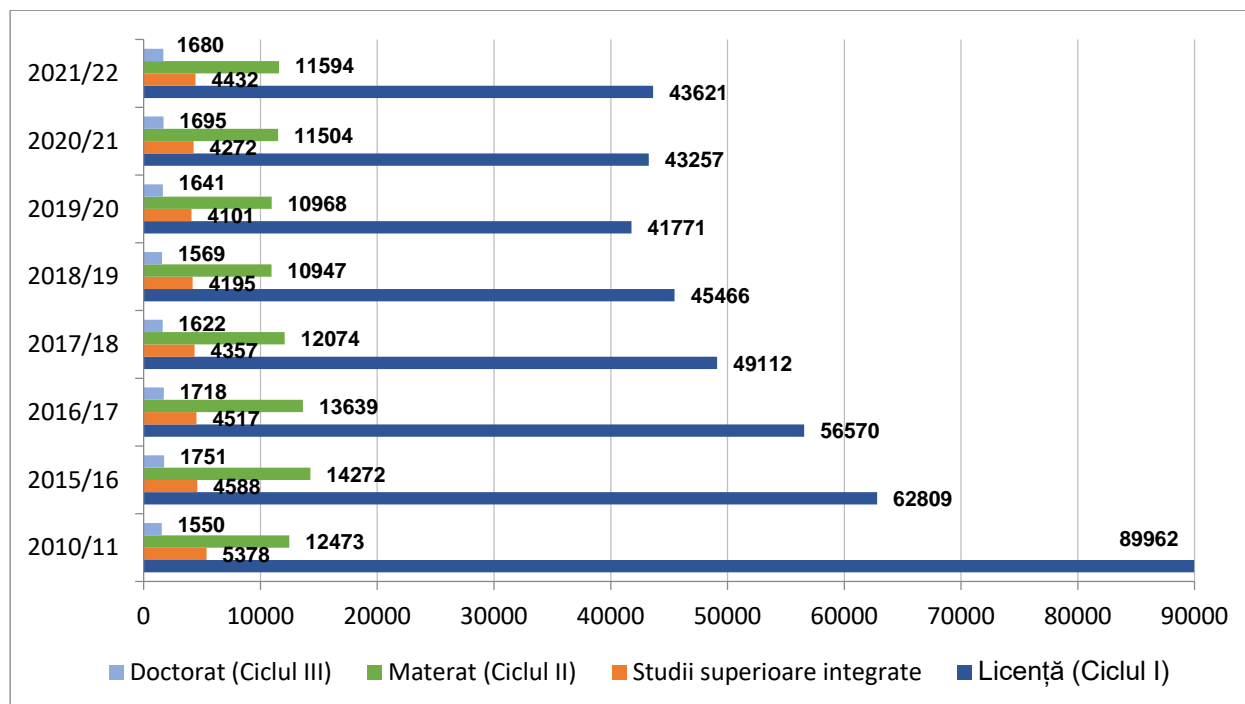

Figura 3. Dinamica numărului de studenți pe cicluri de învățământ

Începând cu anul 2014, a fost consolidat sistemul național de asigurare a calității, inclusiv prin înființarea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional.

Asigurarea calității în învățământul superior (art. 112, 113, 114 din *Codul Educației* descriu mecanismele de asigurare și evaluare a calității în învățământul superior) este realizată printr-un ansamblu de acțiuni de dezvoltare a capacității instituționale de elaborare, planificare și implementare de programe de studii, prin care se formează și se consolidează încrederea beneficiarilor că instituția ofertantă de educație satisface și îmbunătățește standardele de calitate în conformitate cu misiunea asumată de aceasta.

La nivel național, MEC elaborează politicile în domeniul asigurării calității educației, iar ANACEC implementează politicile statului în domeniul asigurării calității în învățământ și evaluează extern calitatea programelor de studii, respectiv la nivelul instituțiilor de învățământ superior, în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ.

La nivel instituțional, structurile interne de asigurare a calității implementează politicile naționale și instituționale de asigurare a calității și monitorizează asigurarea calității tuturor proceselor în instituție. Descrierea detaliată a sistemului național de evaluare a învățământului superior este expusă în compartimentul 4.

4. Istoria, profilul și activitățile Agenției

Scurt istoric

Bazele ANACEC au fost puse în anul 2013, când *Legea învățământului* în vigoare la acea etapă a fost completată cu un articol distinct care prevedea constituirea unei entități responsabile la nivel național de evaluarea externă a calității în educație. În același context, în anul 2014 a fost înființat Consiliul Interimar, care pe parcursul unui an a pregătit baza normativă și metodologică pentru constituirea entității respective. Astfel, în anul 2015, în temeiul art. 115 (1) din *Codul educației* nr. 152/2014, a fost înființată Agenția Națională pentru Asigurarea Calității în Învățământul Profesional (ANACIP).

De menționat că ANACIP avea statut de autoritate administrativă de interes național cu responsabilități distincte în domeniul asigurării calității în educație, autonomă față de Guvern, independentă în deciziile și organizarea sa.

În 2017, în contextul implementării Strategiei privind reforma administrației publice pentru 2016-2020 în Republica Moldova, prin modificări operate în *Codul educației*³ a fost reprojctat sistemul național de asigurare externă a calității în educație și cercetare, inclusiv modificat statutul juridic al entității responsabile la nivel național de evaluarea externă a calității. Ulterior, în 2018, Guvernul a aprobat, prin HG nr. 201/2018 [Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și cercetare](#) (în continuare Regulamentul ANACEC), care detaliază misiunea, funcțiile, atribuțiile, drepturile Agenției și modul de organizare a activității acesteia.

Modificările majore țin de câteva aspecte importante:

- Noua structură a absorbit Inspectoratul Școlar Național (ISN), autoritate administrativă subordonată MECC și Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (CNAA), autoritate administrativă autonomă.
- În calitate de persoană juridică de drept public ANACEC dispune de atribute specifice autorităților publice, stabilite în actele normative, iar angajații au obținut statutul de funcționari publici.
- ANACEC a fost abilitată cu noi atribuții și responsabilități pe dimensiunea calității în învățământul general și în cercetare.
- S-a modificat statutul juridic al ANACEC, aceasta devenind autoritate administrativă subordonată MECC.

³ Art.115 al.(1) în redacția LP190 din 21.09.17, MO 364-370/20.10.17 art.624; în vigoare din 20.02.18, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130514&lang=ro#

Profilul Agenției

Conform **Misiunii** sale, Agenția implementează politicile statului și contribuie la dezvoltarea orientată spre cele mai bune standarde internaționale în domeniile de competență atribuite.

Funcțiile stabilite prin cadrul legislativ și normativ se realizează în două domenii majore:

(1) învățământ general, profesional tehnic, superior și de formare profesională continuă și (2) cercetare și inovare.

În vederea realizării misiunii sale, Agenția asigură și realizează următoarele procese:

- evaluarea calității în învățământul general,
- evaluarea calității în învățământul profesional tehnic;
- evaluarea calității în învățământul superior;
- evaluarea externă a programelor de formare profesională continuă;
- evaluarea externă a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării;
- evaluarea personalului științific și științifico-didactic.

Structural Agenția este constituită din Consiliul de conducere al ANACEC, Comisiile de profil și aparatul administrativ (Figura 4).

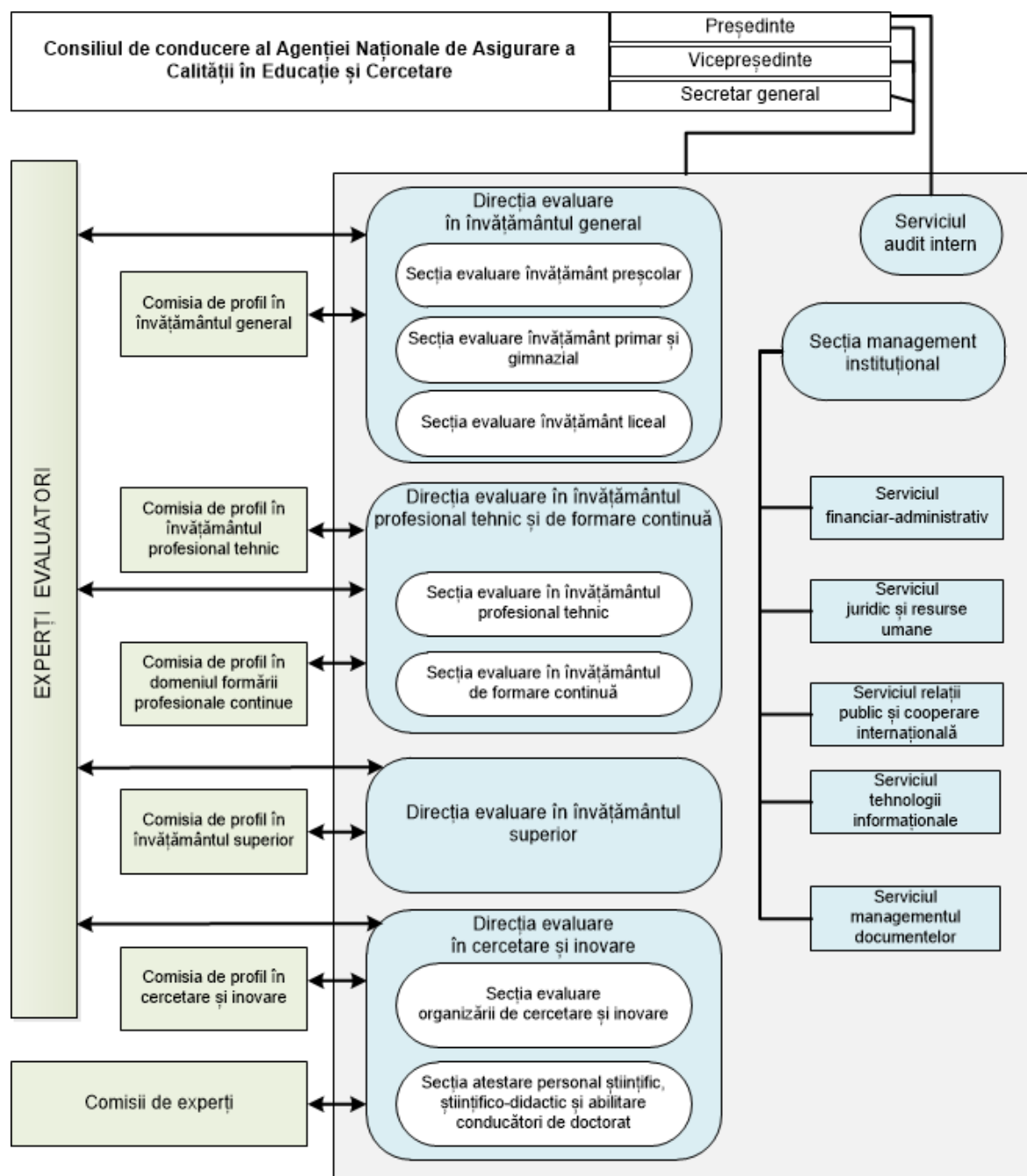

Figura 4. Structura organizatorică a ANACEC

Consiliul de conducere al ANACEC (CC) este organul colectiv de conducere care asigură elaborarea și implementarea Strategiei Agenției și aprobă decizii în baza examinării rezultatelor evaluării externe. Componenta CC, modalitatea de constituire, atribuțiile sunt strict reglementate (HG nr. 201/2018, pct. 12-25; *Codul educației*, art. 115 (8)). Astfel, CC este constituit din 15 membri, inclusiv 13 cadre cu titluri științifico-didactice și științifice, un reprezentant al studenților și un reprezentant al mediului de afaceri. *Codul educației* prevede o clauză de incompatibilitate (art. 115 (8)), conform căreia membrii CC nu pot deține funcții de demnitate publică, funcția de rector sau de director al instituției de învățământ.

Membrii CC sunt selectați prin concurs deschis, jurizat internațional, organizat de către MECC, în baza unui Regulament propriu, din rândul tuturor celor interesați, pentru un mandat de 4 ani

și ținând cont că aceeași persoană poate candida repetat pentru calitatea de membru al CC, dar nu mai mult decât pentru 2 mandate consecutive.

Procedura stabilită a fost aplicată în 2015 la selectarea primului CC al ANACIP, investit pentru un mandat de 4 ani. Odată cu constituirea în 2018 a ANACEC în baza ANACIP, prin absorbția IȘN și a CNAA, termenul de exercitare a funcțiilor CC al ANACIP a fost extins până la expirarea mandatului de patru ani. În 2019, pentru organizarea concursului de selectare a membrilor CC al ANACEC, MECC a utilizat aceeași procedură de concurs (*Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului de selectare a membrilor Consiliului de Conducere al ANACEC*, Anexă la Ordinul MECC nr. 1076 din 30.08.2019), cu implicarea a 5 experți internaționali, delegați de agenții de asigurare a calității înregistrate în EQAR. Componența nominală a CC al ANACEC a fost confirmată prin Ordinul MECC nr. 1397 din 01.11.2019 pentru un mandat de 4 ani (2019-2023) și este accesibilă pe pagina web a Agenției.

Modalitatea de lucru a CC, în particular, modul de convocare, organizare și desfășurare a ședințelor, inclusiv în format on-line, prin intermediul platformelor electronice de comunicare, de elaborare și realizare a ordinii de zi, prezentare a materialelor, adoptare a deciziilor și perfectare a proceselor-verbale, se stabilește prin *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea ședințelor Consiliului de conducere al ANACEC*, aprobat de CC (Decizia nr.38 din 26.02.2021).

Conducerea executivă a ANACEC este asigurată de către Președintele CC, care este asistat de vicepreședinte și secretarul general, aceștia fiind selectați din rândul membrilor CC în bază de concurs public suplimentar (HG nr. 248/2019, pct.20), organizat în baza prevederilor *Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public*. Persoana desemnată câștigătoare în concursul pentru funcția de președinte al CC a fost numită în funcție de către Guvern (Dispoziția nr. 333-d din 04.12.2019), iar pentru funcțiile de vicepreședinte și secretar general – de către MECC (Ordinul MECC nr. 1874-p din 05.12.2019 și Ordinul MECC nr. 2010-p din 31.12.2019). Activitatea președintelui, vicepreședintelui și a secretarului general al CC cade sub incidența prevederilor Legii nr.158/2008.

Comisiile de profil (CP) constituite pentru fiecare domeniu de activitate al Agenției (învățământ general, profesional tehnic, superior, de formare profesională continuă, cercetare și inovare) funcționează pe lângă subdiviziunile Agenției în calitate de structuri organizatorice componente permanente. Misiunea, structura, mecanismul de constituire și funcționare, precum și atribuțiile acestora sunt stabilite prin *Regulamentul comisiilor de profil ale ANACEC*, elaborat de ANACEC și aprobat prin HG nr. 327/2019, precum și regulamentele proprii de organizare și funcționare, accesibile pe pagina web a ANACEC. În componența fiecărei CP sunt nouă persoane, personalități cu experiență remarcabilă în domeniile de activitate ale comisiilor, cu realizări profesionale recunoscute la nivel național și internațional, selectate prin concurs public pentru un mandat de patru ani. Concursul de selectare a membrilor CP a fost organizat de către CC în anul 2020. Componența nominală a CP ale ANACEC este aprobată prin Ordinul MECC nr. 119 din 10.02.2020 și este publică pe site-ul Agenției.

În procesul de evaluare externă a programelor de studii/instituțiilor, ANACEC implică experți evaluatori pe care îi selectează în baza *Metodologiei de selectare a experților evaluatori*, elaborată în cadrul ANACEC și aprobată prin Decizia CC.

Structura, organigrama și efectivul-limită al aparatului administrativ al ANACEC sunt strict reglementate prin HG nr. 201/2018. Astfel, ANACEC este constituită din direcții, secții și servicii (Figura 4), cu un număr maxim de 52 de unități. Analiza detaliată a aparatului administrativ este expusă în comp. 5, stand. 3.5 Resurse.

Activitățile Agenției

Pentru realizarea atribuțiilor delegate regulamentar Agenția a elaborat și, după aprobarea de către structurile abilitate, aplică un șir de acte metodologice, inclusiv:

- *Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă* (HG nr. 616/2016, cu modificările și completările ulterioare), (în continuare *Metodologia de evaluare externă*);
- *Metodologia de evaluare a instituțiilor de învățământ general* (Ordinul MECC nr. 581 din 23.06.2020);
- *Metodologia de evaluare a cadrelor de conducere din învățământul general* (Ordinul MECC nr. 581 din 23.06.2020);
- *Metodologia de conferire și confirmare a titlurilor științifice în Republica Moldova* (HG 497/2019);
- *Metodologia aprobării conducătorilor de doctorat* (HG 326/2019).

De la înființare ANACIP/ANACEC s-a axat preponderent pe evaluarea externă a programelor de studii, dat fiind reglementările normative în vigoare. Procesele și procedurile utilizate pentru evaluarea externă în învățământul superior, profesional tehnic și de formare continuă sunt similare, metodologia, standardele de acreditare și indicatorii de performanță aplicați fiind aceiași (HG nr. 616/2016, Anexele 2-7). Aspectele operaționale și instrumentale ale evaluării externe a calității și specificul învățământului superior, învățământului profesional tehnic și de formare continuă sunt reflectate în cele 8 Ghiduri de evaluare externă a calității, elaborate pentru fiecare nivel de învățământ și ciclul universitar separat, atât pentru evaluarea programelor de studii, cât și pentru evaluarea instituțională. În procesul de elaborare a Metodologiei și a Ghidurilor Agenția a colaborat cu instituțiile de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă, Consiliul rectorilor/ Consiliul directorilor, cu Ministerul Educației și Cercetării, cu alți actori interesați. Ghidurile sunt aplicate după aprobarea de către CC.

Începând cu 2018, ANACEC a preluat de la CNAA, și a continuat, procesul de atestare a personalului științific și științifico-didactic conform procedurilor consacrate, realizate de către CNAA. Totodată, au fost preluate și atribuțiile IȘN. Astfel, începând cu anul de studii 2020-2021, după o etapă de pilotare și perfectare a cadrului metodologic aferent, ANACEC a inițiat, în premieră pentru Republica Moldova, procesul de evaluare externă a instituțiilor de învățământ general și a cadrelor de conducere de la acest nivel. Dinamica numărului de decizii emise de CC în vederea autorizării de funcționare provizorie/acreditării programelor de studii și instituțiilor de învățământ, și a deciziilor care vizează dimensiunea atestării personalului științific și științifico-didactic în perioada 2016 - 2021 este reprezentată în Tabelul 2.

Tabelul 2. Dinamica numărului de decizii emise de Consiliul de conducere, perioada 2016 - 2021

Decizii ale Consiliul de conducere	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Total (2016-2021)
Programe de studii de formare profesională în învățământul profesional tehnic și formare continuă evaluate extern	38	150	181	224	580	377	1550
Programe de studii superioare evaluate extern	13	145	120	103	33	156	570
TOTAL decizii pe programe	51	295	301	327	613	533	2120
Instituții evaluate extern	-	2	1	10*	15*	60*	88
TOTAL	51	297	302	337	628	593	2208
Subiecte ce țin de atestarea personalului științific și științifico-didactic	-	-	55	69	75	120	319

* Evaluări instituții de învățământ general

Cifrele din tabel denotă că în perioada 2016 – 2021 a fost organizat și finalizat procesul de evaluare externă pentru **2120 programe de studii** din ÎS (nivelele 6, 7 și 8 CNC), profesional tehnic (nivelele 3, 4 și 5 CNC) și de formare continuă. În 2017 și 2018 au fost autorizate pentru funcționare provizorie sau acreditate **3 instituții** (2 de învățământ profesional tehnic și 1 de formare continuă), iar în perioada 2020-2021 au fost evaluate extern 85 instituții de învățământ general. Totodată, este evidentă practic dublarea numărului de programe de studii (în special din contul programelor de formare continuă) evaluate de către ANACEC în anul 2020, care a fost un an pandemic, cu multiple restricții.

Codul educației (art. 115 (2), l), n)) menționează responsabilitatea ANACEC de a elabora periodic rapoarte de autoevaluare a calității propriei activități în vederea pregătirii evaluării externe de către agenții similare din alte țări și obligativitatea de a face demersurile necesare ca, în cel mult 3 ani de la înființare, să fie înscrisă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în învățământul Superior (EQAR). Reforma Agenției în 2018, expirarea mandatului primului CC în 2019 și condițiile de pandemie au condiționat deplasarea inițierii procesului de aplicare pentru evaluarea externă internațională.

Activitatea ANACEC pe dimensiunea de asigurare a calității învățământului superior se bazează pe prevederile legale în vigoare. Codul în art. 113 (2) definește evaluarea calității în ÎS drept un ansamblu complex de activități de autoevaluare/evaluare internă și evaluare externă a calității, în conformitate cu standardele de acreditare, criteriile și indicatorii aprobați. ANACEC realizează evaluarea externă, care vizează:

- a) capacitatea instituțională;
- b) eficiența educațională, inclusiv rezultatele academice;
- c) calitatea programelor de formare profesională inițială și continuă;

- d) managementul instituțional al calității;
- e) rezultatele cercetărilor științifice și/sau ale creației artistice;
- f) concordanța dintre autoevaluarea/evaluarea internă și situația reală.

Legislația națională (*Codul educației*, art. 113 (4)), permite ÎS să solicite evaluarea externă a calității de către ANACEC sau o altă agenție de evaluare a calității, înscrisă în EQAR.

Sistemul național de asigurare a calității în ÎS presupune parcurgerea a două etape succesive cu finalitate diferită, în ceea ce privește drepturile acordate instituțiilor (Figura 5):

Figura 5. Etapele succesive de evaluare externă a calității programelor de studii/ instituțiilor de învățământ

Sunt supuse evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării atât programele de studii, cât și ÎS. Codul stabilește obligativitatea parcurgerii procesului de evaluare externă, în vederea autorizării de funcționare provizorie, înainte de a începe să activeze, pentru orice persoană juridică, publică sau privată, interesată în oferirea de programe de studii superioare. Dat fiind faptul că autorizarea de funcționare provizorie a programelor de studii din ÎS expiră după prima promoție de absolvenți, instituțiile sunt motivate să aplice pentru evaluarea externă în vederea acreditării. Stimulator este și faptul că ÎS nu pot obține autorizare de funcționare provizorie sau acreditare pentru programele de studii superioare de master și de doctorat (ciclurile II și III), dacă nu sunt acreditate programele de studii superioare de la ciclul I și, respectiv, ciclul II din același domeniu.

Plus la toate, legea stabilește că programele de studii și ÎS acreditate sunt supuse evaluării externe periodic, în vederea reacreditării, cel puțin o dată la 5 ani. Astfel, ANACEC realizează următoarele tipuri de evaluare externă (Figura 6):

Figura 6. Tipurile de evaluare externă a calității programelor de studii/instituțiilor de învățământ

Evaluarea externă în vederea autorizării de funcționare provizorie sau acreditării la nivel de ÎS se inițiază și se desfășoară conform [Metodologiei de evaluare externă⁴](#), elaborate de Agenție și aprobate de Guvern prin HG nr. 616/2016 și cu aplicarea Ghidurilor de evaluare externă elaborate distinct pentru evaluarea programelor de studii per ciclu de studii universitare și pentru evaluarea instituțională. De menționat, că de la aprobare, *Metodologia de evaluare externă* a fost modificată și completată de două ori, în 2018 și 2022. Ținând cont de rezultatele primului ciclu de activități de evaluare externă, realizate în perioada 2016-2021, urmare a constatărilor generale și a recomandărilor formulate de către părțile implicate în acest proces, precum și a modificărilor operate în *Metodologia de evaluare externă*, în 2020 și 2022 au fost actualizate *Ghidul de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență (ciclul I) și studii superioare integrate* și *Ghidul de evaluare externă a programelor de studii superioare de master (ciclul II)*. Astfel, în procesul de perfecționare a ambelor documente au fost consultate opiniile universităților evaluate, CPÎS, MEC, experților evaluatori, inclusiv studenților și angajatorilor. Ghidurile perfectate au fost aprobate de către CC (Decizia nr. 27 din 25.09.2020 și Decizia nr. 73 din 01.04.2022) și puse în aplicare. Modificările operate în Ghidurile menționate vizează documentele de referință, standardele de evaluare, punctajul acordat și ponderea per indicatori de performanță. Totodată, au fost perfectate, în aspect de structură, dar și de conținut, și instrumentele de lucru ale comisiei de evaluare externă, inclusiv *Fișa vizitei* și *Raportul de evaluare externă (REE)*.

Procesul de actualizare a *Ghidului de evaluare externă pentru programele de studii superioare de doctorat*, demarat în anul de studii 2019-2020, a fost sistat dat fiind activitățile planificate în proiectul „Învățământul superior”, finanțat de Banca Mondială, care urmează să contribuie decisiv la elaborarea/actualizarea cadrului normativ pentru studiile superioare de doctorat. *Ghidul de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior*, aprobat și el în 2016, a fost aplicat pentru prima dată în aprilie 2022.

⁴ HG nr. 616/2016, cu modificările și completările ulterioare (eng), <https://anacec.md/files/Methodology%20for%20external%20evaluation.pdf>

Procedura de evaluare externă a calității se inițiază la solicitarea ÎIS/ consorțiului/ parteneriatului/ filialei/ fondatorului/ MEC și include toate etapele recomandate la nivel european: (1) autoevaluarea, care finalizează cu elaborarea RAE de către instituția solicitantă cu prezentarea acestuia la ANACEC; (2) examinarea dosarului și inițierea procesului de evaluare externă; (3) constituirea comisiei de evaluare externă; (4) realizarea vizitei de documentare la instituție; (5) elaborarea REE; (6) examinarea și aprobarea rezultatelor evaluării externe.

În realizarea activităților de evaluare externă un rol cheie revine comisiilor de evaluare externă (CEE) care includ, în mod obligatoriu, experți evaluatori reprezentanți ai mediului academic cu competențe în domeniul de formare profesională a programului de studii, reprezentanți ai mediului de afaceri/angajatorilor care își desfășoară activitatea profesională în domeniul supus evaluării, dar și reprezentanți ai studenților (HG nr. 616/2016, pct. 39). Totodată, în componența CEE sunt incluși, după caz, experți internaționali (HG nr. 616/2016, pct. 38) din cadrul Agențiilor de asigurare a calității partenere. În perioada 2016-2021 experții recomandați de către ARACIS (România) au consolidat componența a 11 CEE.

Calendarul evaluărilor se elaborează semestrial de către Direcția Evaluare în învățământul superior (DEÎS), în baza solicitărilor, și se aprobă prin ordinul președintelui ANACEC. Pe parcursul ultimilor doi ani, ANACEC organizează procesul de evaluare externă, ținând cont de *Calendarul evaluărilor externe a calității în vederea acreditării programelor de studii superioare*, stabilit de către MECC prin Ordinul nr. 457 din 18.05.2020. În condiții de pandemie, MECC a modificat Anexa la Ordinul respectiv, extinzând perioada de evaluare externă în vederea acreditării programelor de studii superioare de licență (ciclul I) și master (ciclul II).

Pe parcursul activității sale, Agenția a răspuns solicitărilor ÎIS de a evalua extern în vederea autorizării de funcționare provizorie programele de studii elaborate de către universități la toate ciclurile universitare. În procesul de evaluare externă în vederea acreditării prioritate s-a acordat programelor de studii superioare de licență și studii integrate, primul ciclu de evaluări fiind practic finalizat în anul 2020. Astfel, în perioada 2016 - 2021, urmare a solicitărilor înaintate de universitățile publice și private, ANACIP/ANACEC a desfășurat, pe bază de contracte de prestări servicii, activități de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie sau acreditării a **570 programe de studii superioare** elaborate/implementate de către ÎIS, ponderea cea mai mare de cca. 64,4% revenind programelor de studii superioare de licență. Printre programele de studii evaluate în vederea acreditării, ponderea programelor de studii superioare de licență este și mai consistentă, constituind 58,8%. 20 de programe de studii superioare de doctorat au fost evaluate extern în vederea autorizării de funcționare provizorie. În anul 2021 a crescut considerabil numărul programelor de studii superioare de master, pentru care instituțiile au solicitat evaluarea externă de către ANACEC. Astfel, pe parcursul anului a fost organizat procesul de evaluare externă pentru **141** programe de studii de la ciclul II, ponderea cărora constituie 24,7% din total.

Dinamica pe ani a evaluărilor realizate la nivel de ÎS în perioada respectivă este reflectată în Tabelul 3.

Tabelul 3. Dinamica evaluărilor externe a calității programelor de studii superioare în perioada 2016 – 2021

Tip de evaluare	Anul						Total programe evaluate
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Acreditare (Ciclul I, Licență)	-	144	85	66	30	10	335
Acreditare (Ciclul II, Master)	-	-	-	5	-	134	139
Acreditare (Studii superioare integrate)	-	-	4	1	-	-	5
Autorizare de funcționare provizorie (Ciclul I, Licență)	4	-	9	13	1	5	32
Autorizare de funcționare provizorie (Ciclul II, Master)	1	-	16	18	2	7	44
Autorizare de funcționare provizorie (Ciclul III, Doctorat)	8	1	6	-	-	-	15
Total	13	145	120	103	33	156	570

Anul 2020, marcat de pandemie, a fost destul de provocator pentru ANACEC. Suspendarea de către autoritățile publice a procesului educațional în instituțiile de învățământ de diferit nivel, iar ulterior interzicerea sau limitarea accesului în instituții, au condiționat sistarea temporară a procesului de recepționare și examinare a solicitărilor de evaluare externă din partea instituțiilor. A fost revizuit, cu acordul MECC, Planul evaluărilor externe prin deplasarea termenelor. Relansarea activităților de evaluare externă a ANACEC pe nivele de învățământ s-a produs, etapizat, după cum urmează: (1) la nivel de învățământ superior, profesional tehnic și general – din septembrie 2020; (2) la nivel de învățământ de formare continuă – din 1 iulie 2020.

Noile tendințe și modificări în sistemul educațional au influențat și procedura de evaluare externă:

- Prezentarea rapoartelor de autoevaluare și a materialelor doveditoare în format electronic a devenit condiție obligatorie pentru toți solicitanții de evaluări externe.
- A crescut rolul paginilor web instituționale ca sursă de informare pentru membrii comisiilor de evaluare externă în identificarea dovezilor.
- A fost modificat formatul vizitei de evaluare în instituții prin compensarea setului de activități specifice vizitei de evaluare parțial sau, după caz, integral prin activități în format on-line.
- Ședințele de lucru ale CEE, interviurile cu diverse grupuri-țintă din instituțiile prestatoare de servicii educaționale s-au organizat cu utilizarea instrumentelor TIC pe diverse platforme on-line.
- S-au realizat activități pentru consolidarea capacităților interne ale Agenției pentru a face față noilor cerințe, în special prin identificarea platformelor adecvate (BigBlueButton, Google Meet, Cisco Webex), testarea acestora, dar și instruirea personalului în utilizarea noilor instrumente.
- S-au planificat și realizat sesiuni de instruire/ formare/ lucru în format on-line cu toate categoriile vizate în procesul de evaluare externă.

În calitate de autoritate națională responsabilă de evaluarea externă a calității în educație, cercetare și inovare, ținând cont și de condițiile de pandemie, ANACEC a realizat acțiuni distincte pentru a sprijini instituțiile de învățământ superior în vederea asigurării calității. În acest scop au fost întreprinse eforturi consolidate pentru:

- susținerea și extinderea prezenței ANACEC pe social media;
- proiectarea, dezvoltarea și lansarea în noiembrie 2020 a noii pagini web - www.anacec.md;
- conceptualizarea, elaborarea cu suportul Proiectului PRIM, gestionat de către MECC și finanțat de către Banca Mondială, și lansarea a 10 suporturi informaționale/spoturi video⁵, menite să ofere informații diferitor grupuri-țintă pe diverse aspecte ce țin de sistemul educațional din Republica Moldova și domeniul asigurării calității în educație.

În condițiile imposibilității realizării întâlnirilor în format fizic, Agenția a inițiat și realizat în premieră, în format on-line, un șir de activități noi, inclusiv:

- Consultări on-line pe subiecte ce țin de asigurarea calității.
- Planificarea și organizarea unei serii de webinare pentru diverse grupuri-țintă, care au oferit participanților posibilitatea de a se informa despre un anumit subiect, de a adresa întrebări și de a-și împărtăși propriile experiențe.

Astfel, spre exemplu, pe parcursul anului 2020 Direcțiile de specialitate au organizat 103 webinare pe diverse subiecte care au întrunit, în total, 2727 de beneficiari. Pe dimensiunea IS în anul 2020 au fost planificate și realizate 14 activități online (webinare, sesiuni de informare/formare) la care au participat cca. 300 de persoane, iar în anul 2021, respectiv 80 de activități online, dintre care 15 webinare, 4 sesiuni de formare a evaluatorilor ARACIS, 3 seminare de formare a potențialilor evaluatori din Diasporă și 58 sesiuni de formare a evaluatorilor ANACEC.

- Elaborarea curriculumului pentru cursul „Evaluarea externă în învățământ (pentru toate nivelurile) în volum de 90 ore (3 credite ECTS) și a conținuturilor relevante, cu plasarea acestora pe platforma Google Classroom⁶.
- Elaborarea cu suportul Proiectului Twinning „Enhancing the quality and effectiveness of the VET system in Republic of Moldova” a unui videoclip pentru promovarea imaginii și vizibilității ANACEC pe plan intern și extern, care este accesibil pe pagina youtube a Agenției⁷.

O direcție importantă de activitate a ANACEC o constituie elaborarea studiilor tematice, care sunt de două tipuri:

- în baza analizei rezultatelor evaluărilor externe a programelor de studii realizate pe orizontală în anumite domenii de studiu.

⁵ <https://www.youtube.com/c/DepartamentuldeManagementalCalitatiiChisinau/videos>

⁶ În anul 2020 a fost anunțată înscrierea la cursul respectiv pentru doritorii din învățământul general în două runde. Cursurile au fost organizate, iar participanților care au realizat integral cerințele pentru curs, li s-au eliberat certificate. La nivelul ÎS cursul a fost anunțat pentru doritorii din diasporă. În anul 2021 cursul respectiv a fost organizat și realizat și pentru persoanele interesate de evaluarea externă în învățământul superior.

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=3e6QvkU52bM>

- sondaje pentru colectarea feedbackului din partea tuturor actorilor implicați în procesul de evaluare externă privind activitatea ANACEC, funcționalitatea metodologiei și procedurilor aplicate, calitatea serviciilor acordate, prestația comisiilor de evaluare externă.

Studiile sunt publice pe pagina web a ANACEC.

ANACEC promovează Marca ANACEC care constituie un simbol de promovare a serviciilor de evaluare și asigurare a calității în învățământ și cercetare. Principiile de folosire a mărcii comerciale sunt stabilite prin [Regulamentul cu privire la modul de utilizare a mărcii Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare](#), aprobat de CC al ANACEC, decizia nr. 40 din 26.02.2021.

ANACEC a instituit și o distincție proprie „Cristalul Calității”, care se decernează anual instituțiilor de învățământ/de cercetare și persoanelor care au contribuit substanțial la promovarea și consolidarea culturii calității în domeniile educației și cercetării în Republica Moldova.

Un element obligatoriu în procesul de evaluare externă este monitorizarea post-evaluare în scopul stabilirii nivelului de implementare a recomandărilor și a ariilor de îmbunătățire obligatorii, specificate în REE ca rezultat al constatărilor făcute în timpul evaluării. Inițial, monitorizarea post-evaluare a fost prevăzută ca și procedură aplicată în următoarele situații:

- în procesul de evaluare externă în vederea reacreditării programelor de studii/instituțiilor de învățământ, la indicatorul de performanță 10.1.2;
- pentru programele de studii/instituțiile de învățământ acreditate condiționat pentru o perioadă de 3 ani. În astfel de situații, elemente obligatorii pentru instituții erau elaborarea, în termen de până la 6 luni, a unui plan de acțiuni pentru eliminarea neconformităților identificate în procesul de evaluare externă; plasarea acestuia pe site-ul instituției; ulterior elaborarea și prezentarea la Agenție a unui raport cu dovezi privind acțiunile întreprinse pentru înlăturarea neconformităților.

Din decembrie 2018, monitorizarea post-evaluare s-a aplicat programelor de studii care au demonstrat, cel puțin pentru un standard de acreditare, „corespunderea parțială cerințelor” (în care 50-90% dintre indicatorii de performanță corespund nivelului minim stabilit de Agenție), instituțiile vizate fiind obligate să elaboreze și să prezinte la ANACEC Planuri de acțiuni corective, în baza recomandărilor și ariilor de îmbunătățire obligatorii formulate de CEE în REE, iar ulterior și rapoarte privind realizarea acestor planuri.

Prin Decizia CC nr.23 din 01.04.2022, *Procedura de monitorizare post-evaluare* a fost completată/modificată și se aplică tuturor programelor de studii/instituțiilor evaluate. Procesul de monitorizare (follow-up) are drept scop de a urmări/ observa progresul instituțiilor de învățământ evaluate în implementarea ariilor de îmbunătățire/ recomandărilor propuse de către ANACEC, ca rezultat al procesului de evaluare externă.

Procesul de evaluare externă este prezentat mai detaliat în comp. 10.3.

În procesul de evaluare externă membrii CEE verifică realizarea standardelor de acreditare prin examinarea dosarului de autoevaluare prezentat și în timpul vizitei la instituție, conform programului, elaborat de comun acord. Rezultatele vizitei sunt consemnate în Fișa vizitei, care este semnată de către toți membrii Comisiei, precum și de conducerea instituției. Ulterior, CEE elaborează RAE și adoptă decizii prin consens sau prin majoritatea simplă de voturi ale

membriilor acesteia. În cazul unor opinii separate, acestea sunt incluse, împreună cu argumentele de rigoare, în procesul-verbal al ședinței CEE.

ANACEC dispune de un sistem intern de asigurare a calității la nivel instituțional, care asigură un management eficient al proceselor interne. Principiul cheie al activității ANACEC este promovarea culturii calității și îmbunătățirea continuă a performanțelor instituționale (a se vedea stand. 3.6).

Activitățile internaționale ale Agenției

Cooperarea internațională, de rând cu toate activitățile menționate anterior, reprezintă una dintre prioritățile Agenției, iar calitatea de membru al ENQA va consolida legitimitatea ANACEC ca agenție de asigurare externă a calității în SEÎS.

La scurt timp după alegerea prin concurs jurizat internațional al CC al ANACIP (09 iulie 2015) și inițierea procesului de asigurare a funcționalității Agenției, ANACIP a întreprins demersurile necesare, iar la 17 decembrie 2015 a obținut statutul de membru asociat al Asociației Europene de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ENQA). Asocierea la cea mai importantă Asociație europeană din domeniul asigurării calității a permis pe parcursul timpului conectarea și implicarea în activități de dezvoltare și promovare a culturii calității la nivel european, inițierea de noi parteneriate și domenii de activitate comună cu Agenții similare din statele semnatare ale Procesului de la Bologna.

Odată cu instituirea noii structuri organizaționale a Agenției, urmare a reformei din 2018, a apărut o nouă subdiviziune – Serviciul relații cu publicul și cooperare internațională (SRPCI), care își desfășoară activitatea în conformitate cu propriul regulament de organizare și funcționare. Unul din obiectivele SRPCI constă în promovarea și monitorizarea conlucrării Agenției cu organizațiile internaționale din domeniu și organizațiile omoloage din alte țări în vederea participării la proiecte și programe internaționale și preluării experienței în domeniul asigurării calității în educație și cercetare. Astfel, pe parcursul anilor 2016-2022, ANACIP/ANACEC și-a fortificat și și-a extins activitățile de internaționalizare și promovare a imaginii proprii, atât pe plan național, cât și internațional, prin acțiuni de sporire a vizibilității pe diverse medii de comunicare (pagina web a Agenției – www.anacec.md, rețele de socializare – [Facebook](#); [Twitter](#), [LinkedIn](#) și pe portalurile partenerilor europeni, cum ar fi www.eupartnersearch.com și www.up2europe.eu.

În acest sens, de asemenea, au fost inițiate relații de colaborare prin semnarea Acordurilor de cooperare cu entități naționale și internaționale, precum și agenții străine de asigurare a calității, care au dus la un șir de activități, precum:

- asigurarea accesului la informațiile de interes public despre calitatea învățământului superior la nivel interstatal și internațional;
- diseminarea experiențelor și a bunelor practici de evaluare externă a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ superior;
- desemnarea unor experți evaluatori cu scopul implicării acestora în activități de evaluare externă a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ superior din alte state;
- participarea, în comun, la proiecte interne sau internaționale în domeniul asigurării calității educației, finanțate la nivel național sau de către alte instituții/organizații europene sau internaționale;
- organizarea, în parteneriat, a activităților în domeniul asigurării calității, precum conferințe, forumuri, ateliere de lucru, dezbateri, întâlniri informale etc.;

- acordarea sprijinului reciproc în aderarea la organizații sau rețele internaționale ale agențiilor de asigurare a calității în învățământul superior;
- elaborarea și publicarea rezultatelor activităților de evaluare externă comune în studii și sinteze comune;
- realizarea de proiecte comune în domeniul asigurării calității învățământului superior.

Ca rezultat al activităților de cooperare, în urma parcurgerii etapelor de formare și testare, în conformitate cu procedurile interne ale Agențiilor vizate, mai mulți experți ai ANACIP/ANACEC au obținut statutul de experți evaluatori ai mai multor Agenții de asigurare a calității, membre ENQA, și au participat în procesele de evaluare externă a programelor de studii superioare (licență, masterat și doctorat)/ instituțiilor, după cum urmează:

- În 2017 - trei experți (ARACIS, România); doi experți (NAA, Rusia), un expert (IAAR, Kazahstan);
- În 2019 - un expert (IAAR, Kazahstan);
- În 2020 - șase experți (IAAR, Kazahstan);
- În 2021 – 17 experți evaluatori ai ANACEC au fost cooptați și implicați în procesul de acreditare internațională a programelor de studii de licență și master, oferite de trei instituții de învățământ superior din Federația Rusă, organizat de Asociația de Certificare "Russian Register", iar 9 experți au participat în evaluările organizate de IAAR, Kazahstan. Un reprezentant al ANACEC a participat în grupul de expertizare a metodologiei de acreditare internațională, iar alt reprezentant al ANACEC a devenit membru al Consiliului Internațional de acreditare al agenției ruse "Registrul Rus".
- Tot în 2021, grație relațiilor tot mai consolidate de parteneriat existente, 53 experți ai ANACEC au fost instruiți și au obținut statutul de experți evaluatori ai ARACIS, România, dintre care 36 au fost implicați în evaluarea externă periodică a instituțiilor organizatoare de studii universitare de doctorat sau a domeniilor de studii universitare de doctorat.

Cu toate acestea, rămâne o provocare implicarea experților din Republica Moldova în evaluările externe a calității programelor de studii/ instituțiilor de învățământ din alte țări, unde această activitate se realizează în conformitate cu ESG preponderent în limba engleză, conform procedurilor agențiilor europene de asigurare a calității. Bariera lingvistică limitează accesul experților ANACEC și la formări și participări la evenimente (seminare, webinare, mese rotunde, proiecte de mobilitate etc.) organizate de agențiile partenere, membre ale ENQA sau CEENQA.

Totodată, ANACIP/ANACEC a participat/participă în mai multe proiecte naționale și europene, acoperind toate domeniile de activitate, care au avut drept scop consolidarea capacităților umane și materiale proprii, schimbul de experiență și bune practici, implementarea bunelor practici în activitățile curente ale Agenției, îmbunătățirea cadrului normativ etc. Astfel, în ceea ce privește proiectele pe dimensiunea asigurării calității în învățământul superior și rezultatele acestora, putem menționa:

- 2017, proiectul "SMART DIASPORA: CALITATE pentru ACASĂ, pentru că ne PASĂ!", implementat de Centrul de Inovare și Politici din Moldova, care a contribuit la realizarea activităților de stimulare, formare și implicare a Diasporei profesionale, studenților și doctoranzilor în procesele de evaluare a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă din Republica Moldova.
- 2019-2021, proiectul Twinning „Enhancing the quality and effectiveness of the VET system in Republic of Moldova” a avut și o componentă de consolidare a capacităților

umane ale ANACEC și de expertizare a cadrului legal și a activităților Agenției în ceea ce privește racordarea acestora la recomandările ESG și bunele practici ale agențiilor europene de asigurare a calității, membre ENQA, de exemplu EKKA, Estonia și FINNEC, Finlanda.

Rezultate: ANACEC a beneficiat de suportul experților din cadrul proiectului care au formulat recomandări de îmbunătățire a *Metodologiei de evaluare externă*, a activităților de realizare a procesului de evaluare externă (experții fiind implicați în calitate de observatori în unele etape importante ale acestui proces - instruirea experților, analiza rapoartelor de autoevaluare, participarea în cadrul vizitelor de evaluare), dar și privind elaborarea RAE al Agenției, conform cerințelor ENQA.

- 2019-2020, proiectul “Effective Involvement of Stakeholders in External Quality Assurance Activities (ESQA)”⁸, coordonat de Ministerul Educației Naționale din România.

Rezultate: realizarea unei analize privind implicarea părților interesate în activitățile de asigurare externă a calității ale ANACEC cu identificarea exemplelor de bune practici⁹, participarea la evenimente de diseminare a acestei analize (două activități de tip peer-review, organizate în București și Copenhaga; o activitate de tip peer-learning ca parte a întâlnirilor Grupului BFUG de predare-învățare reciprocă pe teme de asigurare a calității, organizată în or. Ghent, Belgia; Forumul “Managementul organizației. Realizarea succesului durabil”, organizat online de Asociația de Certificare “Registrul Rus”, Federația Rusă); elaborarea unei analize a necesităților de schimbare pentru implicarea eficientă a părților interesate¹⁰, în baza *Ghidului pentru includerea eficace a părților interesate în procesul de asigurare a calității*¹¹ și a unui plan de acțiuni¹².

- 2020 - 2022, proiectul „Supporting European QA Agencies in meeting the ESG (SEQA-ESG)”¹³, coordonat de ENQA.

Acest proiect în derulare are drept scop susținerea agențiilor de asigurare a calității și autorităților naționale în crearea unui sistem de asigurare a calității în conformitate cu recomandările ESG. Astfel ANACEC și MECC au participat la prima activitate din proiect - ședința de consiliere colegială. Ulterior Agenția, cu implicarea părților interesate, a elaborat, și a inițiat implementarea *Planului național de acțiuni, 2021-2023*, aprobat de CC al ANACEC prin decizia nr. 53 din 25.06.2021.

- 2020-2023, proiectul “Enhancement of Quality Assurance in Higher Education System in Moldova (QFORTE)”¹⁴, proiect în derulare coordonat de Universitatea de Stat din Moldova.

⁸ <https://esqa.ro/>

⁹ <https://www.anacec.md/files/1.%20Agency%20involvement%20of%20stakeholders-ANACEC.pdf>

¹⁰ https://www.anacec.md/files/Analysis_ANACEC_ESQA.semnat.pdf

¹¹ https://esqa.ro/wp-content/uploads/2021/04/GESIQA_WEB.pdf

¹² https://www.anacec.md/files/Action%20plan_ANACEC_ESQA.semnat.pdf

¹³ <https://www.enqa.eu/projects/supporting-european-qa-agencies-in-meeting-the-esg-seqa-esg/>

¹⁴ <https://qforte.usm.md/ro/>

Parte din activitățile proiectului sunt orientate spre consolidarea capacităților umane și materiale ale ANACEC, actualizarea *Codului Educației*, a *Metodologiei de evaluare externă* și a *Ghidului de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior* în conformitate cu recomandările ESG și bunele practici ale agențiilor europene de asigurarea a calității, elaborarea și implementarea unei platforme electronice în baza ghidului menționat, acreditarea internațională instituțională a cinci instituții de învățământ superior din Republica Moldova.

Un alt aspect important îl constituie afilierea Agenției. Astfel, ANACEC a depus eforturile necesare și actualmente este, de asemenea:

- membru cu drepturi depline în Rețeaua Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior din Europa Centrală și de Est (CEENQA);
- membru cu drepturi depline al Conferinței Internaționale Permanente a Inspectoratelor (SIC);
- membru al Forumului pentru asigurarea calității în învățământul profesional tehnic și de formare continuă (ETF), Parteneriatul Estic.

De menționat, că angajații Agenției, de asemenea, se implică în diverse activități internaționale (conferințe, seminare, webinare, training-uri etc.), inclusiv prin prezentarea diferitor rapoarte și publicarea articolelor în reviste specializate. Aceste informații sunt mediatizate pe rețelele de socializare, pe pagina web (compartimentul Publicații)¹⁵, cât și în rapoartele anuale de activitate.

5. Profil, funcționare și activități de asigurare externă a calității ale Agenției (Conformitatea cu Partea 3 a ESG)

5.1 Standardul ESG 3.1 Activități, politici și procese de asigurare a calității

Politicile, procesele și activitățile, implementate de către ANACEC în scopul evaluării și asigurării calității corespund standardelor descrise în Partea a 2-a din ESG, dar și cu scopul, obiectivele, funcțiile, atribuțiile și responsabilitățile Agenției, stabilite prin *Codul educației* și HG nr. 201/2018. Acestea se fundamentează prin [Strategia ANACEC 2018-2023](#)¹⁶ care definește clar misiunea, viziunea și valorile Agenției, iar pe dimensiunea învățământului superior și prin [Planul național de acțiuni 2021 - 2023](#). Pentru a asigura transparența propriei activități, dar și vizibilitatea ANACEC atât pe plan intern, cât și extern, acestea sunt publice pe site-ul Agenției (www.anacec.md).

Întreaga activitate a Agenției rezultă din **Misiunea ANACEC** și, anume, de a implementa politicile statului și a contribui la dezvoltarea sistemului de învățământ, orientată spre cele mai bune standarde internaționale, și ținând cont de contextul național, prin dezvoltarea calității în domeniul învățământului general, profesional tehnic, superior, de formare continuă și în organizațiile din domeniul cercetării și inovării.

În contextul misiunii asumate, ANACEC urmărește să asigure:

- compatibilizarea structurală și calitativă a sistemului național de evaluare externă a calității învățământului și cercetării cu standardele și liniile directoare acceptate în spațiul european pe aceste dimensiuni;

¹⁵ <https://anacec.md/ro/content/publica%C8%9Bii>

¹⁶ https://anacec.md/files/Strategia_ANACEC_2.PDF

- promovarea unor principii, reglementări și norme pentru asigurarea calității unitare și comparabile pentru fiecare nivel de învățământ din Republica Moldova;
- stimularea creșterii nivelului de responsabilitate a instituțiilor din domeniile educației și cercetării față de calitatea serviciilor prestate;
- dezvoltarea și promovarea culturii calității în instituțiile educaționale și de cercetare;
- promovarea competitivității învățământului general, profesional tehnic, superior și de formare continuă din Republica Moldova.

În activitatea sa ANACEC se ghidează de un șir de **principii și valori**, printre care responsabilitatea publică, independența, profesionalismul, transparența, respectul pentru autonomia universitară și specificul instituțiilor de orice nivel, adaptarea și compatibilitatea la nivel european, evaluarea externă bazată pe încredere și orientată spre dezvoltare, cooperarea cu toți actorii interesați, eficiență și eficacitate instituțională prin management inovativ și consolidarea resurselor disponibile

Strategia ANACEC stabilește **patru obiective strategice**, care derivă din misiune, cu o listă de activități pentru implementarea acestora, indicatori de rezultat și interval temporal. **Obiectivele strategice** sunt: (1) promovarea și asigurarea calității în educație și cercetare; (2) asigurarea dezvoltării durabile a sistemului de evaluare externă a calității în educație și cercetare; (3) consolidarea capacităților ANACEC în calitate de structură națională responsabilă de asigurarea calității în educație și cercetare, (4) obținerea recunoașterii Agenției pe plan național și internațional.

ANACEC **promovează și asigură calitatea în educație și cercetare (obiectivul 1)**, în special prin evaluări externe, inclusiv evaluarea externă a programelor de studii/instituțiilor de învățământ și a capacității acestora de a întruni standardele de calitate. Întreg procesul se realizează în baza *Metodologiei de evaluare externă*, care reglementează cadrul conceptual, normativ și procedural de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ de toate tipurile și formele de organizare a învățământului, pe niveluri și cicluri. Evaluarea externă a calității se realizează în baza standardelor de acreditare, a criteriilor și indicatorilor de performanță stabiliți pentru învățământul superior în anexele nr. 4 și 5 la Metodologie, precum și a standardelor de evaluare și a standardelor de evaluare minime obligatorii expuse în Ghidurile de evaluare externă a calității.

Referința europeană constituie unul din principiile fundamentale pe care se bazează procesul de evaluare a calității unei instituții de învățământ sau/și a unui program de studiu oferit de către aceasta. Astfel, cadrul normativ expres stipulează (HG nr. 616/2016, pct. 13 subpunct. 2) că instituțiile de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă din Republica Moldova realizează standardele de calitate conform prevederilor Procesului de la Bologna, Procesului de la Copenhaga, celor din Spațiul European al Învățământului Superior, din Aria Europeană a Cercetării, din Spațiul European al Învățământului Superior, din Aria Europeană a Cercetării, din Spațiul European al Educației, pentru a asigura încrederea în calitatea studiilor, mobilitatea academică și recunoașterea calificărilor și a actelor de studii. În acest context, Metodologia conceptual întrunește cerințele ESG 2015, iar cele 10 standarde de acreditare aplicate corespund integral standardelor ESG (a se vedea comp. 6 stand. ESG 2.1). Corelarea standardelor de acreditare naționale cu standardele ESG este reprezentată și în Anexa la [Planul național de acțiuni, 2021-2023](#).

Orientarea Metodologiei spre beneficiul instituțiilor de învățământ, studenților, dar și a întregii societăți este evidentă, din perspectiva obiectivelor pe care aceasta este axată (a se vedea stand. 2.2). ANACEC abordează într-o manieră echitabilă toate instituțiile de învățământ, persoanele publice sau private interesate în oferirea de programe de studii/servicii educaționale. Etapele parcurse în procesul de evaluare externă și procedurile aplicate sunt similare, inclusiv în ceea ce privește standardele de evaluare.

Standardele de acreditare, criteriile de evaluare, indicatorii de performanță și standardele de evaluare adaptate și aplicate per nivel de învățământ și ciclul universitar, ca parte componentă a Ghidurilor de evaluare externă, sunt publice pe pagina web. Acestea sunt explicate și tălmăcite suplimentar în cadrul sesiunilor de informare organizate sistematic pentru reprezentanții instituțiilor de învățământ după operarea modificărilor și periodic în cazul când se intenționează solicitarea evaluării externe la ANACEC.

Pentru a asigura un nivel de expertiză în creștere, ANACEC cooptează, cu suportul agențiilor străine, **experți internaționali** în calitate de membri ai comisiilor de evaluare externă. Dacă la evaluarea programelor de studii superioare de licență aceste practici au fost episodice (total 11 persoane, recomandate de ARACIS), pentru programele de studii superioare de master includerea expertului internațional în componența comisiei de evaluare externă este obligatorie. ANACEC a lansat mai multe apeluri pentru cooptarea experților din Diasporă. Aplicații (cadre didactice și studenți, originari din Republica Moldova, care activează/realizează studii în centre universitare prestigioase în diverse țări), după o serie de formări, au fost implicați în misiunile de evaluare externă. În condițiile reglementării stricte a modalității de calcul a salariilor pentru experții evaluatori, un impediment în evoluția acestui proces poate fi nivelul de salarizare propus de ANACEC pentru experții internaționali, care este net inferior comparativ cu cel propus de alte agenții europene și, prin urmare, neatractiv pentru potențialii evaluatori. Un alt obstacol în implicarea mai amplă a experților internaționali o constituie și limba de comunicare în timpul procesului de evaluare externă, care actualmente este preponderent româna. În anul 2021, cu statut de pilotare, ANACEC a organizat o evaluare externă integral în limba engleză. Astfel, toate documentele aferente procesului au fost perfectate în limba engleză. Un obiectiv important pentru ANACEC este extinderea treptată a activităților de realizare a procesului de evaluare externă într-o limbă de circulație internațională pentru programele de studii oferite într-o limbă străină sau la solicitarea instituțiilor de învățământ.

Implicarea părților interesate în activitățile Agenției

ANACEC, în temeiul prevederilor actelor normative naționale și reglementărilor internaționale, implică în activitățile de asigurare externă a calității diverse părți interesate. Pe dimensiunea învățământului superior, implicarea se realizează la diferite nivele, după cum urmează:

La nivel organizațional: Consiliul de conducere (CC), Comisia de profil în învățământul superior (CPÎS), Comisiile de evaluare externă (CEE).

La nivel de elaborare: Consiliul de conducere, Comisia de profil în învățământul superior, Comisiile de evaluare externă, reprezentanții mediului academic (responsabilii/coordonatorii de program, responsabilii de asigurarea calității la nivel de facultate, departament/catedră), managementul instituțiilor de învățământ superior (prorectori, responsabilii de asigurarea calității la nivel instituțional), Consiliul rectorilor, asociații ale studenților, reprezentanții mediului de afaceri, alte părți interesate, după caz.

La nivel de consultare: MEC, autorități publice centrale și/sau de specialitate, instituțiile de învățământ superior, Consiliul rectorilor, Comisia de profil în învățământul superior, Comisiile de

evaluare externă, asociații ale studenților, reprezentanți ai mediului de afaceri/comitete sectoriale, societatea civilă.

La nivel de implementare: instituțiile de învățământ superior, Comisiile de evaluare externă, Comisia de profil în învățământul superior.

La nivel de monitorizare: MEC, instituțiile de învățământ superior.

Rezultatele consultărilor opiniilor părților interesate în asigurarea externă a calității în educație și cercetare, sunt înregistrate, analizate, formalizate, prin luarea deciziilor corespunzătoare de către Agenție CC și MEC.

Implicarea părților interesate în activitățile de evaluare externă se asigură prin includerea reprezentantului studenților și a angajatorului, cu statut permanent, în componența CC, dar și în componența fiecărei CEE, condiții obligatorii reglementate la nivel național.

În scopul identificării și implicării eficiente a studenților în procesul de evaluare externă, ANACEC a lansat apeluri distincte în acest sens. Pentru aplicanți au fost organizate instruirii, după care parte din ei au fost înregistrați în Registrul studenților evaluatori, iar ulterior implicați în calitate de membri ai CEE, asigurându-le drepturi egale cu ceilalți membri. Pentru identificarea angajatorilor, ANACEC colaborează cu asociații profesionale, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova și alți parteneri.

În paralel, periodic au fost/sunt organizate consultări cu reprezentanții părților interesate pe diverse subiecte, inclusiv în procesul de: (1) elaborare și definitivare a Strategiei ANACEC, a Planului național de acțiuni, 2021-2023; (2) discuții publice a proiectelor actelor normative și metodologice elaborate de ANACEC; (3) prezentare a rezultatelor evaluărilor externe pe anumite domenii; (4) colectare a feedback-ului privind organizarea procesului de evaluare externă; (5) prezentare a rezultatelor sondajelor organizate de către ANACEC etc.

ANACEC diseminează în sistem informații din domeniul asigurării calității (pe pagina web, rețelele de socializare Facebook și Twitter, Youtube); acordă asistență metodologică instituțiilor în procesul de evaluare externă, organizează seminare/webinare de informare/de formare pe diverse subiecte din domeniile de competență; oferă cursuri online în domeniul asigurării calității. Agenția elaborează și publică studii tematice, fiind încă la o etapă incipientă pe această dimensiune.

În baza activităților stabilite în Planurile de activitate și realizate de subdiviziunile ANACEC, la finele fiecărui an se elaborează, se aprobă de către CC și se face public pe site-ul web al Agenției, la compartimentul *Transparență*¹⁷, *Raportul de activitate (exemplul pentru anul 2020 și 2021)*¹⁸, care prezintă detaliat publicului larg realizările și provocările Agenției în anul de referință pe toate dimensiunile sale de activitate.

Colaborarea cu Guvernul RM, autoritățile publice centrale și, în special, MECC/MEC se materializează și prin cooptarea angajaților ANACEC în diverse Consilii active la nivel național, în grupuri de lucru pentru elaborarea/perfectarea cadrului normativ în domeniul asigurării calității în educație etc. Opinia ANACEC este solicitată pentru diverse proiecte de acte normative de nivel național.

¹⁷ <https://www.anacec.md/ro/content/transparen%C8%9B%C4%83>

¹⁸ https://www.anacec.md/files/Raport_ANACEC_2020.pdf ,
https://anacec.md/files/Raport_ANACEC_2021_site.pdf

5.2 Standardul ESG 3.2 Statut oficial

ANACEC, ca de altfel și predecesoarea ANACIP, au obținut statut oficial prin lege. În particular, *Codul Educației* nr. 154/2014, art. 112, menționează că ANACEC, în parteneriat cu MECC asigură managementul calității în învățământul superior la nivel național. De asemenea, conform art. 115, alin. (2), litera d) ANACEC „evaluează, pe bază contractuală, instituțiile ofertante de programe de formare profesională, precum și programele acestora, în vederea autorizării de funcționare provizorie, acreditării și reacreditării în învățământul profesional tehnic, în învățământul superior și în formarea continuă”.

Prin amendamente la *Codul educației*, operate prin Legea nr. 190 din 21.09.2017, în vigoare din 20.02.2018, ANACEC este definită drept autoritate administrativă în subordinea MECC, instituită de Guvern. Prin aceste amendamente au fost complementate și atribuțiile ANACEC cu noi responsabilități preluate de la IȘN și CNAA. Astfel, includerea în 2018 a învățământului general și a cercetării ca domenii noi de responsabilitate ale ANACEC constituie o dovadă clară a recunoașterii Agenției la nivel național în calitate de centru de competență pentru asigurarea externă a calității. Deciziile CC privind rezultatele evaluărilor externe ale programelor de studii/instituțiilor de învățământ stau la baza deciziilor MEC cu privire la funcționarea instituțiilor de învățământ superior și programelor acestora.

ANACEC își organizează și realizează activitatea în strictă conformitate cu *Constituția Republicii Moldova*, *Codul educației*, *Codul cu privire la știință și inovare*, legile Republicii Moldova, decretele Președintelui Republicii Moldova, hotărârile Parlamentului, ordonanțele, dispozițiile și hotărârile Guvernului, cu alte acte normative, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și cu *Regulamentul de organizare și funcționare a ANACEC*, aprobat de către Guvern (HG nr. 201/2018). Cadrul legal în vigoare constituie o bază temeinică și pentru realizarea atribuțiilor și responsabilităților ANACEC în evaluarea externă la nivel de învățământ superior.

5.3 Standardul ESG 3.3 Independență

Actualmente, potrivit *Codului educației nr. 152/2014, art.115 (1)* și *Regulamentului de organizare și funcționare a ANACEC, pct.2*, ANACEC este autoritate administrativă în subordinea MEC, instituită de Guvern, finanțată din bugetul de stat, inclusiv din venituri colectate.

Independența organizațională

Cadrul normativ național reglementează strict structura, organigrama, efectivul-limită și activitatea ANACEC, influențând nivelul de independență organizațională a Agenției și minimalizând posibilitățile de intervenție rapidă, în caz de necesitate. O atare situație a fost deosebit de vizibilă în perioada de pandemie, care a solicitat anumite modificări operative, dar promovarea acestora a necesitat coordonări anevoioase. Un alt exemplu ține de reglementarea statelor de personal, inclusiv a pozițiilor și funcțiilor, din perspectiva statutului ANACEC de structură subordonată MEC, care condiționează plafonarea salariilor, influențând negativ nivelul de atractivitate a pozițiilor scoase la concurs.

În același timp, întreg instrumentarul metodologic, elaborat de către ANACEC, regulile și procedurile interne permit Agenției să funcționeze independent și fără implicarea a careva părți terțe. ANACEC elaborează și aprobă acte interne, elaborează și aplică instrumentele pentru

evaluarea externă, planifică misiunile de evaluare externă, selectează experți și stabilește componența echipelor de evaluatori, organizează procesul de evaluare externă, organizează informări/formări în domeniul asigurării externe a calității pentru evaluatori/reprezentanți ai instituțiilor. Respectând reglementările existente, ANACEC realizează independent concursurile pentru ocuparea funcțiilor publice vacante.

Profilul CC și modalitatea de constituire au fost descrise în comp 4. Atribuțiile acordate CC sunt descrise în pct. 25 al Anexei nr. 1 la HG 201/2018. În particular, CC 1) stabilește direcțiile de dezvoltare strategică ale Agenției și aprobă strategia instituțională a acesteia; 2) aprobă Metodologia de selectare a experților evaluatori; 3) prezintă MECC actele normative necesare realizării funcțiilor și atribuțiilor Agenției pentru a fi promovate spre aprobare de către Guvern; 4) aprobă planul misiunilor de evaluare și/sau acreditare și componența echipelor de evaluatori; 5) examinează rapoartele de evaluare externă, adoptă decizii asupra acestora și le remite MEC pentru aprobare; 6) aprobă Codul de etică profesională în cadrul Agenției, inclusiv în ceea ce privește experții evaluatori; 7) aprobă raportul anual de activitate și rapoartele de autoevaluare ale Agenției etc.

De menționat că nivelul de independență al CC este asigurat și prin faptul că membrii acestuia se selectează în bază de concurs din rândul persoanelor care întrunesc cerințele de participare și aplică pe cont propriu în calitate de experți, dar nu în calitate de reprezentanți ai instituțiilor în care activează.

Cadrul normativ stabilește expres și condițiile de revocare a membrilor CC, acestea fiind următoarele:

- 1) imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile pentru o perioadă de cel puțin 4 luni, inclusiv din motive de sănătate;
- 2) nerespectarea prevederilor Codului de etică profesională și/sau a prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare a ANACEC;
- 3) numirea/alegerea într-o funcție de demnitate publică, de rector, de membru al consiliului de dezvoltare strategică instituțională sau de director al unei instituții de învățământ;
- 4) absența nejustificată la 4 ședințe consecutive ale Consiliului de conducere.

Independența operațională

Din punct de vedere operațional, ANACEC pune în aplicare politicile statului în domeniul asigurării calității în învățământul de toate nivelurile (general, profesional tehnic, superior și de formare continuă), precum și în cercetare și inovare. În 2016, Agenția a elaborat printr-un proces participativ, cu implicarea largă a tuturor părților interesate, Metodologia și criteriile de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ, cu prezentarea acestora MEC pentru a fi promovate spre aprobare de către Guvern. În completarea *Metodologiei de evaluare externă* vin și Ghidurile de evaluare externă a programelor de studii pe cicluri universitare și a instituțiilor de învățământ superior, elaborate în cadrul Agenției și puse în aplicare după aprobarea în 2016 de către CC. Astfel, de la înființarea Agenției, procesul de evaluare externă este realizat, în mod transparent și obiectiv, conform procedurii concepute de către Agenție și descrise în *Metodologia de evaluare externă*. Totuși, la capitolul definirii procedurilor proprii se atestă limitarea independenței Agenției, chiar dacă legea spune că ANACEC „elaborează, în conformitate cu standardele europene în domeniu, și face publică propria metodologie de evaluare și acreditare a instituțiilor ofertante de programe de formare profesională și a programelor acestora pe care o

propune spre aprobare Guvernului”, în 2018 Metodologia de evaluare externă aplicată a fost modificată, fără consultarea Agenției.

În activitatea curentă, ANACEC valorifică drepturile acordate regulamentar, inclusiv 1) să prezinte MEC propuneri privind perfecționarea cadrului normativ în domeniile de competență; 2) să aprobe, în limitele competențelor stabilite de cadrul normativ, acte normative; 3) să înființeze consilii, comisii, grupuri de experți și alte platforme consultative; 4) să antreneze evaluatori în domeniile sale de competență; 5) să delege experți evaluatori în cadrul misiunilor de evaluare externă a calității.

Astfel, în perioada 2018-2022, ANACEC a elaborat și înaintat Guvernului propuneri pentru modificarea *Codului educației*, care urmează încă a fi aprobate. Totodată, au fost transmise către MEC pentru promovare spre aprobare Guvernului propuneri în vederea completării/perfectării *Metodologiei de evaluare externă*. Parte din ele au fost acceptate în procesul de revizuire recentă a Metodologiei.

În realizarea activităților de evaluare externă, ANACEC implică experți evaluatori pe care îi selectează din propriul *Registru al evaluatorilor* (a se vedea stand.3.5). La nivel de învățământ superior, componența CEE se proiectează de către DEÎS, ținând cont de profilul programului/programelor de studii planificate pentru evaluare și instituțiile solicitante. Componența CEE se examinează în ședințele CC, după care se consultă cu instituțiile de învățământ vizate pentru a exclude orice posibilitate de conflict de interese. Instituțiile, în termen de 5 zile, se exprimă vizavi de componența CEE, și în lipsa obiecțiilor, acestea se aprobă prin Ordinul Președintelui.

În plus, ANACEC promovează o politică clară pentru a asigura confidențialitate în procesul de evaluare externă și a exclude orice conflict de interese. În acest sens, fiecare evaluator contractat de ANACEC, în baza unui *Contract de achiziționare a serviciilor de evaluare externă*, semnează un *Contract de confidențialitate*. Subiectul ce ține de lipsa conflictului de interese se discută individual cu fiecare din experții cooptați la faza de constituire a CEE. Pentru formalizarea procesului, din septembrie 2021, evaluatorii Agenției semnează obligatoriu și *Declarația privind lipsa conflictului de interese*.

Independența rezultatelor formale

Potrivit procedurii stabilite de către Agenție, rezultatele evaluării externe se formalizează, parcurgând câteva etape. Membrii CEE, în baza celor constatate și analizate în procesul de evaluare externă, formulează, de comun acord, o serie de puncte forte, recomandări, arii de îmbunătățire obligatorii, care se materializează și în propuneri de decizii privind programul de studii/instituția evaluată. Informația respectivă este ulterior prezentată în cadrul ședințelor CP spre examinare și validare. Ulterior, decizia CEE, validată de către CP, este înaintată CC spre aprobare.

CC în calitatea sa de organ colectiv de conducere, abilitat cu drepturi de vot și decizii, este independent în aprobarea propunerilor de decizii pe toate subiectele examinate, inclusiv privind rezultatele evaluării externe a programelor de studii/instituțiilor de învățământ. Conform mecanismelor stabilite, părți terțe nu pot interveni în acest proces. Propunerile de decizii aprobate de către CC se transmit MEC pentru formalizare. Decizia finală cu privire la autorizarea de funcționare provizorie/acreditare, neacreditare sau la retragerea dreptului de organizare a unui program de studii sau de activitate a unei instituții de învățământ superior se adoptă de către MEC, în baza propunerii de decizie a CC. Deciziile finale intră în vigoare după emiterea ordinului de către MEC.

În întreaga perioadă de activitate a ANACIP/ANACEC nu s-au atestat cazuri de modificare a deciziilor CC de către MECC/Guvern, unica intervenție fiind neemiterea de către MECC a deciziilor de neacreditare propuse de către CC pentru 5 programe de studii superioare de licență, prestate de 4 universități. Agenția a sesizat MECC despre această problemă și posibilele efecte negative pentru sistem și potențiali beneficiari. Totodată, pentru informarea societății, Agenția a publicat deciziile respective ale CC pe site-ul său.

Despre posibilele riscuri pe care le poate provoca modificarea în 2018 a statutului Agenției, în special, în realizarea ESG 3.3 care vizează independența entității, Agenția a informat MECC/MEC de mai multe ori.

5.4 Standardul ESG 3.4 Analiză tematică

Agencia elaborează și publică Rapoarte anuale de activitate care acoperă toate direcțiile de intervenție/activitate ale ANACEC, furnizând date care ilustrează realizările per entitate/direcții, dinamica proceselor în timp și analize succinte ale rezultatelor evaluării programelor de studii/instituțiilor prestatoare de servicii educaționale, inclusiv pe dimensiunea învățământului superior.

Relevante pentru sistem sunt studiile în baza analizei rezultatelor evaluărilor externe a programelor de studii realizate pe orizontală în anumite domenii de studiu. Acestea includ o listă de constatări generale și, în particular, per fiecare standard de acreditare, punctele forte și punctele slabe identificate de către CEE, dar și propuneri și recomandări pentru diverși actanți menite să contribuie la asigurarea continuă a calității în sistem.

Realizarea studiilor tematice per domenii generale de studiu a fost inițiată în anul 2020, când activitatea respectivă a fost inclusă în Planul anual de activitate al ANACEC. Astfel, la finalizarea procesului de evaluare externă pe orizontală a programelor de studii superioare de licență din domeniul general de studiu **021 Arte**, DEÎS a elaborat un studiu tematic care reprezintă o radiografie a domeniului, stabilind tendințele de dezvoltare și bunele practici identificate la nivel de instituții. Studiul conține o serie de recomandări pentru diverse categorii de beneficiari, inclusiv MEC în calitatea sa de autoritate publică responsabilă de elaborarea și promovarea politicilor în educație. În anul 2021, DEIS a elaborat un studiu tematic în baza rezultatelor evaluării externe a programelor de studii de master în domeniul general de studiu **041 Științe economice**. Studiile sunt publice pe pagina web a ANACEC în limba română (www.anacec.md). Realizarea studiilor tematice constituie o preocupare constantă și urmează să fi dezvoltată și extinsă în activitatea ANACEC.

O altă direcție de analiză se realizează prin organizarea anual a sondajelor on-line pentru colectarea feedbackului din partea tuturor actorilor implicați în procesul de evaluare externă (reprezentanți ai instituțiilor evaluate (manageri, responsabili din subdiviziunile instituționale de asigurare a calității, coordonatori de programe, cadre didactice, studenți) și experți ai ANACEC - membri ai CEE) privind activitatea ANACEC, funcționalitatea metodologiei și procedurilor aplicate, calitatea serviciilor acordate, prestația CEE, nivelul de obiectivitate și transparență în procesul de aprobare a deciziilor CC, relevanța și impactul procesului de evaluare externă pentru îmbunătățirea calității procesului educațional și managerial la program etc. Studiile sunt publice pe pagina web a ANACEC.

În particular, rezultatele sondajului realizat în două etape în anul 2018 au fost prezentate în cadrul Seminarului organizat la 25 octombrie 2018 de ANACEC în parteneriat cu Agenția universitară a Francofoniei (AUF) și ARACIS (România) cu genericul „Asigurarea calității studiilor universitare: de la provocări la perspective”. Totodată, acestea au fost examinate în

cadrul DEÎS și s-au materializat în acțiuni concrete orientate spre îmbunătățirea procesului de evaluare externă prin propuneri de perfecționare a Metodologiei și Ghidurilor de evaluare externă, a procedurii de evaluare externă, a activității CEE ale ANACEC. Rezultatele analizei chestionarelor aplicate în 2018 au fost de asemenea mediatizate în revista Higher Education Discovery, nr. 4, 2018¹⁹.

Conform conceptului agreat, în vederea diseminării rezultatelor evaluării externe la programele de studii evaluate, mediatizării bunelor practici existente în universitățile din Moldova, a punctelor forte și a ariilor care necesită îmbunătățire, Planul de activitate al ANACEC pentru anul în curs include ca și activități distincte (1) chestionarea beneficiarilor procesului de evaluare externă și (2) elaborarea unui studiu tematic pe domeniile generale de studiu incluse în procesul de evaluare externă. Este preconizată publicarea acestor studii pe pagina web a Agenției. Pentru prezentarea rezultatelor studiilor, DEÎS va organiza două evenimente de diseminare (mese rotunde). Părțile interesate, inclusiv IÎS sunt antrenate în activitățile de diseminare a rezultatelor evaluărilor externe (conferințe, seminare, ateliere de lucru, ședințe). organizate periodic de ANACEC

Rezultatele evaluării externe, precum și aspecte privind activitățile de asigurare externă a calității sunt reflectate și prin publicațiile realizate de angajații Agenției în diverse surse din țară și de peste hotare.

5.5 Standardul ESG 3.5 Resurse

Facilități și resurse materiale

ANACEC își desfășoară activitatea în clădirea din șos. Hîncești 38 A ce aparține Instituției Publice Centrul de Excelență în Construcții, cu care se încheie anual un contract de comodat.

Etapizat s-au realizat reparații cosmetice în spațiile disponibile, mobilarea acestora în funcție de destinație și dotarea locurilor de muncă cu facilități IT și conexiune la Internet cu viteză înaltă. Astfel, în bloc sunt amenajate birouri pentru angajați; trei săli pentru ședințe, dotate cu proiectoare, ecrane, o tablă interactivă; două spații unde angajații pot lua masa; un spațiu special amenajat pentru IT, două spații pentru arhivarea documentelor, un spațiu pentru depozitare. Actualmente, ANACEC dispune de spații suficiente și asigură condiții optime și sigure pentru realizarea atribuțiilor de serviciu pentru întreg colectivul.

Agenția utilizează în calitate de platformă de videoconferințe BigBlueButton pentru care deține licență, precum și diverse platforme Microsoft și Google. Pentru asigurarea funcționalității și securității corespondenței de serviciu, toți angajații ANACEC dispun de adrese electronice corporative pe domeniul de nivel superior anacec.md, înregistrat cu suportul Serviciului Tehnologia Informației și Securitatea Cibernetică.

Resurse umane

ANACEC operează cu resurse umane, constituite din următoarele categorii:

- **Consiliul de conducere al ANACEC**

Total: 15 membri, inclusiv 13 cadre didactice cu titluri științifice și științifico-didactice, 1 angajator, 1 student de la ciclul III; 5 doctori habilitați și 8 doctori în științe, 4 profesori universitari și 9 conferențieri universitari; 6 bărbați și 9 femei;

¹⁹ https://hedclub.com/en/library/moldovan_national_system_of_external_quality_assurance_in_higher_education_steps_to_quality

- **Comisiile de profil** (5 comisii a câte 9 membri fiecare), inclusiv **Comisia de profil pentru învățământul superior**

Comisia de profil pentru învățământul superior este constituită din 9 membri dintre care 2 doctori habilitați și 7 doctori în științe; 3 profesori universitari și 6 conferențieri universitari; 1 bărbat și 8 femei.

- **Experți evaluatori** (cadre didactice, reprezentanți ai mediului de afaceri, studenți, evaluatori internaționali)

Actualmente, în [Registrul evaluatorilor](#) ANACEC sunt înscrise cca. 700 persoane. Registrul evaluatorilor în învățământul superior include 262 experți, inclusiv 152 cadre didactice, 80 angajatori și 30 studenți.

- **Personal administrativ** (43 angajați la 52 unități disponibile).

DEÎS este completată cu 3 angajați la 5 unități disponibile.

Potrivit pct. 30 din HG 201/2018, Președintele CC aprobă sau modifică statul de personal și schema de încadrare ale Agenției în limitele fondului de retribuire a muncii și ale structurii și efectivului-limită stabilite de Guvern; numește în funcție publică, modifică, suspendă și încetează raporturile de serviciu ale funcționarilor publici din cadrul Agenției, în condițiile Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 *Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public*; angajează și eliberează personalul contractat al Agenției.

Politica și activitățile ANACEC pentru consolidarea personalului administrativ sunt structurate în trei direcții-cheie:

1. Asigurarea necesarului de personal

Efectiv, la data de 01.04.2022, sunt angajate 43 persoane, adică cca. 82% din numărul de unități conform statului de personal. Din ele, cca. 62% sunt persoane cu vârsta de până la 49 de ani, $\frac{3}{4}$ sunt femei. Caracteristica colectivului pe categorii de vârstă și în aspect gender este reflectată în Figura 7.

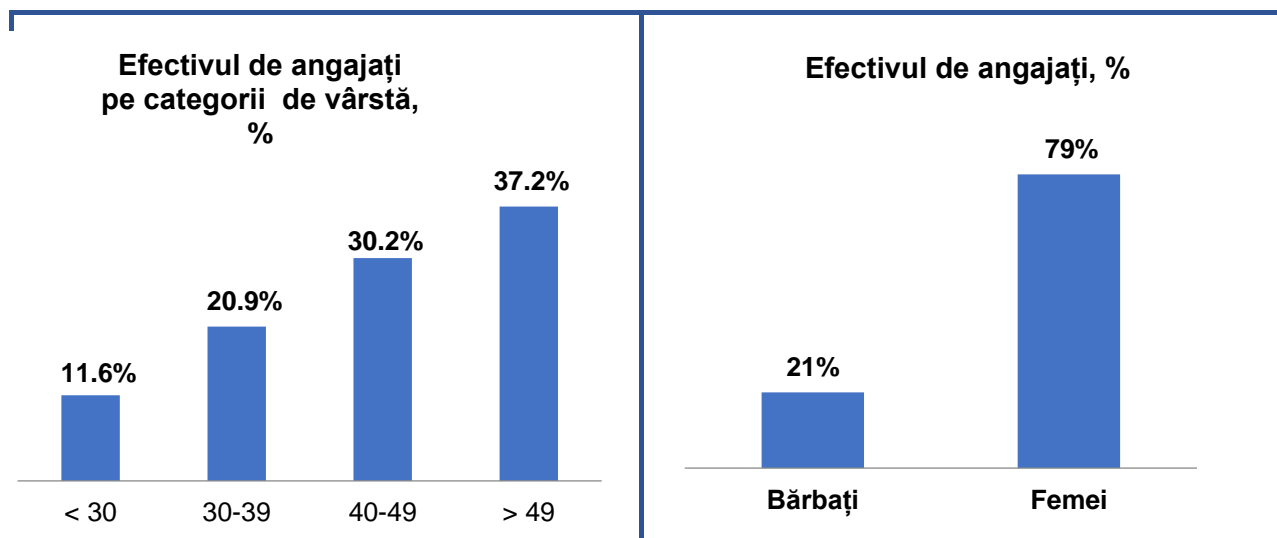

Figura 7. Caracteristica colectivului pe categorii de vârstă și în aspect gender

Conform legislației în vigoare pentru instituțiile publice, ocuparea funcțiilor publice vacante și angajarea personalului se realizează prin concurs public.

De la constituirea Agenției posturile vacante nu au fost completate integral. Concursurile de angajare se organizează cu regularitate, dar deseori fără rezultat. Spre ex.: în anul 2020 ANACEC a organizat 6 concursuri la 11 posturi vacante. Dat fiind lipsa solicitărilor sau depunerea unui singur dosar, pentru trei funcții concursul a fost prelungit. În consecință, în anul respectiv au fost angajate 6 persoane. În anul 2021 drept urmare a celor 8 concursuri desfășurate au fost angajate 7 persoane.

Conform statelor de funcții ale ANACEC aprobate, pentru DEÎS sunt prevăzute în total 5 funcții (1 șef Direcție, 3 specialiști principali și 1 specialist superior). Pe întreaga perioadă de activitate a Agenției, unitățile DEÎS nu au fost acoperite integral. Totodată, s-a atestat și un proces mai intens, comparativ cu alte direcții, de fluctuație a cadrelor. Un motiv ar fi varietatea și complexitatea atribuțiilor acordate Direcției care includ activități de conceptualizare, actualizare a cadrului normativ și metodologic; de organizare și coordonare a procesului de evaluare externă a programelor de studii/instituțiilor de învățământ superior; de elaborare a studiilor tematice; de formare/informare etc., corelate cu un grad sporit de responsabilitate dar și cu salarii neatractive. Salarizarea strict reglementată a funcționarilor publici din cadrul ANACEC, plafonată dat fiind statutul ANACEC ca și structură subordonată MEC, influențează negativ nivelul de atractivitate a posturilor scoase la concurs.

Actualmente, în cadrul DEÎS sunt 3 angajați: Șeful direcției, 1 specialist principali și 1 specialist superior. Doi angajați dețin titluri științifice de doctor în științe, iar un angajat deține titlu de master. De menționat că, chiar și în cazul completării tuturor funcțiilor Direcției, numărul prevăzut de angajați nu este suficient raportat la volumul de muncă solicitat, dat fiind numărul de programe de studii și instituții de învățământ superior pasibile procesului de evaluare externă. Pentru a soluționa această deficiență, ANACEC a solicitat revizuirea și completarea cadrului normativ reglator, inclusiv prin intervenții de adaptare a statelor de personal la necesitățile curente ale Agenției.

2. Menținerea și stimularea personalului în instituție

Pentru aprecierea, dar și stimularea angajaților în vederea realizării sarcinilor postului, dar și a obținerii rezultatelor optime în activitate, trimestrial, în conformitate cu prevederile *Regulamentului cu privire la modul de stabilire și achitare a sporului pentru performanță* se realizează evaluarea performanțelor cu aprecierea rezultatelor activității angajaților și formularea obiectivelor pentru perioada următoare. Pentru a stimula și motiva angajații, în cadrul Agenției, anual, se realizează sondaje, fiind elaborate și aplicate următoarele tipuri de chestionare: (1) Chestionarul de identificare a factorilor motivaționali pentru angajați; (2) Chestionarul de identificare a nevoilor de formare profesională; (3) Chestionarul de stabilire a nivelului de satisfacție, de colectare a impresiilor și recomandărilor cu privire la realizarea team building-ului. Drept urmare a analizei rezultatelor sondajelor realizate, au fost elaborate trei documente importante: (1) Programul anual de motivare nefinanciară a angajaților; (2) Planul anual de dezvoltare profesională; (3) Raportul activităților de team building. Aceste documente, actualizate anual, susțin procesele de îmbunătățire pe această dimensiune.

3. Dezvoltarea profesională și cariera profesională a personalului

Managementul carierei rămâne a fi un punct de interes atât pentru angajații Agenției, cât și pentru Agenție în calitate de angajator, dezvoltarea profesională reprezentând una din preocupările constante ale conducerii ANACEC. Modalitățile de acoperire a necesităților de dezvoltare profesională și motivare sunt: (1) participările la diverse evenimente (conferințe/seminare/ateliere/webinare etc.); (2) implicări în formări prin cursuri tematice interne și externe,

cu durată diferită; (3) deplasările în interes de serviciu/ vizite de studiu. În perioada 2020-2022, în condiții de pandemie, a crescut substanțial ponderea activităților în regim on-line, organizate inclusiv de diverse structuri internaționale, fapt ce a influențat benefic și numărul beneficiarilor din cadrul ANACEC. Valorificarea tuturor acestor modalități a permis angajaților să performeze în plan profesional.

Resurse financiare

Politica financiară a ANACEC, în calitatea sa de autoritate administrativă în subordinea MEC, este strict reglementată. Pentru realizarea atribuțiilor și acoperirea cheltuielilor necesare funcționării adecvate, potrivit cadrului normativ, finanțarea Agenției se efectuează din trei surse de venit, reflectate în Tabelul 4:

Tabelul 4. Resurse financiare

Tip	Explicație/descifrare	Categorie cheltuieli
(1) Surse bugetare	Mijloace din bugetul de stat.	Achitarea salariilor angajaților. Cheltuieli participare la cursuri de formare continuă și evenimente Mentenanța sediului. Dezvoltare (reparații, tehnică, birotică, produse de igienă etc.).
2) Veniturile colectate	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată, reprezentând veniturile din taxe de la instituțiile de învățământ care solicită evaluarea externă a calității și care acoperă costurile evaluărilor externe. Formula de calcul a taxelor pentru fiecare activitate de evaluare este aprobată prin <i>Regulamentul de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă</i> (Anexa nr. 2, HG nr. 616/2016), fiind corelată cu criteriile specifice, cum ar fi nivelul programului de studii, etc.	Remunerarea membrilor CC, membrilor Comisiilor de profil în învățământul superior experților evaluatori pentru serviciile prestate
3) Resursele aferente proiectelor finanțate din surse externe	Granturi curente primite de la organizațiile internaționale pentru proiecte finanțate din surse externe pentru bugetul de stat.	Consolidarea capacităților Agenției

Bugetul total al ANACEC pentru anul 2021 a constituit 12285233 lei (617780 Euro). Pentru fondul de salariu al angajaților Agenției au fost alocați 6155526 lei (309540 Euro) dintre care pentru salarizarea angajaților DEIS au fost alocați 676736 lei (34030 Euro). Pentru remunerarea experților implicați în procesul de evaluare externă a programelor de studii superioare au fost alocați 1215783 lei (61137 Euro).

Site-ul web al Agenției a fost elaborat din sursele proprii ale ANACEC și lansat în noiembrie 2020. În formula nouă, site-ul Agenției a devenit mai prietenos, mai consistent și mai eficient, contribuind la o mai bună vizibilitate a activității ANACEC. Informațiile sunt disponibile în limbile română și engleză. Pe pagină se pot găsi informații relevante și date exacte despre activitățile curente, precum și informații despre cadrul juridic din domeniu, structura și organizarea entității, proceduri aplicate, activitatea CC, rezultate ale evaluărilor externe, activități internaționale, participare în proiecte etc. Activitățile curente ale Agenției sunt reflectate și pe pagina de Facebook (<https://www.facebook.com/www.anacec.md>).

5.6 Standardul ESG 3.6 Asigurare internă a calității și conduită profesională

ANACEC dispune de un sistem intern de asigurare a calității la nivel instituțional, care asigură un management eficient a proceselor interne. Principiul cheie al activității ANACEC este promovarea culturii calității și îmbunătățirea continuă a performanțelor instituționale.

ANACEC depune eforturi constante pentru a îmbunătăți propriile procese și proceduri interne de asigurare a calității, ca și precondiție pentru realizarea eficientă a atribuțiilor delegate, asigurarea credibilității procesului de evaluare externă organizat și realizat și promovarea culturii calității. Din perspectiva principiului responsabilității publice, ANACEC în calitatea sa de structură națională, în activitatea proprie urmărește și asigură:

- respectarea legislației în vigoare și a politicilor naționale în domeniul de competență;
- respectarea politicilor de echitate și etică;
- eficiența utilizării resurselor și a calității actului managerial;
- transparența proceselor decizionale și a activităților desfășurate.

Valorile și principiile împărtășite și promovate de angajații ANACEC sunt:

- *Independență în activitate* – ANACEC tinde să-și consolideze autonomia funcțională, respectând cadrul normativ în vigoare, în organizarea activităților și în luarea deciziilor referitoare la evaluarea externă a calității.
- *Responsabilitate publică* – ANACEC activează pentru a îmbunătăți continuu sistemul educațional și oferă părților interesate informații credibile, accesibile și actualizate referitoare la calitatea educației.
- *Profesionalism* - ANACEC recunoaște și recompensează profesionalismul experților evaluatori și a membrilor comunității academice care manifestă competență și promovează cultura calității.
- *Integritate* – ANACEC promovează dreptatea, onestitatea și echitatea, adoptând pentru toți partenerii și clienții săi, atitudini corecte și respingând cu hotărâre discriminarea.
- *Transparență* - ANACEC asigură o transparență maximă în ceea ce privește standardele, regulile, procedurile, principiile de evaluare etc. ANACEC oferă motivații bazate pe informații consistente și corecte pentru deciziile luate.
- *Adaptare și compatibilitate la nivel european* – ANACEC promovează bunele practici europene, colaborând cu instituțiile de învățământ, autoritățile publice centrale și locale, precum și cu organismele internaționale.
- *Evaluare externă bazată pe încredere* - ANACEC dezvoltă constant, în scopul creării și întreținerii unui climat favorabil, a unor relații binevoitoare, armonioase, echilibrate cu toți partenerii și clienții săi.

- *Evaluare externă orientată spre dezvoltare* – ANACEC asigură obiectivitatea, proactivitatea procesului evaluării externe a calității și promovează inovațiile în educație și cercetare.
- *Cooperare* - ANACEC colaborează cu instituțiile de învățământ de diferit nivel, cu organizațiile din domeniile cercetării și inovării, cu agenții, organizații naționale și internaționale preocupate de asigurarea calității în educație.
- *Eficiență și eficacitate* - ANACEC promovează un management inovativ orientat spre optimizarea resurselor materiale și umane, utilizarea rațională a timpului, reducerea costurilor și consolidarea resurselor disponibile.

Pentru a-și îndeplini misiunea și a-și atinge obiectivele, ANACEC implementează o [politică de calitate](#), făcută publică prin Declarația Președintelui la 30 mai 2018, care oferă direcția generală pentru toate activitățile și prezintă un cadru general pentru dezvoltarea Agenției și a sistemului său intern de asigurare a calității. Elementele fundamentale ale politicii de calitate a ANACEC sunt:

- Planificarea strategică a activităților sale, exprimată în mod corespunzător într-un plan strategic și în planurile anuale de activitate.
- Dezvoltarea unui sistem intern de asigurare a calității (Figura 8), parte componentă a managementului instituțional, în conformitate cu ESG în domeniul asigurării calității și legislația națională relevantă.
- Proiectarea, organizarea, implementarea, monitorizarea și îmbunătățirea standardelor, proceselor, criteriilor și indicatorilor adecvați pentru a evalua calitatea instituțiilor de învățământ și a programelor de studii.
- Asigurarea unui proces de evaluare externă obiectiv, transparent, eficient și eficace, adaptat cerințelor unei societăți bazate pe cunoaștere, în acord cu prevederile Standardelor și liniilor directoare din Spațiul European al Învățământului Superior, din Aria Europeană a Cercetării, din Spațiul European al Educației.
- Încurajarea participării tuturor angajaților și experților ANACEC la dezvoltarea și implementarea bunelor practici de asigurare a calității în domeniul educației, cercetării științifice și managementului instituțional.
- Organizarea sistematică a consultărilor cu instituțiile de învățământ și alte părți interesate pentru a stabili prioritățile în domeniul asigurării calității.
- Respectarea normelor de etică și deontologie profesională de către toți experții și colaboratorii ANACEC.
- Cooperarea la nivel național și internațional cu diverse structuri de asigurare a calității în educație.
- Dezvoltarea la nivel instituțional a unui mediu tehnologic informațional care să permită o colectare, analiză și utilizare mai eficientă a informațiilor relevante pentru un management mai eficient al activităților ANACEC.
- Evaluarea internațională externă a ANACEC, la fiecare cinci ani, în conformitate cu ESG, 2015, integrarea în ENQA și înregistrarea în EQAR.

Managementul calității este o parte integrantă atât în managementul activităților ANACEC, ca și entitate națională, cât și în managementul activităților zilnice ale angajaților și personalului cooptat de către Agenție. Întreg procesul de management al calității se bazează pe ciclul PDCA (Planifică-Realizează-Verifică-Acționează), orientat spre îmbunătățire continuă.

Responsabilitatea pentru calitate în realizarea atribuțiilor de serviciu este partajată de către toți angajații ANACEC. Monitorizarea proceselor este realizată de către CC, conducerea executivă, șefii de direcții/secții/servicii.

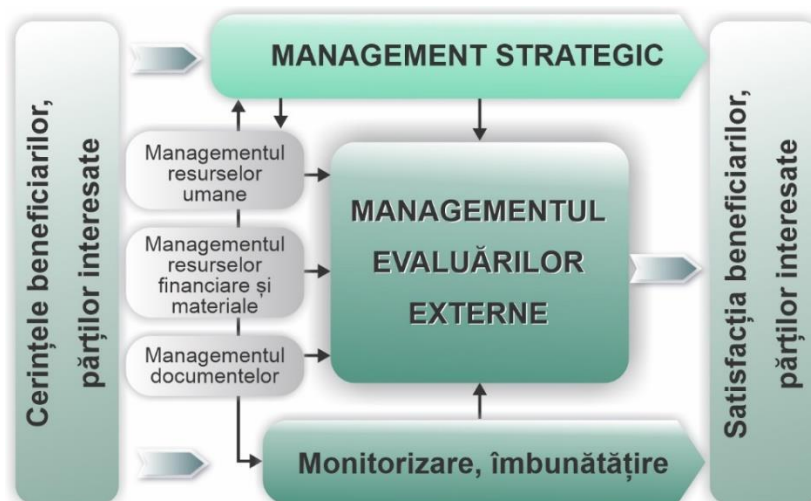

Figura 8. Sistemul de asigurare a calității al ANACEC

Sistemul de asigurare internă a calității (Figura 8), axat pe satisfacerea cerințelor clienților, beneficiarilor și părților interesate, este o parte integrantă a managementului general al ANACEC. Asigurarea internă a calității se realizează în toate domeniile de activitate și se bazează pe cadrul normativ elaborat și implementat, care asigură funcționalitatea entității și realizarea eficientă și eficace a funcțiilor, atribuțiilor și responsabilităților delegate.

Pentru implementarea cu succes a sistemului a fost nevoie de un leadership calitativ, de sprijinirea unei culturi interne a calității prin resurse umane și financiare adecvate, de identificarea și împuternicirea „campionilor culturii calității”, care să contribuie la dezvoltarea și implementarea unei politici a calității și de transfer de practici bune, de management strategic, de crearea de echipe în cadrul instituției care să asigure mixarea ideilor și diseminarea lor în rândul comunității ANACEC.

Managementul strategic este descris, dezvoltat, menținut și îmbunătățit continuu în corespundere cu [Strategia ANACEC \(2018-2023\)](#), [Declarația Președintelui privind politica ANACEC în domeniul calității](#) și [Planul național de acțiuni, 2021-2023](#). Prevederile stipulate în documentele menționate sunt operaționalizate în Planurile anuale de activitate ale ANACEC și a subdiviziunilor sale, inclusiv Planul pentru anul 2022. Deciziile strategice sunt aprobate de către CC în cadrul ședințelor, care se desfășoară în conformitate cu [Regulamentul privind organizarea și desfășurarea ședințelor Consiliului de conducere al ANACEC](#). Ședințele CC sunt publice, iar deciziile luate și cadrul normativ aprobat pentru reglementarea activității Agenției, se publică pe pagina web oficială a ANACEC. Deciziile pot fi contestate de instituțiile de învățământ evaluate, iar părțile interesate sunt implicate la elaborarea și îmbunătățirea documentelor aprobate de ANACEC.

Managementul evaluărilor externe este orientat spre beneficiul instituțiilor de învățământ, studenților, părților interesate și se desfășoară în strictă conformitate cu [Metodologia de evaluare externă](#). Calitatea managementului evaluărilor externe este asigurată prin:

- 1) *Proiectarea adecvată a procesului de evaluare externă.* În acest sens, Agenția planifică calendarul evaluărilor externe și examinează solicitările și dosarele de evaluare externă prezentate de ÎIS, stabilind gradul de corespundere cerințelor stabilite și informând beneficiarii;
- 2) *Organizarea procesului.* Inițierea procesului de evaluare externă implică desemnarea unei CEE și a unui coordonator al evaluării din cadrul DEÎS. Procesul de evaluare externă demarează după consultarea instituțiilor referitor la componența CEE;
- 3) *Coordonarea procesului.* Agenția monitorizează desfășurarea corectă a activităților de evaluare și luarea deciziilor. Deciziile cu privire la rezultatele evaluării externe sunt luate/validate/aprobate succesiv de către CEE, CPÎS, CC și MEC;
- 4) *Evaluarea procesului.* Beneficiarii direcți ai procesului de evaluare externă (evaluatorii și instituțiile de învățământ) sunt chestionați sistematic cu privire la modul de realizare a evaluării.

Totodată, monitorizarea acțiunilor și a măsurilor de îmbunătățire a procesului de asigurare a calității, întreprinse de instituțiile de învățământ de diferit nivel ca rezultat al activităților de evaluare externă a programelor de studii/ instituțiilor de învățământ se realizează cu aplicarea *Procedurii de monitorizare post-evaluare.*

Managementul resurselor umane este axat pe identificarea, menținerea și dezvoltarea continuă a capitalului uman. Confidențialitatea, comportamentul etic și profesionalismul angajaților sunt asigurate prin aplicarea [Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public](#), [Codului de etică profesională a ANACEC](#), fișele postului și regulamentele subdiviziunilor ANACEC (a se vedea stand. 3.5).

Managementul resurselor financiare și materiale se realizează în conformitate cu prevederile cadrului normativ în vigoare și este focusat pe identificarea, punerea la dispoziție și menținerea infrastructurii și crearea unui mediu de lucru necesar pentru realizarea activităților Agenției în condiții adecvate.

Președintele CC este responsabil de organizarea sistemului de management financiar și control, precum și funcția de audit intern în Agenție. Rapoartele de audit intern se elaborează anual, se remit MEC și sunt publice pe [pagina web a ANACEC](#). Totodată, conform cadrului normativ în vigoare, anual Curtea de Conturi, verifică rapoartele financiare ale ANACEC, în calitate de structură subordonată MEC.

Managementul documentelor este axat pe standardizarea, reglementarea modului de gestionare a informațiilor documentate și este realizat în conformitate cu următoarele proceduri:

- *PS.01 Elaborarea procedurilor documentate* - stabilește modul de inițiere, elaborare, avizare, aprobare, precum și conținutul, formatul, modul de revizie și arhivare al oricărei proceduri documentate pe activități, utilizate în cadrul ANACEC;
- *PS.02 Elaborarea și controlul documentelor* - stabilește modul de inițiere, elaborare, verificare, avizare, aprobare, modificare, difuzare, retragere și arhivare a regulamentelor, metodologiilor, ghidurilor, precum și a altor acte normative departamentale aprobate de ANACEC ([Anexa 7.1: Diagrama de proces pentru realizarea documentelor](#));
- *PO.01 Gestionarea sistemului informațional automatizat e-Management* - care asigură un cadru unic, reglementat intern, privind utilizarea Sistemului Informațional Automatizat e-Management.

Monitorizarea și îmbunătățirea sunt componentele definitorii ale Sistemului de asigurare a calității, care asigură dezvoltarea continuă a Agenției și contribuie la satisfacerea cerințelor și așteptărilor tuturor beneficiarilor/părților interesate.

ANACEC dispune de un sistem de control/audit intern managerial al cărui organizare și funcționare permite integral furnizarea unei asigurări rezonabile, precum că fondurile publice alocate în scopul atingerii obiectivelor strategice și operaționale au fost utilizate în condiții de transparență, economicitate, eficiență, eficacitate, legalitate, etică și integritate. Anual, se realizează acest control/audit intern în baza Standardelor naționale de control intern în sectorul public și se adoptă [Declarația de răspundere managerială](#).

ANACEC aplică mecanisme eficiente de feedback pentru a se asigura că standardele de acreditare pe care le folosește sunt riguroase și adecvate scopului și că aplicarea standardelor, raportarea modului în care o instituție aplică standardele și decizia privind acordarea autorizării sau acreditării sunt consistente. Aceste mecanisme includ chestionare, cum ar fi: opinia reprezentanților instituționali și opinia expertului evaluator. Ulterior, opinia părților interesate implicate în procesul de evaluare și asigurare externă a calității este colectată, sistematizată, discutată și luată în considerare la îmbunătățirea proceselor interne de asigurare a calității (ex., selectarea și instruirea experților evaluatori, realizarea procesului de evaluare externă, actualizarea standardelor de evaluare specificate în Ghidurile de evaluare externă, îmbunătățirea activității CEE și a implicării coordonatorului ANACEC etc.).

Serviciul juridic și resurse umane aplică o serie de chestionare privind satisfacția la locul de muncă și chestionare de feedback al angajaților ca rezultat al diverselor activități de dezvoltare profesională, formare continuă. Rezultatele feedback-ului sunt analizate de către direcțiile de specialitate ale ANACEC. Dacă feedback-ul necesită întreprinderea oricăror acțiuni, se realizează măsurile necesare de implementare a acestora. Astfel, se elaborează și se implementează [Planul anual de dezvoltare profesională a angajaților din cadrul ANACEC](#).

Parte a procesului de monitorizare și îmbunătățire este și transparentizarea activității ANACEC, inclusiv a [Rapoartelor anuale de activitate ale ANACEC](#), care se fac publice pe pagina web a Agenției, pentru a fi consultate de toate părțile interesate, cu posibilitatea de își exprima opinia vizavi de activitatea Agenției.

Astfel, ANACEC implementează diverse mecanisme/proceduri de asigurare internă a calității, care acoperă principalele domenii de activitate a Agenției.

Pentru realizarea standardelor de calitate pe diverse dimensiuni s-au întreprins activități distincte care permit monitorizarea proceselor, garantează consistența documentelor elaborate și calitatea rezultatelor așteptate.

- În particular, pe dimensiunea modificării cadrului normativ și metodologic activitățile se realizează în echipe, consultarea proiectelor cu CP și aprobarea de către CC, fiind etape obligatorii.
- Pe dimensiunea colectării feedbackului, chestionarele elaborate pentru diverse categorii de actori implicați în procesul de evaluare externă, se aplică în sondajele organizate cu regularitate, iar analiza rezultatelor obținute în cadrul Direcțiilor de specialitate se materializează în propuneri de perfecționare a activității.
- Pentru îmbunătățirea proceselor de raportare au fost elaborate/implementate template-uri pentru documentele și rapoartele - parte componentă a procesului de evaluare externă - REE, Fișa vizitei, Proces-verbal al CEE, Proces-verbal al CP etc. Examinarea REE în

mai multe etape în cadrul Direcției de specialitate, CP, CC vine de asemenea să contribuie la consistența și calitatea acestora.

O prioritate în activitatea ANACEC din perspectiva asigurării interne a calității o constituie **capacitarea resursei umane**. Procesul de recrutare, selectare și angajare a personalului ANACEC este strict reglementat de legislația națională (a se vedea stand. 3.5). Calitatea activității personalului este monitorizată și analizată, urmând procedurile legale și prevederile propriului [Regulament cu privire la modul de stabilire și achitare a sporului pentru performanță](#). La identificarea situațiilor critice se aplică măsuri de corectare și măsuri de prevenire. Măsurile de prevenire se concentrează în principal pe dezvoltarea profesională a angajaților.

Pentru **funcționarii publici debutanți** ANACEC, potrivit legislației, aplică perioada de probă pe un termen de 6 luni, care este și o perioadă de integrare, la finalul căreia, în corespundere cu calificativul obținut la evaluare, acesta este confirmat sau nu în funcție publică. Pentru a asigura desfășurarea cu succes a perioadei de integrare pentru fiecare debutant se desemnează un mentor, de regulă, conducătorul direct. Perioada de integrare a funcționarului public debutant se desfășoară în baza unui program individual, elaborat de subdiviziunea Resurse umane și mentor, care cuprinde activități ce țin de atribuțiile angajatului. Totodată, noii angajați sunt familiarizați cu conținutul [Ghidului noului angajat](#), aprobat prin Ordinul 139-p din 27.06.2018. În intervalul anilor 2018-2021, au promovat cu succes perioada de probă și au fost confirmați în funcția publică 21 de funcționari publici, inclusiv toți angajații DEÎS.

Dat fiind faptul că experții evaluatori sunt figură-cheie în procesul de evaluare externă și serviciile prestate de către aceștia influențează direct calitatea proceselor, **instruirea experților evaluatori** constituie parte componentă obligatorie a procesului de evaluare externă a calității la toate nivelurile de învățământ, indiferent de finalitatea procesului, având ca scop dezvoltarea și asigurarea competențelor necesare experților externi pentru a promova obiectivitatea și consecvența deciziilor Agenției în domeniul asigurării externe a calității în învățământul general, profesional tehnic, superior și de formare continuă. Procesul este reglementat prin [Metodologia de formare a experților evaluatori ai Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare](#) (în continuare *Metodologia de formare*), aprobată în 2018 de către CC în ediția a 2-a (Decizia CC nr. 10 din 18.12.2018). Metodologia descrie aspectele normative, organizatorice și metodice ale procesului de formare a experților evaluatori; stabilește formele/ nivelele/ tipurile/ etapele de formare, obiectivele acestora, precum și unitățile minime de conținut și finalitățile sesiunilor de instruire/formare.

În funcție de scopul propus, sesiunile de instruire/formare organizate de Agenție se divizează în mai multe categorii. Tradițional se organizează sesiuni de inițiere/reper - etapă obligatorie pentru antrenarea persoanei în procesele de evaluare externă și sesiuni de formare specială, obligatorii la etapa de inițiere a fiecărei misiuni de evaluare externă. Un ciclu integral de pregătire și realizare a sesiunii de instruire/formare include 11 etape, care sunt descrise în Metodologia menționată (Anexele 2 și 3). Monitorizarea calității formărilor realizate se asigură prin asistență și consiliere colegială, dar și colectarea feedbackului prin aplicarea [Chestionarului de evaluare a nivelului de satisfacție a formabilului privind sesiunea de instruire/formare](#) (Anexa 5 la Metodologia de formare). Chestionarele completate sunt analizate, informația colectată fiind utilizată drept temei pentru operarea modificărilor în activitățile de formare organizate de către ANACEC.

Aspectele etice și regulile de conduită profesională pentru angajați, membrii CC și evaluatori sunt reglementate prin [Codul de etică profesională al ANACEC](#), care în 2018 a fost revizuit (Decizia CC nr.26 din 25.01.2019) din perspectiva atribuțiilor noi acordate Agenției,

drept urmare a reformării entității în februarie 2018. [Metodologia de selectare a experților evaluatori](#) completează [Codul de etică](#), detaliind normele de conduită a experților în activitățile de evaluare. Angajații cu statut de funcționar public și personalul contractual se conduc și de prevederile [Codului de conduită a funcționarului public](#) (Legea nr. 25/2008). Prevederile [Regulamentului intern al ANACEC](#), aprobat prin Decizia CC nr. 38 din 25.01.2019, vizează întreg personalul Agenției. În scopul evitării oricăror situații de abateri, acesta se aduce la cunoștința salariaților, sub semnătură.

Raporturile cu evaluatorii ANACEC se reglementează prin Contractele de achiziție a serviciilor de evaluare externă/expertiză, încheiate cu fiecare persoană contractată, acestea specificând serviciile, termenele și condițiile de prestare, precum și obligațiile părților.

O atenție sporită se acordă **soluționării petițiilor** (orice reclamație, contestație, sesizare adresată ANACEC de către o persoană fizică sau juridică). În acest sens se aplică [Regulamentul privind soluționarea petițiilor depuse la Agenția Națională de Asigurarea a Calității în Educație și Cercetare](#), aprobat de CC al ANACEC, decizia nr. 58 din 26.03.2021, care stabilește modul de inițiere, desfășurare și finalizare a procedurii administrative inițiate de ANACEC pentru a soluționa petițiile parvenite (a se vedea stand. 2.7).

5.7 Standardul ESG 3.7 Evaluare externă periodică a agențiilor

ANACEC este la prima evaluare externă de către ENQA.

6. Conformitatea cu standardele și liniile directoare europene (partea 2)

6.1 Standardul ESG 2.1 Luarea în considerare a asigurării interne a calității

Asigurarea calității în învățământul superior este un proces continuu, care se bazează pe autonomia ÎS în identificarea și implementarea propriilor opțiuni de management al calității. În acest sens, [Codul educației](#) în art. 99 (2) stabilește expres că „Evaluarea internă a procesului educațional în învățământul superior se realizează de către structurile instituționale de asigurare a calității, în baza unui regulament instituțional”. Potrivit art. 107 (1) „Responsabilitatea publică a instituției de învățământ superior constă în: b) aplicarea reglementărilor în vigoare cu privire la asigurarea și evaluarea calității în învățământul superior”. Totodată, art. 113 stipulează că „(2) Evaluarea calității în învățământul superior reprezintă un ansamblu complex de activități de autoevaluare, evaluare internă și evaluare externă a calității, în conformitate cu standardele de acreditare, criteriile și indicatorii aprobați. (3) Autoevaluarea și evaluarea internă a calității în învățământul superior sunt realizate de către structurile instituționale responsabile de asigurarea calității, în conformitate cu standardele naționale de referință”. De menționat că actualmente marea majoritate a ÎS din țară implementează SMC conform ISO 9001:2015, certificate de organisme specializate naționale sau internaționale.

ANACEC sprijină responsabilitatea instituțională pentru asigurarea calității și tinde să desfășoare și să îmbunătățească activitatea ÎS în baza celor mai bune practici europene, care sunt preluate în propria Metodologie și în Ghiduri și care sunt implementate în procesul de evaluare a programelor de studii și a ÎS, fiind orientate să asigure calitatea ÎS din Republica Moldova, ca element al SEIS.

În calitatea sa de entitate națională abilitată să realizeze evaluarea externă la nivel de ÎS, ANACEC organizează acest proces în baza [Metodologiei de evaluare externă](#), care constituie

actul normativ de bază în domeniul evaluării externe a calității, fiind elaborat de ANACEC în conformitate cu cadrul normativ național și recomandările în domeniu la nivel european.

Evaluarea externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ se realizează în baza standardelor de acreditare, a criteriilor și indicatorilor de performanță, stabiliți în anexele la *Metodologia de evaluare externă*, precum și a standardelor de evaluare și a standardelor de evaluare minime obligatorii expuse în *Ghidurile de evaluare externă*, care sunt publice și pot fi accesate pe site-ul ANACEC.

Cele 10 standarde de acreditare, criteriile și indicatorii de performanță, precum și standardele de evaluare sunt elaborate în conformitate cu recomandările *ESG 2015, partea I* și în baza standardelor naționale în domeniul educației, promovate prin diverse documente (legi, regulamente, hotărâri ale Guvernului și decizii ale MEC).

Standardele de acreditare reprezintă o transpunere a standardelor enunțate în ESG, iar criteriile, indicatorii de performanță și standardele de evaluare transpun liniile directoare din ESG pentru fiecare standard, adaptate la contextul național (Tabelul 5).

Tabelul 5. Racordarea standardelor de acreditare aplicate de ANACEC la ESG

ESG/Standarde naționale	Criterii	Indicatori de performanță	Standarde de evaluare
1. Politici pentru asigurarea calității	1.1. Cadrul juridico - normativ de funcționare a programului	1.1.1. Statutul juridic al instituției vs. realizarea programului de studii	Cadrul de funcționare a programului de studii este în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.
	1.2. Strategii, politici și managementul intern al calității	1.2.1. Strategia și politica educațională de asigurare a calității	Instituția dispune de strategii și politici educaționale de asigurare a calității și programul de studii este racordat integral la prevederile acestora.
		1.2.2. Organizarea, aplicarea și eficacitatea sistemului intern de asigurare a calității	Structurile instituționale de asigurare a calității sunt funcționale și eficiente.
		1.2.3.* Internaționalizarea programului de studii	Aspectele internaționalizării sunt reflectate complex și se realizează integral în cadrul programului de studii.
2. Proiectarea și aprobarea programelor	2.1. Proiectarea și aprobarea programului de studii	2.1.1. Cadrul general de proiectare a programului de studii	Programul de studii este proiectat și aprobat în conformitate cu cerințele cadrului normativ în vigoare.
		2.1.2. Racordarea programului de studii la Cadrul național al calificărilor	Programul de studii este racordat la Cadrul Național al Calificărilor/Cadrul European al Calificărilor.
	2.2. Conținutul programului de studii	2.2.1. Misiunea și obiectivele programului de studii	Misiunea și obiectivele programului de studii sunt racordate la strategiile naționale, realitățile și tendințele din domeniu, la planul de dezvoltare strategică a instituției, departamentului/catedrei.
		2.2.2. Planul de învățământ	Planul de învățământ corespunde cu cerințele Planului-cadru și asigură atingerea finalităților de studiu și formarea competențelor profesionale.
		2.2.3. Curricula pe discipline	Conținutul curricula contribuie la atingerea finalităților de studiu.
		2.2.4. Relevanța programului de studii	Programul de studii reflectă integral necesitățile pieței muncii, tendințele din domeniu și are impact social și economic semnificativ.
3. Învățarea, predarea și	3.1. Procesul de predare-învățare	3.1.1. Formele de organizare a procesului de predare-învățare	Formele de organizare a procesului de predare-învățare se realizează în conformitate cu prevederile cadrului normativ în

evaluarea centrate pe student			vigoare și contribuie la atingerea obiectivelor programului de studii.
		3.1.2.*Centrarea pe student a metodelor de predare-învățare	Metodele de predare-învățare utilizate sunt integral centrate pe student.
		3.1.3.* Utilizarea instrumentelor TIC în procesul de predare-învățare-evaluare	Instrumentele TIC, platformele educaționale se utilizează optim în procesul de predare-învățare-evaluare.
		3.1.4.*Calendarul academic și orarul procesului de studii	Calendarul universitar și orarul activităților didactice sunt elaborate în conformitate cu prevederile planului de învățământ de la programul de studii.
	3.2. Stagiile de practică	3.2.1.*Organizarea stagiilor de practică	Organizarea stagiilor de practică se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și permite atingerea finalităților de studiu.
		3.2.2. Acorduri de colaborare pentru realizarea stagiilor de practică	Instituția dispune de acorduri de colaborare pentru realizarea stagiilor de practică.
	3.3. Evaluarea rezultatelor academice	3.3.1.*Organizarea procesului de evaluare a rezultatelor academice	Procesul de evaluare a rezultatelor academice este organizat în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și asigură atingerea finalităților de studiu la unitățile de curs/module.
3.3.2.*Organizarea procesului de evaluare a stagiilor de practică		Procesul de evaluare a stagiilor de practică se realizează în conformitate cu prevederile cadrului normativ în vigoare și asigură atingerea finalităților de studiu.	
4.Admiterea, evoluția, recunoașterea și dobândirea de certificări de către student	4.1. Admiterea studenților	4.1.1.*Recrutarea și admiterea studenților	Recrutarea și admiterea studenților la programul de studii se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.
		4.1.2.*Accesul grupurilor dezavantajate la studii	Recrutarea și admiterea studenților din grupurile dezavantajate se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.
	4.2. Progresul studenților	4.2.1.*Promovabilitatea studenților	Promovarea studenților de la programul de studii se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.
		4.2.2.*Mobilitatea academică	Mobilitatea academică a studenților de la programul de studii se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și include perioade de studii/stagii ale studenților într-o instituție de învățământ din țară/de peste hotare.
	4.3. Recunoașterea și dobândirea de certificări	4.3.1.*Conferirea titlului și eliberarea diplomei	Conferirea titlului și eliberarea diplomei, suplimentului la diplomă și a certificatelor academice se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.
	5. Personalul	5.1. Recrutarea și	5.1.1.Planificarea, recrutarea și

academic	administrarea personalului academic	administrarea personalului academic	la programul de studii se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.	
		5.1.2. Calificarea profesională a personalului academic	Cadrele didactice au calificarea profesională conform programului de studii și dețin titluri științifice/științifico-didactice/onorifice.	
	5.2. Dezvoltarea personalului academic	5.2.1.*Strategiile/politicile/măsurile de dezvoltare a personalului academic	Instituția dispune de strategii/politici de dezvoltare, a personalului academic și le implementează integral.	
		5.2.2.*Planificarea și realizarea activității metodice a personalului academic	Instituția planifică, monitorizează și susține integral activitatea metodică a personalului academic. Personalul academic realizează integral activitatea metodică planificată.	
		5.2.3.*Evaluarea personalului academic	Personalul academic de la programul de studii este evaluat periodic de către managerii instituției de învățământ și se întreprind măsuri eficiente de îmbunătățire continuă a performanțelor acestuia.	
	5.3. Activitatea de cercetare științifică și inovare a personalului academic	5.3.1.*Planificarea și susținerea activității de cercetare științifică și inovare a personalului academic	Instituția planifică și susține eficient activitatea de cercetare științifică, inovare și transfer tehnologic (a personalului academic) care acoperă necesitățile programului de studii.	
		5.3.2. *Realizarea și monitorizarea activității de cercetare științifică și inovare a personalului academic	Personalul academic realizează activități de cercetare științifică, inovare și transfer tehnologic care acoperă necesitățile programului de studii. Instituția monitorizează realizarea activității de cercetare științifică, inovare și transfer tehnologic a personalului academic implicat în programul de studii.	
		5.3.3.* Valorificarea rezultatelor activității de cercetare științifică și inovare a personalului academic în contextul programului de studii	Rezultatele activității de cercetare științifică, inovare și transfer tehnologic ale personalului academic sunt valorificate în cadrul programului de studii.	
	6. Resursele de învățare și sprijinul pentru student	6.1. Personalul administrativ și auxiliar	6.1.1.Planificarea și coordonarea activității personalului administrativ și auxiliar	Planificarea, recrutarea și coordonarea personalului administrativ și auxiliar la programul de studii se realizează în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.
			6.2. Resursele materiale și de învățare	6.2.1. Existența și utilizarea spațiilor educaționale și de cercetare
6.2.2. Dotarea și accesibilitatea spațiilor educaționale și de cercetare		Instituția este dotată cu spații educaționale și de cercetare care asigură integral realizarea obiectivelor programului de studii.		

		6.2.3. Dotarea, dezvoltarea și accesibilitatea fondului bibliotecii destinat programului de studii	Fondul bibliotecii este dotat corespunzător, dezvoltat periodic și accesibil studenților și personalului academic.
		6.2.4.*Asigurarea și accesul studenților la suportul curricular	Suportul curricular de la programul de studii este accesibil și adecvat formării de competențe și atingerii finalităților de studiu.
	6.3. Resursele financiare	6.3.1. Mijloacele financiare alocate procesului educațional și cercetării la programul de studii	Mijloacele financiare destinate procesului didactic și cercetării sunt alocate în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și sunt suficiente pentru realizarea programului.
		6.3.2.*Taxele de studii și burse la programul de studii	Procedurile de stabilire a taxelor de studii, alocare a bursei și altor forme de sprijin material sunt aplicate în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.
	6.4. Asigurarea socială a studenților	6.4.1 *Asigurarea studenților cu cămin	Studenții-solicitanți de la programul de studii sunt asigurați cu cămin, în conformitate cu normele în vigoare.
7. Managementul informației	7. 1. Accesul la informație	7.1.1. Managementul informației și accesul studenților și angajaților la informațiile privind programul de studii	Instituția dispune de un sistem/mecanism de colectare a informațiilor relevante pentru gestionarea programului de studii, care este accesibil studenților și angajaților.
	7.2. Bazele de date	7.2.1.*Constituirea și accesul la baza de date a programului de studii	Instituția dispune de baze de date electronice funcționale și asigură accesul securizat la acestea studenților și angajaților.
8. Informații de interes public	8.1. Transparența informațiilor de interes public cu privire la programul de studii	8.1.1. Pagina web a instituției/programului de studii	Informațiile de interes public cu privire la programul de studii sunt accesibile și actualizate pe pagina web a instituției/facultății/departamentului/catedrei.
		8.1.2.*Transparența informației cu privire la activitatea catedrei/departamentului/programului de studii	Instituția asigură transparența informației de interes public cu privire la programul de studii.
9. Monitorizarea continuă și evaluarea periodică a programelor	9.1. Proceduri privind monitorizarea, evaluarea și revizuirea periodică a programului de studii	9.1.1.Monitorizarea și revizuirea ofertei educaționale și a programului de studii	Instituția dispune de proceduri de monitorizare și revizuire a ofertei educaționale și le aplică consecvent și eficient.
		9.1.2.*Monitorizarea proceselor de predare-învățare- evaluare	Procesele de predare-învățare-evaluare sunt monitorizate în mod consecvent și se întreprind măsuri eficiente de îmbunătățire a acestora.
		9.1.3. Existența și aplicarea procedurilor de autoevaluare a programului de studii	Instituția dispune și aplică eficient proceduri de autoevaluare a programului de studii.

		9.1.4.*Evaluarea programului de studiu de către studenți, absolvenți, angajatori și alți beneficiari	Programul de studii este evaluat de toate categoriile de beneficiari (studenți, angajați, absolvenți, angajatori) și se întreprind măsuri de îmbunătățire continuă a acestuia.
	9.2. Angajarea în câmpul muncii	9.2.1.*Mecanisme de evidență a angajării și a evoluției absolvenților în câmpul muncii la programul de studii	Instituția dispune de mecanisme instituționale de evidență a angajării în câmpul muncii și a evoluției profesionale a absolvenților și le aplică consecvent.
		9.2.2.*Activități de orientare profesională și competitivitatea absolvenților pe piața muncii	Instituția realizează în mod consecvent activități de orientare profesională eficiente.
10. Asigurarea externă a calității în mod ciclic	10.1. Asigurarea externă a calității	10.1.1.*Executarea dispozițiilor și recomandărilor Ministerului Educației și Cercetării și ale ministerelor de resort	Instituția dispune și aplică proceduri de comunicare, executare și monitorizare a dispozițiilor și recomandărilor MEC și a ministerelor de resort.
		10.1.2.*Realizarea observațiilor, recomandărilor și deciziilor formulate în baza evaluării externe de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare/alte agenții de asigurare a calității	Instituția examinează observațiile, recomandările și deciziile ANACEC/altor agenții de asigurare a calității și întreprinde măsuri consecvente pentru dezvoltarea programului de studii după evaluarea externă.

**Notă: Nu se aplică în cazul evaluării externe în vederea autorizării de funcționare provizorie a programului de studii*

ANACEC evaluează instituțiile în aspect de realizare a celor 10 standarde de acreditare și urmărește să asigure îmbunătățirea continuă a calității ÎS din Republica Moldova. Totodată, pentru a facilita aplicarea eficientă a standardelor de acreditare, *Ghidurile de evaluare externă a programelor de studii* (licență, studii integrate și master) au fost actualizate și reaprobat de către CC în septembrie 2020 și aprilie 2022. Opiniile/sugestiile diferitelor părți interesate (instituțiile de învățământ superior, experții evaluatori, angajatorii și comisia de profil), precum și practicile europene în domeniu au fost luate în considerare.

6.2 Standardul ESG 2.2 Conceperea de metodologii adaptate scopului

Aspectele cu referință la dezvoltarea și implementarea mecanismelor de asigurare a calității în învățământul superior sunt reglementate de Codul educației. Astfel, potrivit art. 3, „calitatea în învățământ este ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu și ale ofertanților acestuia, prin care sunt satisfăcute așteptările beneficiarilor în raport cu standardele de calitate”. Conform art. 112 (1) „Asigurarea calității în învățământul superior este realizată printr-un ansamblu de acțiuni de dezvoltare a capacității instituționale de elaborare, planificare și implementare de programe de studii, prin care se formează și se consolidează încrederea beneficiarilor că instituția ofertantă de educație satisface și îmbunătățește standardele de calitate în conformitate cu misiunea asumată de aceasta”. În același timp, Codul educației prevede expres (pct. (2) din art. 115) că ANACEC:

„b. elaborează, în conformitate cu standardele europene în domeniu, și face publică propria metodologie de evaluare și acreditare a instituțiilor ofertante de programe de formare profesională și a programelor acestora pe care o propune spre aprobare Guvernului;

c. formulează și revizuieste periodic, în baza bunelor practici europene și internaționale, standardele de acreditare, standardele naționale de referință și indicatorii de performanță utilizați la evaluarea și asigurarea calității în învățământ”.

În acest context, ANACEC abordează procesul asigurării calității în ÎS ca o entitate colegială care supraveghează calitatea, dar și consiliază pentru a facilita și stimula atingerea standardelor de calitate, acceptate de toți cei care oferă servicii pe piața educațională.

Pentru a implementa prevederile legislative ANACEC a realizat succesiv o serie de activități care țin de:

- analiza experienței agențiilor europene de asigurare a calității (inclusiv AQAS, EKKA, ARACIS etc.);
- analiza cadrului legal național/standardelor naționale în ceea ce privește învățământul profesional tehnic, învățământul superior și formarea profesională continuă;
- inițierea discuțiilor interne cu privire la structura procedurii de evaluare externă, standardele de acreditare, criteriile și indicatorii de performanță, astfel încât acestea să acopere toate nivelurile educaționale;
- discuții pentru reglementarea taxelor de evaluare externă;
- elaborarea metodologiei comune și a standardelor, ajustate la contextul național, în conformitate cu ESG 2015;
- discutarea proiectelor Metodologiei și a Regulamentului de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității cu membrii CC;
- implicarea în analiza documentelor elaborate a tuturor părților interesate (ÎS din țară (cărora li s-a cerut să includă și studenții în discuțiile interne), Ministerul Educației,

Consiliul Național al Rectorilor, Ministerul Finanțelor etc.), care au oferit feedback relevant;

- colectarea feedback-ului și folosirea acestuia pentru a perfecta proiectele elaborate;
- mediatizarea proiectelor elaborate, însoțite de note informative, pe site-ul guvernamental specializat: <http://particip.gov.md> pentru discuții publice;
- completarea tabelului de divergențe, în baza feedback-ului colectat, confirmarea acceptării sau neacceptării propunerilor formulate, oferind argumentele necesare în baza experienței europene și a cadrului legal național;
- prezentarea proiectelor de documente spre aprobare Guvernului.

Un algoritm similar a fost aplicat de către Agenție și la elaborarea *Ghidurilor de evaluare externă* a programelor de studii pe cicluri universitare/ ÎÎS. Astfel, ANACEC se asigură că toate activitățile realizate sunt documentate prin proceduri clar definite, adecvate scopului (de îmbunătățire a calității activităților și promovării culturii calității în ÎÎS) și sunt accesibile tuturor beneficiarilor.

Prima versiune a *Metodologiei de evaluare externă*, care reglementa coerent cadrul conceptual, normativ și procedural de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă de toate tipurile și formele de organizare a învățământului, pe niveluri și cicluri, a fost aprobată prin HG nr. 616/2016. *Ghidurile de evaluare externă* au fost aprobate în 2016 de către CC și puse în aplicare de către Agenție. *Metodologia de evaluare externă* și *Ghidurile de evaluare externă* sunt documentele de baza pe care Agenția își fundamentează activitățile de asigurare a calității.

De menționat că modificările recent operate de către Guvern în *Metodologia de evaluare externă* vizează următoarele aspecte:

- organizarea procesului de evaluare externă a calității atât per program de studii cât și pe grup de programe de studii din același domeniu de formare profesională;
- inițierea procedurii de evaluare externă a calității în vederea (re)acreditării programelor de studii superioare de licență, în cazul în care programul are promoție în fiecare an din ultimii 5 ani;
- includerea (cooptarea) obligatorie a unui expert internațional în componența nominală a membrilor CEE în cazul acreditării programelor de doctorat și a ÎÎS;
- obținerea de către școlile doctorale a autorizării de funcționare provizorie/acreditării odată cu autorizarea de funcționare provizorie/acreditarea programelor de studii oferite;
- realizarea (în cazuri excepționale, condiționate de factori externi, care limitează accesul persoanelor în cadrul instituțiilor ce urmează a fi evaluate) activităților prevăzute în cadrul vizitelor de evaluare externă a calității în regim online, pe platforme de comunicare la distanță, stabilite de comun acord cu instituția de învățământ.
- determinarea posibilelor variante de decizii finale urmare a realizării procesului de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie și a acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ superior.

Pentru a facilita înțelegerea și implementarea standardelor de acreditare de către ÎÎS și CEE și a asigura eficacitatea și obiectivitatea procesului de evaluare externă, Agenția a elaborat diferite instrumente de lucru și, anume:

- fișa vizitei (care are drept scop îndrumarea experților în realizarea interviurilor și consemnarea constatărilor din timpul vizitei de evaluare);
- șablonul REE;
- tabelele Excel pentru a facilita calcularea punctajului obținut în evaluarea externă (pentru partea cantitativă a evaluării);
- pliante care prezintă pe scurt etapele procedurii de evaluare externă și pliante care descriu succint tipurile de evaluare externă (autorizare de funcționare provizorie/acreditare) și rezultatele finale.

Suplimentar, a fost organizată o serie de sesiuni de informare, instruirii interne și externe cu managementul instituțiilor de învățământ și experții evaluatori.

De menționat că, atât Metodologia, cât și ghidurile de evaluare externă, au fost expertizate și de experți externi, iar propunerile formulate de către aceștia au fost luate în calcul la perfectarea documentelor respective.

ANACEC, prin intermediul evaluării externe a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie/acreditării/reacreditării programelor de studii și instituțiilor de învățământ, sprijină creșterea competitivității ÎS și satisfacerea cerințelor părților interesate, realizând următoarele obiective esențiale:

- asigurarea comunității academice, a beneficiarilor, angajatorilor și publicului în general, că programul de studii și ÎS satisfac nivelul minim de calitate corespunzător standardelor educaționale de stat și bunelor practici, atât naționale cât și internaționale;
- asistarea ÎS în procesul de dezvoltare a unui management performant și a unei veritabile culturi a calității, precum și demonstrarea, prin intermediul probelor și documentelor relevante, a nivelului acestora;
- oferirea suportului ÎS în vederea racordării programelor de studii la valorile SEÎS și ale Ariei Europene a Cercetării;
- stimularea ÎS în promovarea continuă a calității procesului didactic, de cercetare, de inovare, de creație artistică, demonstrată prin rezultate relevante, în corespundere cu cerințele pieței muncii;
- susținerea ÎS în procesul de creare a condițiilor pentru mobilitatea academică și recunoașterea reciprocă a actelor de studii;
- promovarea cooperării între ÎS în asigurarea, monitorizarea și abordarea comparativă a nivelului calității procesului didactic;
- identificarea, mediatizarea și ne acceptarea oricărei tentative de funcționare a unui program de studiu sau a unei ÎS care nu corespunde standardelor minime de calitate.

Astfel, evaluarea externă a calității realizată de ANACEC încurajează dezvoltarea și îmbunătățirea continuă a ÎS și a ofertei educaționale.

Un deziderat important pentru ANACEC a fost și este dezvoltarea unei conexiuni stabile între activitățile de evaluare externă a calității și asigurarea internă a calității de către ÎS. Promovarea și implementarea unei *Metodologii de evaluare externă* clare, elaborată în baza unui dialog productiv cu părțile interesate, a contribuit la dezvoltarea continuă a proceselor interne de asigurare a calității în ÎS. Menționăm, relevanța activităților CEE, care desfășoară un proces eficient de evaluare externă bazat pe valori și principii clare, promovând și dezvoltând cultura calității în ÎS.

Monitorizarea, de către ANACEC a procesului de îmbunătățire a calității se realizează în conformitate cu [Procedura de monitorizare post-evaluare²⁰](#), elaborată cu participarea reprezentanților din toate ÎS și aprobată de CC (15.03.2019), revizuită și actualizată prin decizia nr. 23 din 01.04.2022 al CC. Procedura este publică pe site-ul ANACEC.

Abordând sistemic asigurarea calității în ÎS, Agenția asigură un proces de evaluare externă pertinent, transparent și deschis. Elementele de informatizare a procesului de evaluare externă introduse vin să contribuie la simplificarea acestuia. Prin colectarea feedbackului permanent și analiza datelor acumulate se garantează buna funcționare și dezvoltare a procesului de evaluare externă. În acest sens, ANACEC anchetează periodic reprezentanții instituțiilor și experții evaluatori, pentru a vedea modul în care percep valoarea adăugată a evaluării și pentru a ameliora unele procese. Totodată, procedurile, instrumentele de evaluare externă sunt îmbunătățite și ajustate, pe baza a ceea ce s-a învățat din experiența inițială, dar, de asemenea, ținând cont de faptul că etapa următoare este procesul de reacreditare și luând în considerație îmbunătățirile realizate de instituții pe baza recomandărilor și ariilor de îmbunătățire obligatorii formulate în prima rundă a procesului de evaluare externă, urmând ciclul calității Plan-Do-Act-Check/Adjust.

6.3 Standardul ESG 2.3 Procese de implementare

Procedura de evaluare externă a calității implementată de ANACEC urmează câțiva pași care sunt stabiliți în [Metodologia de evaluare externă](#). Astfel, procesul de evaluare externă a calității este predefinit, făcut public, aplicat în mod constant și coerent, iar fiabilitatea procesului se asigură prin documentarea detaliată a tuturor etapelor și coordonarea activităților de evaluare externă de către un angajat al ANACEC.

Diagrama de proces pentru evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie/ acreditării/reacreditării programului de studii de la inițiere și până la finalizare (Figura 9) reprezintă toate etapele procesului, consecutivitatea acestora, termenele regulamentare stabilite pentru fiecare și structurile/subdiviziunile responsabile.

²⁰ https://www.anacec.md/files/D23_CC_01.04.2022_Anexa.PDF

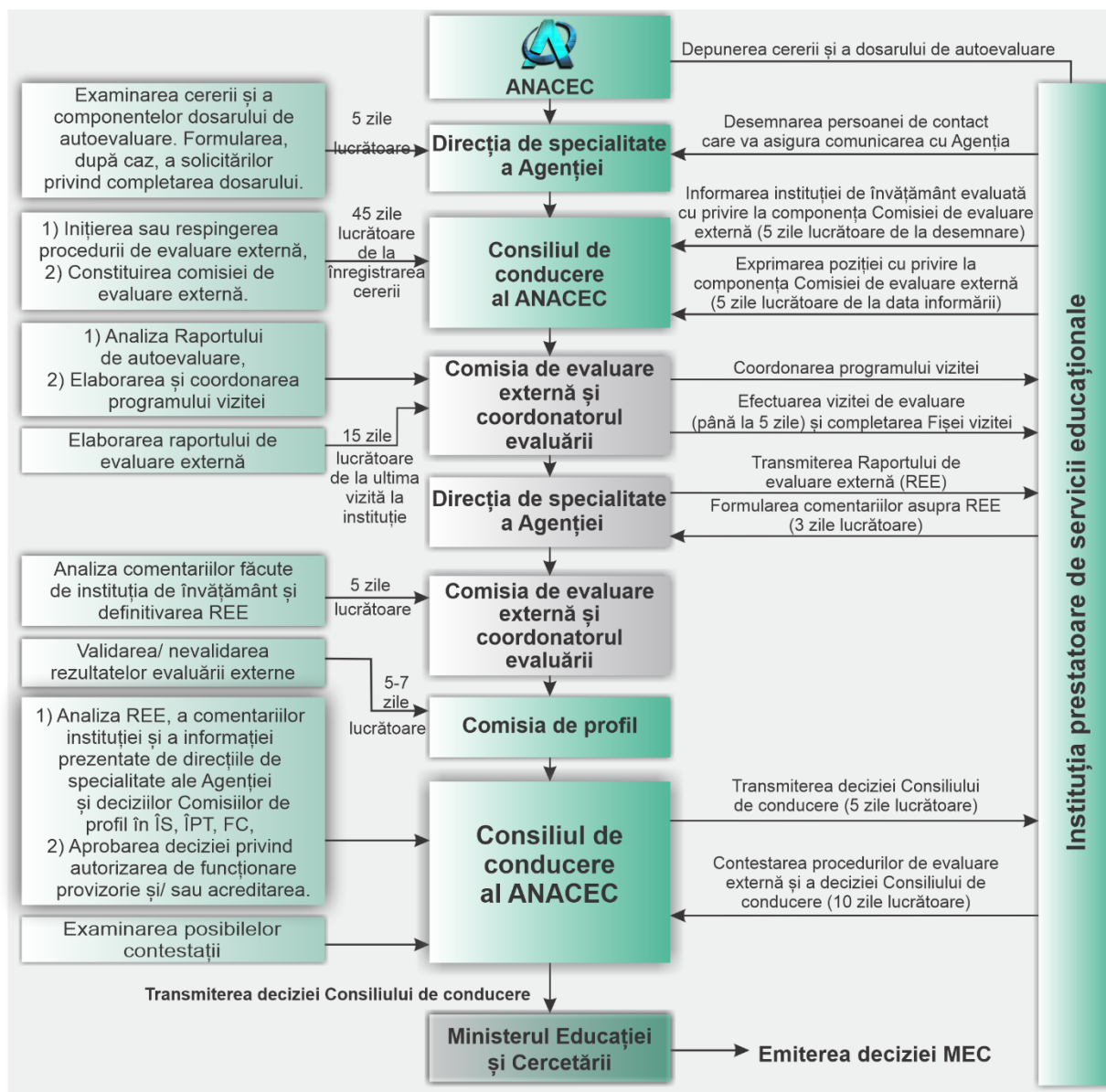

Figura 9. Diagrama de proces pentru evaluarea externă a calității

Procedura de evaluare externă a calității aplicată de ANACEC în vederea autorizării de funcționare provizorie/acreditării/reacreditării programului de studii și/sau a instituției de învățământ include următoarele etape:

1. Inițierea procedurii de evaluare de către instituția de învățământ/ consorțiu/ parteneriat/ filială/ fondator/ MEC.
2. Evaluarea internă a calității (autoevaluarea) și elaborarea RAE, document reflectiv prin care instituția își revizuieste/analizează propriile activități, luând în considerare modul în care se îndeplinesc standardele de evaluare, cu evidențierea punctelor forte identificate și a domeniilor în care este necesară o dezvoltare ulterioară.
3. Evaluarea externă a calității:
 - a) depunerea cererii și a dosarului de evaluare externă pe suport hârtie și în format electronic, completat conform anexei nr.1 din *Metodologia de evaluare externă* la DEÎS;

- b) examinarea cererii și a componentelor dosarului de evaluare externă. Returnarea acestuia instituției de învățământ în cazul depistării neconformității rigorilor de completare sau de elaborare a RA. Formularea după caz a solicitărilor de completare a dosarului.
- c) aprobarea de către CC a deciziei de inițiere sau respingere a inițierii procedurii de evaluare externă;
- d) constituirea CEE din minim 3 membri, selectați din Registrul experților evaluatori al Agenției;
- e) informarea instituției de învățământ evaluată, în termen de până la 5 zile lucrătoare de la data desemnării CEE, cu privire la componența acesteia;
- f) prezentarea de către instituția de învățământ, în termen de până la 5 zile lucrătoare de la data informării, a poziției cu privire la componența CEE;
- g) analiza dosarului de evaluare externă și a RAE de către CEE și stabilirea prealabilă a nivelului de realizare a standardelor de acreditare, standardelor de evaluare și standardelor de evaluare minime obligatorii expuse în *Ghidul de evaluare externă a calității*;
- h) elaborarea și coordonarea programului vizitei cu instituția de învățământ și președintele CEE;
- i) efectuarea vizitei de evaluare externă la instituție, care durează până la 5 zile lucrătoare, și completarea „Fișei vizitei”.

În cazuri excepționale, condiționate de factori externi, care limitează accesul persoanelor în instituțiile ce urmează a fi evaluate, activitățile prevăzute în cadrul vizitelor de evaluare externă a calității pot fi realizate online, pe platforme de comunicare la distanță, stabilite în comun cu instituția de învățământ. Vizita la instituție permite membrilor Comisiei de evaluare realizarea următoarelor activități:

- să examineze actele ce țin de activitatea instituției de învățământ și a subdiviziunilor acesteia;
- să intervieveze, la alegerea experților, reprezentanți ai angajaților, studenților/absolvenților instituției de învățământ, precum și ai angajatorilor;
- să acceseze informații referitoare la activitatea didactico-științifică, la cadrele didactice și științifice, la baza tehnico-materială și la activitatea financiară a instituției de învățământ;
- să asiste la ore;
- să examineze sistemul intern de asigurare a calității;
- să obțină alte informații legate de activitatea instituției de învățământ.

Rezultatele vizitei sunt consemnate în Fișa vizitei, care este semnată de către toți membrii CEE, un exemplar păstrându-se la instituția evaluată.

- j) elaborarea, în termen de până la 15 zile lucrătoare de la ultima vizită la instituție, a REE care conține recomandarea cu privire la rezultatul evaluării externe a programului de studii/ ÎIS (autorizare de funcționare provizorie/neautorizare; acreditare/neacreditare), precum și o serie de propuneri privind îmbunătățirea calității. Recomandările sunt justificate în baza datelor colectate în timpul vizitei de evaluare, precum și a celor rezultate din analiza documentelor puse la dispoziție de către instituția supusă evaluării externe;
- k) transmiterea REE instituției de învățământ supuse procedurii de evaluare externă, care, în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea Raportului, are posibilitatea de a face unele comentarii și de a furniza dovezi suplimentare, dacă este necesar;

- l) analiza comentariilor făcute de instituția de învățământ, în termen de până la 5 zile lucrătoare; definitivarea REE de către CEE;
 - m) examinarea și validarea rezultatelor evaluării externe de către CPÎS și înaintarea propunerilor de decizii, însoțite de un proces-verbal, către CC;
 - n) examinarea rezultatelor evaluării și luarea deciziei de către CC, care își întemeiază decizia în baza propunerii prezentate de către CEE, validate de către CPÎS, a comentariilor formulate de ÎS în termen de până la 3 zile lucrătoare de la recepționarea REE, precum și a materialelor suplimentare prezentate la solicitarea, după caz, a CC;
 - o) examinarea posibilelor contestații: în rezultatul examinării contestației, Comisia de contestații întocmește un proces-verbal care include și Raportul de examinare a contestației, care sunt ulterior examinate în ședința CC;
4. Transmiterea deciziei CC către MEC.
 5. Publicarea deciziei CC și a REE pe site-ul ANACEC.
 6. Acordarea autorizării de funcționare provizorie provizorii/acreditării de către MEC.
 7. Monitorizarea implementării recomandărilor rezultate din evaluarea externă (follow-up).

Un element obligatoriu în procesul de evaluare externă este monitorizarea post-evaluare în scopul stabilirii nivelului de implementare a recomandărilor și a ariilor de îmbunătățire obligatorii, specificate în REE ca rezultat al constatărilor făcute în timpul evaluării. [Procedura de monitorizare post-evaluare](#)²¹ descrie etapele pe care instituțiile de învățământ le întreprind în perioada post-evaluare pentru a îmbunătăți calitatea programelor de studii/calitatea la nivel de instituție. Pe dimensiunea învățământului superior Procedura de monitorizare post-evaluare este aplicată de către DEÎS. Respectiv, instituțiile de învățământ inițiază și desfășoară, la finalul procesului de evaluare externă, acțiuni corective/preventive pentru a elimina neconformitățile detectate în procesul de evaluare externă sau pentru a preveni eventuale neconformități viitoare. Instituțiile de învățământ elaborează, în termen de până la 6 luni, de la aprobarea deciziilor de către CC, Planuri de măsuri corective în baza ariilor de îmbunătățire obligatorii și recomandărilor formulate de membrii CEE, cu indicarea responsabililor și termenelor de realizare. Măsurile corective și preventive sunt proiectate și implementate de către instituțiile de învățământ pe durata valabilității deciziei de autorizare de funcționare provizorie sau acreditare a programelor de studii/instituției de învățământ. Ulterior instituția de învățământ elaborează un Raport privind implementarea Planului de măsuri corective care este prezentat la direcția de specialitate a Agenției. În baza Rapoartelor privind implementarea Planurilor de măsuri corective, DEÎS formulează concluzii preliminare privind progresul/rezultatele implementării de către instituția de învățământ a ariilor de îmbunătățire/ recomandărilor propuse de CEE.

ÎS participă la activitățile de diseminare a rezultatelor evaluărilor externe organizate periodic de ANACEC (conferințe, ateliere, mese rotunde).

6.4 Standardul ESG 2.4 Experții evaluărilor colegiale

În realizarea activităților de evaluare externă, ANACEC implică diverse categorii de experți pe care îi selectează din propriul *Registru al experților evaluatori*, asigurând astfel realizarea unui proces de evaluare externă în mod profesionist, obiectiv și independent.

²¹ https://www.anacec.md/files/D23_CC_01.04.2022_Anexa.PDF

Selectarea experților

Procesul de recrutare și selectare a experților evaluatori se realizează în conformitate cu prevederile [Metodologiei de selectare a experților evaluatori](#) și criteriile legate de competențele profesionale și științifice ale candidatului. În procesul de recrutare și cooptare a experților evaluatori, Agenția se asigură că experții recrutați dețin competențe profesionale recunoscute și au parcurs cu succes etapa de formare/instruire realizată de direcția de specialitate. Astfel, CEE sunt formate din cadre didactice (cadre didactice universitare/ cercetători), reprezentanți ai studenților, reprezentanți ai angajatorilor, care întrunesc toate cerințele prevăzute de cadrul normativ.

Cerințele de selectare a experților evaluatori din categoria **cadre didactice din învățământul superior** vizează următoarele aspecte: deținerea titlului științific/ științifico-didactic, experiență în domeniul asigurării calității sau managerială în învățământul superior, experiență de muncă în domeniul de expertiză, respectarea deontologiei profesionale, cunoașterea limbii române și/sau a unei limbi de circulație internațională și lipsa antecedentelor penale.

Cerințele de selectare a experților evaluatori din categoria **reprezentanți ai angajatorilor** vizează următoarele aspecte: deținerea experienței în domeniul asigurării calității sau manageriale, deținerea experienței de muncă în domeniul de expertiză, respectarea deontologiei profesionale, cunoașterea limbii române și/sau a unei limbi de circulație internațională și lipsa antecedentelor penale. La selectarea experților evaluatori din această categorie, Agenția cooptează reprezentanți ai sferei profesionale din diferite sectoare: privat, public și neguvernamental.

Cerințele de selectare a experților evaluatori din categoria **reprezentanți ai studenților** vizează următoarele aspecte: deținerea statutului de student (forma de învățământ cu frecvență) la unul din cele trei cicluri de învățământ superior (licență, master sau doctorat), deținerea rezultatelor academice bune/ palmares academic bun, cunoașterea limbii române și/sau a unei limbi de circulație internațională și lipsa antecedentelor penale.

Pentru situațiile în care se constată necesitatea experților evaluatori din domenii specifice sau experților evaluatori internaționali, ANACEC solicită recomandarea/desemnarea acestora de către agenții de asigurare a calității partenere.

Conform prevederilor pct. 39 al *Metodologiei de evaluare externă*, CEE se constituie din minimum 3 membri. Numărul și categoria de experți din comisii depinde de numărul de programe evaluate, ciclul de studii, tipul evaluării externe. În procesul de evaluare externă în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii/ instituțiilor de învățământ superior sunt cooptate, în mod obligatoriu, următoarele categorii de experți: cadre didactice cu titluri științifice/ științifico-didactice din învățământul superior și reprezentanți ai angajatorilor. În procesul de evaluare externă în vederea acreditării programelor de studii/ instituțiilor de învățământ superior sunt cooptate următoarele categorii de experți: cadre didactice cu titluri științifice/ științifico-didactice din învățământul superior, reprezentanți ai studenților, reprezentanți ai angajatorilor, experți internaționali, după caz. În cazul evaluărilor externe a calității în vederea acreditării programelor de doctorat și a instituțiilor de învățământ superior, este obligatorie implicarea unui expert internațional în fiecare CEE.

Membrii CEE trebuie să fie independenți, să nu reprezinte interesele organizației din care fac parte sau ale altor părți terțe, să confirme lipsa conflictelor de interese și au obligația de a păstra confidențialitatea informațiilor. Aceasta este valabil și pentru experții internaționali, antrenați în procesul de evaluare externă.

În procesul de evaluare externă, se ține cont de prevederea legală conform căreia instituțiile de învățământ supuse procedurii de evaluare externă își pot prezenta opinia/ poziția cu privire la componența CEE. În cazurile în care, instituția de învățământ a demonstrat existența unui conflict de interese, Agenția a înlocuit membrul CEE.

Formarea experților

Formarea experților evaluatori constituie parte componentă obligatorie a procesului de evaluare externă a calității, având ca scop dezvoltarea și asigurarea competențelor necesare ale experților pentru promovarea obiectivității și consecvenței deciziilor Agenției. Formarea experților evaluatori naționali se realizează prin sesiuni de inițiere/ reper, sesiuni de formare specială/ tematice și cursuri de formare. Formarea experților evaluatori internaționali presupune parcurgerea obligatorie a sesiunilor de inițiere/reper și a sesiunilor de formare specială, după caz tematică. Durata instruirii variază în dependență de tipul formării de la 2-3 ore academice în cazul sesiunilor de inițiere/ reper și a sesiunilor de formare specială/tematică la 90 de ore, în cazul cursului de formare „Evaluarea externă în învățământul superior” (3 credite ECTS).

Sesiunile de inițiere/ reper sunt obligatorii pentru implicarea formabililor în procesele de evaluare externă organizate de Agenție. Acestea se axează în mod prioritar pe familiarizarea participanților asupra subiectelor ce țin de:

- prevederile cadrului legislativ și normativ național (*Codul Educației, Metodologia de evaluare externă*, alte acte normative, după caz);
- drepturile și obligațiile experților evaluatori, inclusiv regulile de conduită etică;
- utilizarea instrumentelor de evaluare externă (Fișa vizitei, Ghidurile de evaluare externă);
- elaborarea REE.

Sesiunile de inițiere/reper se organizează, de regulă, în grupuri de până la 20 de participanți.

Sesiunile respective se organizează atât în format offline cât și online, cu utilizarea platformelor Cisco Webex, Zoom, Google Meet, BigBlueButton etc. În cadrul sesiunilor se utilizează prezentări, inclusiv în format PPT, demonstrări de sarcini (de ex. organizarea interviului cu o anumită categorie de beneficiari), studii de caz/ discuții despre exemple de aplicare în procesul de evaluare a procedurilor externe de asigurare a calității (oportunități pentru implicarea activă a experților), activități în grup, sarcini/activități individuale pentru elaborarea de secvențe de materiale etc.

Sesiunile de formare specială și/sau tematică au ca scop dezvoltarea/ consolidarea competențelor de evaluare, în baza *Metodologiei de evaluare externă* în vigoare. Sesiunile de formare specială sunt obligatorii la etapa de inițiere a fiecărei misiuni de evaluare externă și sunt organizate pentru membrii CEE. Sesiunile tematice sunt organizate periodic de către Agenție și vizează anumite tematici de interes în activitățile Agenției (ex.: *Aspecte ale evaluării externe a programelor de studii superioare (Ghidurile de evaluare externă pentru programele de studii de licență, studii superioare integrate, studii superioare de master), Elemente definitorii ale monitorizării programelor de studii/ ÎS în perioada post evaluare (Procedura de monitorizare post evaluare), Aspecte privind implicarea părților interesate (Regulamentul privind implicarea părților interesate)*).

Cursul de formare „Evaluarea externă în învățământul superior”, conceput în volum de 90 ore (3 credite ECTS) conține 3 module și se realizează periodic. Primul modul al cursului vizează examinarea în mod individual de către participanți a cadrului normativ privind evaluarea

externă. Al doilea modul, este focusat pe formarea, dezvoltarea și consolidarea la participanți, în cadrul sesiunilor de formare, a competențelor de evaluare externă. În cadrul acestui modul formabilii se familiarizează cu prevederile cadrului normativ european privind evaluarea externă a calității, ale cadrului normativ național privind evaluarea calității programelor de studii, cu procedura de evaluare externă a programelor de studii, rolul expertului evaluator în procesul de evaluare externă și instrumentele de lucru aplicabile în acest proces. În cadrul modulului al treilea formabilii elaborează în mod individual/sau în grup un portofoliu. La cursul de formare organizat în luna noiembrie 2021 au participat 95 de persoane din diverse categorii de experți, inclusiv cadre didactice, studenți și angajatori. Cursul s-a realizat în format online pe Platforma de instruire BigBlueButton.

În scopul stabilirii nivelului de eficiență și utilitate a sesiunilor de instruire, formatorii Agenției aplică chestionarul (Anexa 5 din Metodologia de formare a experților evaluatori ai ANACEC)²² de evaluare a nivelului de satisfacție al experților participanți la formări vizavi de activitatea de formare. Pe baza analizei datelor colectate se operează modificări/completări/perfecționări ale curriculumului sesiunilor de instruire, se intervine în conținuturile furnizate de Agenție în procesul de instruire, metodele și instrumentele utilizate.

Calendarul sesiunilor de instruire /formare a experților evaluatori și a cursurilor de formare este stabilit în funcție de necesitățile Agenției.

În perioada 2017-2021, Agenția a implicat în procesul de evaluare externă a calității programelor de studii în ÎS următoarele categorii de experți (Tabelul 6):

Tabelul 6. Categoriile de experți implicați în evaluarea externă a programelor de studii

Anul	Categoriile de experți				TOTAL
	Cadre didactice	Angajatori	Studenți	Experți din străinătate	
2017	75	45	29	9	158
2018	76	50	18	1	145
2019	62	31	18		111
2020	26	11	8	7	52
2021	90	42	29	21	182
Total	329	179	102	38	648

Conform datelor (Figura 10), ponderea cea mai mare a revenit cadrelor didactice pe poziția a doua plasându-se angajatorii. Ponderea mai mică a reprezentanților studenților este condiționată de faptul că aceștia sunt implicați doar în procesul de evaluare externă în vederea acreditării programelor de studii. Numărul experților internaționali implicați în procesul de evaluare externă a calității este diferit de la an la an, dar cu tendință de creștere, atât pentru procesul de evaluare externă în vederea acreditării programelor de studii superioare de licență cât și programelor de studii superioare de master.

²² https://anacec.md/files/1.%20Metod_formare_experti_ANACEC_site.pdf

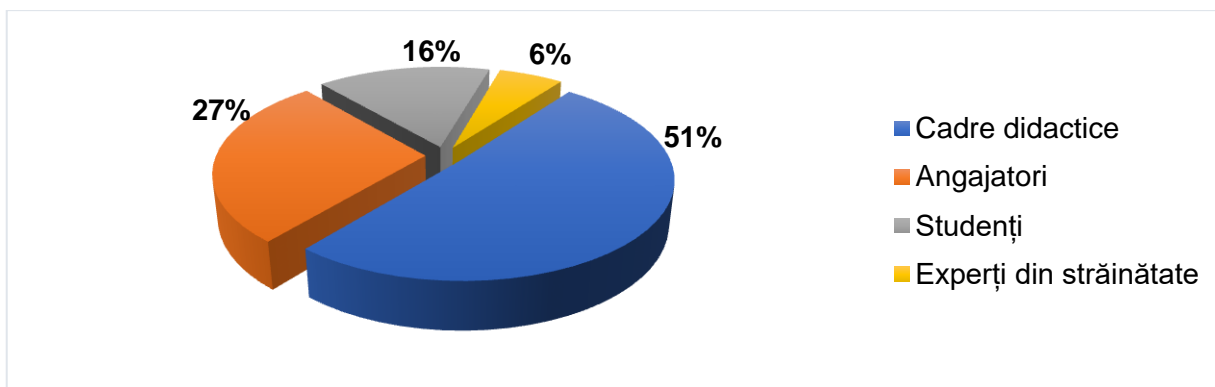

Figura 10. Distribuția pe categorii a experților evaluatori implicați în evaluările externe ale programelor de studii superioare în perioada 2017-2021

Competențele evaluatorilor sunt, de asemenea, evaluate de ÎS, în acest sens fiind aplicat anual de către Agenție un chestionar online, după finalizarea procesului de evaluare externă. Urmare a procesului de evaluare externă, precum și a rezultatelor obținute în urma colectării feedbackului s-au evidențiat un șir de aspecte pozitive care sunt atestate la diverse categorii de experți, inclusiv, cunoașterea particularităților sistemului educațional național și european și a tendințelor din domeniul evaluat, interesul în creștere pentru a deveni experți evaluatori naționali și ulterior internaționali, diseminarea bunelor practici din câmpul muncii, deschidere, activism, dorința de schimbare. Totodată, s-au înregistrat și unele puncte slabe și provocări, inclusiv tendința unor experți evaluatori de a impune experiența instituțională în procesul de evaluare externă, o anumită doză de subiectivism, cunoașterea insuficientă a cadrului normativ național de către anumite categorii de experți (de ex.: privind organizarea procesului educațional în ÎS de către angajatori și studenți), anumite ezitări/dificultăți în formularea recomandărilor și ariilor de îmbunătățire obligatorii, salarizarea mai puțin atractivă pentru evaluatorii cooptați din câmpul muncii și experții internaționali. Rămâne a fi limitat arealul pentru cooptarea experților internaționali, dat fiind necesitatea cunoașterii de către aceștia a limbii române.

6.5 Standardul ESG 2.5 Criterii pentru rezultate

În scopul implementării bunelor practici europene de evaluare externă a calității, precum și respectării prevederilor cadrului legal național, toate deciziile privind rezultatele evaluărilor externe a programelor de studii/ÎS se iau având la bază criterii clare, explicite, care sunt publicate și aplicate constant, consecvent și transparent de toți factorii de decizie.

În conformitate cu prevederile *Metodologiei de evaluare externă*²³ și *Ghidurilor de evaluare externă*²⁴, CEE stabilește în REE nivelul de realizare a standardelor de evaluare la indicatorii de performanță a fiecărui standard de acreditare, identifică, după caz, punctele tari, formulează recomandări și arii de îmbunătățire obligatorii. Punctele tari reprezintă exemple de bune practici,

²³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130029&lang=ro#

²⁴ https://www.anacec.md/files/Ghid_licenta_18.04.2022.pdf,
https://www.anacec.md/files/Ghid_master_18.04.2022.pdf

iar recomandările și ariile de îmbunătățire stau la baza elaborării Planului de măsuri corective pentru îmbunătățirea calității la programul de studii evaluat.

REE definitive de către CEE sunt înaintate pentru examinate CPÎS, care decide cu privire la validarea/ nevalidarea rezultatelor evaluării externe pentru fiecare program de studii/IÎS evaluat(ă). CPÎS examinează conținutul REE în conformitate cu cerințele Metodologiei, Ghidurilor și prevederile *Regulamentului de organizare și funcționare a comisiei de profil în învățământul superior*. Deciziile de validare sunt condiționate de realizarea următoarelor cerințe:

- corespunderea dovezilor incluse în REE cu indicatorii de performanță evaluați;
- claritatea și logica expunerii constatrilor făcute în timpul procesului de evaluare externă;
- argumentarea suficientă prin dovezi și constatări a punctajului acordat;
- formularea punctelor tari, recomandărilor și ariilor de îmbunătățire obligatorie la indicatorii de performanță;
- corectitudinea formulării recomandării finale a CEE (inclusiv examinarea comentariilor la REE parvenite de la IÎS și procesele-verbale ale CEE);
- gradul de îndeplinire a standardelor de acreditare care corespund parțial cerințelor la programele de studii/instituțiile de învățământ supuse procedurii de monitorizare post-evaluare.

Membrii CPÎS formulează, după caz, recomandări și arii de îmbunătățire obligatorii la indicatorii de performanță din REE. CEE examinează recomandările formulate de CPÎS și completează, după caz, REE la programele de studii/IÎS evaluate.

CC examinează REE și recomandările CPÎS și în conformitate cu prevederile *Metodologiei de evaluare externă* ia deciziile corespunzătoare.

Deciziile CEE și ale CC în urma evaluării externe a programelor de studii/ IÎS se bazează pe criteriile aprobate prin HG 616/2016, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, actualmente, CC adoptă decizia privind autorizarea de funcționare provizorie/neautorizarea sau acreditarea/ neacreditarea programului de studii/IÎS, ținând cont de următoarele:

I. În baza rezultatelor evaluării externe a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie a programelor de studii/ IÎS:

1) în cazul în care ponderea nivelului de realizare a fiecărui standard de acreditare constituie cel puțin 50%, iar standardul de acreditare 2. *Proiectarea și aprobarea programelor* are nivelul de realizare 100%, CC propune autorizarea de funcționare provizorie a programului de studii/ IÎS;

2) în cazul în care ponderea nivelului de realizare a cel puțin unui standard de acreditare constituie mai puțin de 50%, iar standardul de acreditare 2. *Proiectarea și aprobarea programelor* nu are nivelul de realizare 100%, CC propune neautorizarea de funcționare provizorie a programului de studii/ IÎS.

II. În baza rezultatelor evaluării externe a calității în vederea acreditării programelor de studii/ IÎS:

1) în cazul în care ponderea nivelului de realizare a fiecărui standard de acreditare constituie cel puțin 90%, iar standardul de acreditare 2. *Proiectarea și aprobarea programelor* și,

respectiv, standardul de acreditare 5. *Personalul academic* au nivelul de realizare 100%, CC propune acreditarea programului de studii/ ÎS pentru o perioadă de 5 ani;

2) în cazul în care ponderea nivelului de realizare a standardelor de acreditare constituie 60-90%, iar standardul de acreditare 2. *Proiectarea și aprobarea programelor* și, respectiv, standardul de acreditare 5. *Personalul academic* au nivelul de realizare 100%, CC propune acreditarea programului de studii/ ÎS doar după înlăturarea neconformităților depistate, în termen de până la 6 luni, demonstrat printr-un raport exhaustiv.

Dacă la expirarea termenului acordat ÎS demonstrează realizarea fiecărui standard de acreditare la o pondere de cel puțin 90%, iar standardul de acreditare 2. *Proiectarea și aprobarea programelor* și, respectiv, standardul de acreditare 5. *Personalul academic* au nivelul de realizare 100%, CC propune acreditarea programului de studii / ÎS pentru o perioadă de 5 ani. Dacă la expirarea termenului acordat ÎS nu demonstrează realizarea fiecărui standard de acreditare la o pondere de cel puțin 90%, iar standardul de acreditare 2. *Proiectarea și aprobarea programelor* și, respectiv, standardul de acreditare 5. *Personalul academic* nu au nivelul de realizare 100%, CC propune neacreditarea programului de studii/ ÎS.

3) în cazul în care ponderea nivelului de realizare a cel puțin unui standard de acreditare constituie mai puțin de 60%, iar nivelul de realizare a standardelor de acreditare 2 și 5 este mai mic decât 100%, CC propune neacreditarea programului de studii/ ÎS.

Decizia finală cu privire la autorizarea sau neautorizarea de funcționare provizorie, acreditarea sau neacreditarea programului de studii sau a unei instituții de învățământ, precum și retragerea dreptului de activitate al unei instituții de învățământ sau a dreptului de organizare a unui program de studii se adoptă de către MEC, în baza deciziei CC sau a deciziei unei alte agenții de evaluare a calității, înscrise în EQAR, în cel mult 30 de zile de la data luării deciziei.

6.6 Standardul ESG 2.6 Raportare

Structura și formatul REE sunt reglementate de către ANACEC. REE este structurat pe standarde de acreditare care reflectă nivelul de realizare a criteriilor și a indicatorilor de performanță, aprobate în *Metodologia de evaluare externă*. O cerință obligatorie vizează scrierea REE într-un limbaj clar și inteligibil.

CEE într-o manieră obiectivă și independentă, respectând normele, standardele și criteriile stabilite în *Metodologia de evaluare externă*, întocmește REE care include informații despre programul de studii/ ÎS evaluat (ă), nivelul de realizare a standardelor, concluzii generale, punctele forte identificate/ exemple de bună practică, demonstrate la programul de studii/ ÎS, recomandările și ariile de îmbunătățire obligatorii formulate de experții evaluatori și recomandarea privind rezultatul evaluării externe. De menționat, că recomandarea finală a CEE se face prin consens, cu o majoritate simplă de voturi, fiind luate în considerare constatările și concluziile fiecărui membru al CEE.

REE cu recomandarea CEE este trimis ÎS, care are dreptul, în termen de 3 zile lucrătoare, să transmită comentarii la Raport e, inclusiv să semnaleze eventualele erori sau neclarități. De menționat, că completarea Fișei vizitei de către membrii CEE în timpul vizitei în instituție și oferirea posibilității reprezentanților ÎS de a face cunoștință cu aceasta la final, a interveni cu precizări și a o semna, practic minimizează posibilitatea erorilor factuale în REE. În cazul prezentării de către ÎS a dovezilor relevante la REE, CEE examinează comentariile, întocmește

un proces-verbal și, după caz, cu argumentele de rigoare modifică sau menține punctajul inițial și face recomandarea finală cu privire la rezultatele evaluării externe.

Toate deciziile CC cu privire la evaluarea externă a programelor de studii/instituțiilor²⁵, precum și REE²⁶ sunt publicate pe pagina web a ANACEC. Deciziile CC sunt, de asemenea, mediatizate pe pagina de Facebook a Agenției.

6.7 Standardul ESG 2.7 Reclamații și contestații

Metodologia de evaluare externă descrie în pct. 53 modalitatea de exprimare a dezacordului/obiecțiilor față de REE și recomandarea CEE cu privire la rezultatele evaluării externe a instituțiilor de învățământ și a programelor de studii. Astfel, ÎÎS, în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea REE, au dreptul să facă anumite comentarii, referitor la acesta. Comentariile sunt depuse de instituții la DEÎS. CEE analizează comentariile/dovezile suplimentare prezentate de ÎÎS în termen de până la 5 zile lucrătoare, definitivează REE și îl prezintă CPÎS. Dovezile prezentate în comentarii, procesul-verbal și REE sunt analizate de către CPÎS, iar rezultatele cu privire la validarea/nevalidarea rezultatelor evaluării externe sunt transmise CC spre aprobare.

Un alt punct din Metodologie (pt. 72) stipulează că instituția de învățământ supusă procesului de evaluare externă poate depune contestație la decizia CC. Contestarea se face în scris, în termen de 10 zile lucrătoare de la data transmiterii deciziei către instituția de învățământ. În perioada 2017- februarie 2021, contestațiile la deciziile CC erau examinate de către CC într-o altă ședință ordinară.

În 2017 au fost înregistrate 30 comentarii/contestații cu referire la propunerile de decizii ale CC (de acreditare/ acreditare condiționată/ suspendare a procesului de evaluare externă/ neacreditare a programelor de studii superioare de licență din domeniul 14 Științe ale educației). În urma analizei contestațiilor/comentariilor depuse de către ÎÎS, CC a modificat decizia inițială cu privire la acreditare/acreditarea condiționată/suspendarea procesului de evaluare externă/neacreditarea programelor de studii pentru 4 programe de studii superioare de licență.

În 2018 au fost înregistrate 4 comentarii/contestații cu referire la propunerile de decizii ale CC (de acreditare/ acreditare condiționată/ suspendare a procesului de evaluare externă/ neacreditare a programelor de studii superioare de licență). În urma analizei contestațiilor/comentariilor depuse de către ÎÎS, CC a modificat decizia inițială pentru 2 programe de studii superioare de licență.

Astfel, în perioada 2017-2018 au fost depuse 34 de contestații/comentarii, iar pentru circa 17,7% din ele a fost modificată decizia inițială a CC. În perioada 2019-martie 2021 la ANACEC nu a fost depusă nicio contestație cu referire la propunerile de decizii ale CC.

Începând cu luna martie 2021, ANACEC aplică *Regulamentul privind soluționarea petițiilor depuse la Agenția Națională de Asigurarea a Calității în Educație și Cercetare* (aprobat de CC

²⁵ <https://www.anacec.md/en/content/governing-board>

²⁶ <https://www.anacec.md/ro/high-education/evaluations>

al ANACEC, decizia nr. 58 din 26.03.2021)²⁷. Regulamentul dat stabilește modul de inițiere, desfășurare și finalizare a procedurii administrative inițiate de Agenție pentru a soluționa petițiile depuse la ANACEC.

Prin petiție se înțelege orice reclamație, contestație, sesizare adresată ANACEC de către o persoană fizică sau juridică. Termenul general de soluționare a petiției este de 30 de zile lucrătoare de la înregistrarea acesteia. Din motive justificate legate de complexitatea obiectului petiției, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile lucrătoare. Președintele ANACEC avizează petiția și o transmite, conform competenței, subdiviziunii corespunzătoare pentru a fi examinată.

Reclamațiile sunt petițiile formulate anterior sau în timpul desfășurării proceselor de evaluare externă a calității programelor de studii/instituțiilor de învățământ. Obiectul reclamației poate fi: incompatibilitatea experților evaluatori de a participa în procesul de evaluare externă din cauza conflictului de interese; încălcarea de către experții evaluatori și/sau personalul ANACEC, în procesul de evaluare externă, a normelor de conduită stabilite în *Metodologia de selectare a experților evaluatori* și a normelor de deontologie profesională stipulate în [Codul de etică profesională al ANACEC](#)²⁸.

Reclamația privind conflictul de interese se examinează de către DEÎS maximum în 3 zile lucrătoare de la recepționare. După caz, Direcția decide sau nu excluderea expertului evaluator din procesul de evaluare externă.

Reclamația privind încălcarea de către experții evaluatori și/sau personalul ANACEC a normelor de conduită și deontologie profesională se examinează în maximum 1 zi lucrătoare de la primirea reclamației, de către Direcția de specialitate. Dacă reclamația este rezonabilă, se suspendă vizita de evaluare externă și reclamația se transmite spre soluționare către Comisia de etică a ANACEC, aprobată prin ordinul Președintelui. Reclamația depusă după vizita de evaluare externă se transmite spre soluționare către Comisia de etică. În cazul în care Comisia de etică constată că încălcările invocate sunt reale, Președintele ANACEC dispune excluderea expertului evaluator și/sau angajatului ANACEC din procesul de evaluare externă și reluarea procesului de evaluare.

Contestațiile sunt petițiile prin care se contestă deciziile CC cu privire la rezultatele evaluării externe a calității programelor de studii/instituțiilor de învățământ. Contestațiile se examinează în maximum 5 zile lucrătoare din momentul înregistrării, de către Direcția de specialitate care propune 3 membri ai Comisiei de contestație, competenți în domeniul la care se referă contestația, selectați din Registrul experților evaluatori. În componența Comisiei de contestație nu pot fi desemnați membri ai CC, experți evaluatori care sunt în conflict de interese sau care au fost implicați în procesul de evaluare la cazul examinat.

În rezultatul examinării contestației și Raportului de examinare a contestației elaborat de către Comisia de contestații, CC poate lua decizia de a modifica sau a păstra decizia anterioară. ANACEC comunică oficial contestatarului prin e-mail deciziile luate de CC privind soluționarea contestației.

De la data intrării în vigoare a Regulamentului menționat nu a fost depusă nicio contestație cu privire la rezultatele evaluărilor externe a programelor de studii. La fel nu au fost înregistrate

²⁷ https://www.anacec.md/files/D58_CC_26.03.2021_Anexa.PDF

²⁸ https://anacec.md/files/Codul_etica_ANACEC.PDF

reclamații privind încălcarea de către experții evaluatori și/sau personalul ANACEC, în procesul de evaluare externă, a normelor de conduită stabilite în *Metodologia de selectare a experților evaluatori* și a normelor deontologiei profesionale stipulate în *Codul de etică profesională al ANACEC*. Au fost înregistrate 2 reclamații privind imposibilitatea participării expertului evaluator în procesul de evaluare externă din cauza conflictului de interese. În ambele cazuri experții au fost înlocuiți prin ordinul președintelui ANACEC cu alți experți.

7. Informații și opinii ale părților interesate

Categoriile de părți interesate implicate activ în activitățile de asigurare a calității în învățământul superior din Republica Moldova sunt ÎÎS, cadrele didactice, studenții, reprezentanții mediului de afaceri, Consiliul rectorilor, MECC/MEC. Astfel, în componența CC, care este organul colectiv de conducere ce asigură elaborarea și implementarea strategiei Agenției, se regăsesc reprezentanți ai cadrelor didactice (13), studenților (1) și angajatorilor (1).

Totodată, și CEE sunt constituite pe principii de reprezentativitate, incluzând în mod obligatoriu reprezentanți ai mediului academic, reprezentanți ai studenților și ai angajatorilor.

Tabelul 7 prezintă părțile interesate implicate în procesele de asigurare externă a calității realizate de ANACEC, frecvența și nivelul de implicare a acestora.

Tabelul 7. Implicarea părților interesate

Categoriile de părți interesate	Numărul de întruniri	Activități formale/informale	Nivel de implicare
Cadre didactice, studenți, reprezentanți ai mediului de afaceri	2-3 sesiuni pe an; Lunar (după desemnarea de către CC a componenței CEE).	Formal	Sesiuni de formare a experților evaluatori Sesiuni de formare cu comisiile de evaluare externă Actualizarea cadrului legal
MEC/ MECC	2 ori pe an	Formal	Aprobarea deciziilor de evaluare externă a programelor de studii Diseminarea rezultatelor evaluării (seminare de diseminare) Actualizarea cadrului legal
Consiliul Național al Rectorilor	1-2 ori pe an	Informal	Diseminarea rezultatelor evaluării (seminare de diseminare)
Societatea civilă	permanent	Informal	Diseminarea rezultatelor evaluării (seminare, informații pe pagina web)
Instituțiile de învățământ superior	3 ori pe an	Formal	Sesiuni de informare Sesiuni de diseminare a rezultatelor Actualizarea cadrului normativ în vigoare

De asemenea, sunt planificate și realizate sesiuni de instruire a reprezentanților instituționali (ex.: responsabili de asigurarea calității, coordonatori de programe de studii) în vederea perfectării dosarelor de autoevaluare, explicării instrumentelor de lucru utilizate de ANACEC în

procesul de evaluare externă. Au fost programate perioade de depunere a solicitărilor de evaluare externă pentru programele de studii.

În vederea motivării experților de a se implica și participa în procesul de evaluare externă, Agenția încurajează activitățile evaluatorilor și a instituțiilor evaluate prin decernarea diplomelor de recunoștință și a distincției Cristalul calității, cu diseminarea informației respective pe paginile de socializare (ex. Facebook, site-ul Agenției), implicarea repetată a celor mai buni experți evaluatori în misiuni de evaluare externă, încurajarea/motivarea/recunoașterea expertizei acestora în vederea îmbunătățirii continue a calității educației și a sistemului de învățământ superior.

Pentru a identifica potențialii experți evaluatori din diferite domenii de formare profesională și a-i motiva să se implice în activitățile de evaluare externă, sunt organizate mai multe seminare de informare și sesiuni de instruire, în cadrul cărora sunt explicate procedura de evaluare externă, etapele, drepturile și responsabilitățile experților evaluatori etc. Pentru a asigura diseminarea bunelor practici privind procesul de evaluare externă, precum și pentru a intensifica colaborarea interinstituțională, ANACEC urmărește să identifice și să implice experți din cât mai multe ÎÎS. De menționat că, de la constituire, ANACEC întâmpină dificultăți în identificarea pe plan național a potențialilor experți evaluatori pentru programele de studii superioare monopoliste pe piața serviciilor educaționale, soluția identificată pentru astfel de cazuri fiind cooptarea experților străini.

De asemenea, în procesul de selectare a experților evaluatori, ANACEC acordă o atenție aparte reprezentanților angajatorilor, a căror implicare contribuie la fortificarea dialogului mediului academic cu reprezentanții pieței muncii, creșterea conexiunii dintre conținuturile oferite în sistemul de învățământ superior național și cerințele angajatorilor, la dezvoltarea caracterului practic-aplicativ al programelor de studii. În acest sens, au fost identificați, selectați și instruiți reprezentanți ai angajatorilor din mai multe instituții, inclusiv Cancelaria de Stat, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Institutele de cercetare aflate în subordinea MEC, întreprinderi de stat și private etc. Activități distincte sunt organizate în scopul motivării studenților pentru implicare în procesul de evaluare externă, pentru a asigura viziunea studenților în procesele de asigurarea a calității în sistem.

Analizând componența CEE din perspectiva instituției în care activează evaluatorii, putem conchide că în procesul de evaluare externă organizat de către ANACEC au fost antrenate, în calitate de experți, cadre didactice cu titluri științifice și studenți din 20 universități, iar reprezentanți ai angajatorilor – din peste 40 instituții de profil din țară, inclusiv experți internaționali din cadrul ARACIS. Obiectivul principal al DEÎS pe acest segment de activitate constă în consolidarea bazei de date a experților evaluatori prin completarea listelor pe domenii de formare profesională, pentru a acoperi maximal programele de studii din oferta educațională, motivarea și promovarea implicării studenților cu rol activ în procesul de evaluare externă, constituirea comisiilor de evaluare ad-hoc pentru a evita posibilele înțelegeri prealabile sau litigii, promovarea profesionalismului, obiectivității și spiritului de colegialitate în activitățile de evaluare externă a calității.

Un alt aspect important îl constituie feedback-ul oferit experților, membri ai comisiilor de evaluare externă, în raport cu activitatea lor, de ex.: cum se comportă în timpul vizitei, dar și ce subiecte nu au fost discutate etc. Prestația experților este apreciată și de către reprezentanții instituțiilor la completarea chestionarului post-evaluare transmis de către ANACEC. Experții

deocamdată nu sunt informați cu privire la feedback-ul primit de la instituții, ANACEC urmând să formalizeze acest aspect.

În contextul valorificării acordurilor de colaborare cu agențiile-partenere de asigurare a calității, actualizării continue a Registrului experților evaluatori, precum și în scopul fortificării componenței CEE, ANACEC implică în procesul de evaluare externă a programelor de studii experți evaluatori ai ARACIS și cetățeni ai Republicii Moldova din străinătate, care activează în cadrul ÎS și/sau de cercetare.

8. Analiza SWOT

Tabelul 8. Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
1. Recunoașterea ANACEC la nivel național ca o structură responsabilă pentru asigurarea calității în educație și cercetare. 2. Stimularea creșterii nivelului de responsabilitate a instituțiilor din domeniile educației și cercetării pentru calitatea serviciilor oferite. 3. Cooperare eficientă cu părțile interesate (MEC, instituțiile de învățământ superior, personalul academic, partenerii internaționali). 4. Aplicarea standardelor europene (ESG) în procesul de evaluare externă a programelor de studii și a instituțiilor de învățământ superior. 5. Vizibilitate internațională în creștere (membru afiliat al ENQA, membru cu drepturi depline al CEENQA și SICI). 6. Alegerea membrilor Consiliului de conducere al ANACEC prin concurs jurizat internațional. 7. Independența decizională a membrilor Comisiei de profil și a membrilor Consiliului de conducere al ANACEC. 8. Aplicarea cu regularitate a mecanismului de colectare a feedbackului de la actorii implicați în procesul de evaluare externă, cu utilizarea propunerilor formulate în procesul de perfectare a cadrului normativ național și instituțional. 9. Dezvoltarea continuă a personalului Agenției (training-uri, seminare, team-building-uri etc.). 10. Încurajarea activităților evaluatorilor și ale instituțiilor evaluate prin: acordarea	1. Existența unui număr insuficient de angajați ai aparatului administrativ (din cauza salariilor neatractive), în special în Direcția evaluare în învățământul superior, pentru realizarea activităților specifice. 2. Existența unor constrângeri financiare, cauzate de lipsa dreptului ANACEC de a gestiona veniturile și cheltuielile proprii. 3. Identificarea dificilă a potențialilor experți evaluatori, în special a reprezentanților studenților și ai mediului de afaceri, pentru domeniul de studiu specifice sau monopoliste (de exemplu, medicină, artă, militarie etc.) din perspectiva asigurării imparțialității și corectitudinii procesului de evaluare externă. 4. Elaborarea/actualizarea și implementarea cu întârzieri a unor proceduri interne, din cauza lipsei sau deficitului de personal. 5. Existența limitărilor financiare și a barierei lingvistice pentru cooptarea experților evaluatori internaționali (excepție, evaluatori ARACIS). 6. Lipsa datelor statistice privind numărul total de programe de studii oferite de instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova. 7. Lipsa asociațiilor profesionale pentru toate domeniile de activitate economică. 8. Lipsa asociațiilor studențești independente (fără afiliere politică /instituțională). 9. Deciziile privind autorizarea și acreditarea programelor de studii/ instituțiilor de învățământ, luate de Consiliul de conducere al Agenției, nu sunt definitive (MEC).

diplomelor de recunoștință și a Cristalului Calității, implicarea sistematică a experților evaluatori în misiunile de evaluare externă și în sesiuni de instruire a experților, diseminarea activității acestora pe rețelele de socializare ale Agenției, de exemplu Facebook, Instagram, LinkedIn, site-ul web al Agenției. 11. Implicarea experților internaționali în evaluarea programelor de studii la ciclul I studii superioare de licență și la ciclul II studii superioare de master.	
Oportunități	Amenințări
1. Participarea reprezentanților ANACEC în elaborarea politicilor naționale precum și actelor normative pentru domeniul educației și cercetării. 2. Implicarea experților din sectorul privat; 3. Implicarea experților ANACEC în evaluarea programelor de studii/ instituțiilor de învățământ organizată de către agenții de asigurare a calității partener. 4. Participarea în proiecte internaționale în parteneriat cu alte agenții de asigurare a calității. 5. Asigurarea vizibilității pe canalele media ale agenției și la diferite evenimente a reprezentanților mediului de afaceri („marketing gratuit”). 6. Revizuirea și completarea cadrului normativ reglator, inclusiv prin intervenții de adaptare a statelor de personal la necesitățile curente ale Agenției.	1. Imixtiune externă/politică în procedura de alegere a Consiliului de conducere precum și în actele normative elaborate de Agenție (<i>Metodologia de evaluare externă</i>). 2. Existența unor dificultăți în formularea deciziilor de evaluare externă de către comisiile de evaluare externă, precum și Consiliul de conducere, din cauza modificărilor operate în metodologia în vigoare, fără consultarea Agenției. 3. Vizibilitate scăzută la nivel național/internațional a nivelului de calitate a programelor de studii oferite de instituțiile de învățământ superior. 4. Reducerea finanțării publice și a veniturilor rezultate din prestarea serviciilor de evaluare din cauza crizei economice. 5. Imposibilitatea de a respecta termenele legale stabilite pentru evaluarea externă, în perioade de crize (ex. situația de pandemie). 6. Luarea parțială în considerare a propunerilor Agenției de îmbunătățire a cadrului legal de către factorii de decizie.

Analiza SWOT a fost realizată inițial în cadrul Agenției. Punctele forte, punctele slabe, oportunitățile și amenințările identificate au fost discutate ulterior cu membrii CC, fiind operate completările și modificările corespunzătoare.

9. Provocări curente și domenii pentru dezvoltarea viitoare

Identificarea provocărilor și precizarea direcțiilor de activitate pentru etapa următoare este parte componentă obligatorie în procesul de elaborare a rapoartelor anuale de activitate ale ANACEC. O analiză pertinentă a provocărilor actuale și stabilirea domeniilor pentru dezvoltare în următorii trei ani, în special cu relevanță pentru asigurarea calității în învățământul superior, au fost realizate de către ANACEC și în procesul de elaborare a Planului Național de acțiuni pentru perioada 2021-2023.

Pe lângă pandemia COVID-19, ANACEC ca entitate responsabilă de asigurarea externă a calității pe plan național, cât și alți actori relevanți din domeniile educației, cercetării și inovării, inclusiv prestatorii de servicii educaționale implicați în procesul de evaluare externă, se confruntă cu un șir de provocări.

De la operarea de către Guvern în 2018 a modificărilor în *Metodologia de evaluare externă* aplicată de către ANACEC, fără consultarea entității, Agenția a depus eforturi și a întreprins acțiuni distincte în vederea excluderii neconcordanțelor din text și dificultăților generate, în particular, privind formularea de decizii în baza rezultatelor evaluării externe. În acest sens, Agenția a formulat mai multe propuneri de perfectare a *Metodologiei de evaluare externă*, care au fost remise MECC/MEC pentru examinare și promovare spre aprobare în modul stabilit. Parte din propunerile ANACEC au stat la baza modificărilor la Metodologie aprobate de către Guvern în februarie 2022. Noua redacție a Metodologiei a exclus și neclaritățile cu privire la rezultatele finale ale evaluării externe.

Rămâne a fi o provocare pentru Agenție și gradul de independență asigurat prin cadrul normativ care reglementează activitatea ANACEC. Subordonarea Agenției MECC/MEC, precum și intervențiile necorelate și, adeseori, nefundamentate, în documentele metodologice aplicate de către ANACEC, creează, pe de o parte, dificultăți în activitatea Agenției, iar pe de altă parte, subminează autoritatea entității din perspectiva cerințelor europene privind independența organizațională și operațională pentru o Agenție responsabilă de asigurarea calității în educație.

În condițiile excepționale create de către pandemia COVID-19, dat fiind subordonarea și limitarea independenței organizaționale și operaționale, Agenția a întâmpinat dificultăți în activitatea curentă, fiind în imposibilitate de a reacționa prompt la cerințele reale, iar coordonările cu structurile superioare s-au dovedit a fi greoaie și de durată, cu impact negativ asupra proceselor.

În același context se înscriu și tentativele continue a autorităților publice centrale de a acorda Agenției atribuții și responsabilități improprii, cum ar fi controlul de stat al activității de întreprinzător, care contravin misiunii entității, descrise în *Codul educației*, dar și bunelor practici dezvoltate și promovate la nivel european în domeniul asigurării calității în educație.

Completarea statelor de personal ale ANACEC, în conformitate cu structura și organigrama aprobată prin HG nr.201/2018 (efectivul limită - 52 de unități), continuă a fi o sarcină dificilă. Concursurile organizate cu regularitate în ultimii ani au permis completarea doar a parte din pozițiile vacante din cadrul aparatului administrativ al Agenției, statele de personal fiind completate la 01.07.2022 în proporție de 82,7%. Poziții vacante se atestă practic în majoritatea subdiviziunilor Agenției. Constatăm persistența unui interes scăzut din partea potențialilor candidați pentru funcțiile publice scoase la concurs. Pe lângă volumul mare de lucru și nivelul considerabil de responsabilitate, un factor demotivant esențial rămâne a fi nivelul de salarizare, care este plafonat, dat fiind statutul Agenției de structură subordonată MEC. În aceste circumstanțe, salariile pentru angajații ANACEC (specialiști, specialiști superiori, specialiști principali) rămân neatractive chiar și în condițiile noii Legi a salarizării.

În funcție de atribuțiile și responsabilitățile delegate prin cadrul normativ, Agenția se confruntă deseori cu situații care necesită expertiză juridică calificată. În acest context, rămâne a fi o necesitate stringentă completarea statelor de personal cu cel puțin două unități de jurist. O altă provocare ține de efectivul DEIS, care nu este corelat cu volumul și complexitatea sarcinilor de realizat.

Având în vedere faptul că în Republica Moldova există programe de studii superioare ce aparțin unor domenii de formare profesională destul de specifice (de ex.: medicină, horticultură, agronomie, sport, medicină veterinară, arhitectură ș.a.), acestea fiind prestate doar de o singură instituție de învățământ superior (ex.: Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea Agrară de Stat din Moldova) rămâne a fi o adevărată provocare identificarea potențialilor experți evaluatori, dat fiind faptul că piața serviciilor educaționale din țara noastră este foarte restrânsă. În acest sens, dar și în alte cazuri, implicarea experților internaționali constituie o soluție, iar cadrul normativ permite acest lucru. Un impediment în realizarea acestui deziderat este faptul că întregul proces de evaluare externă se realizează în limba română, experții trebuie să cunoască cadrul legal și contextul național al învățământului superior, precum și faptul că implicarea experților internaționali presupune cheltuieli mai mari din partea instituțiilor.

Potrivit *Planului Național de acțiuni pentru perioada 2021-2023*, activitățile programate au fost structurate în câteva domenii pentru dezvoltare viitoare:

1. Dezvoltarea cadrului normativ și metodologic;
2. Asigurarea calității și transparenței în activitatea Agenției;
3. Evaluarea calității în învățământul superior;
4. Consolidarea capacităților resurselor umane;
5. Colaborare internațională.

1. **Perfectarea cadrului normativ și metodologic** prevede (1) Modificarea *Codului educației* pe dimensiunea asigurării calității în scopul consolidării independenței Agenției (2022) și (2) Actualizarea *Regulamentului de activitate a ANACEC* în conformitate cu modificările *Codului educației* (2022).

Drept urmare a participării în proiectul „ESQA - Effective involvement of stakeholders in quality assurance activities”, a fost elaborat *Regulamentul de implicare a părților interesate în activități de asigurare externă a calității* (noiembrie 2021), care are drept scop sporirea angajamentului instituțiilor de învățământ, studenților, potențialilor angajatori, ministerelor în activitățile de asigurare externă a calității și dezvoltarea nivelului de încredere dintre ANACEC și părțile interesate. Regulamentul a fost consultat public, perfectat, examinat și aprobat de către CC în ședința din 28.04.2022.

Agenția și-a propus să revizuiască, din perspectiva experienței proprii acumulate pe parcursul a mai multor ani în procesul evaluării programelor de studii, și *Ghidul de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior*, aprobat în 2016, dar care nu a fost deocamdată aplicat. Activitatea respectivă se va realiza în anul 2023 cu suportul Proiectului Erasmus+ „Enhancement of Quality Assurance in Higher Education System in Moldova – QFORTE”.

Perfectarea *Ghidului de evaluare externă a calității programelor de studii superioare de doctorat* este preconizată ca și activitate distinctă pentru anul 2022 în cadrul proiectului „Învățământul superior”, finanțat de Banca Mondială. Totodată, va fi definitivată *Procedura de evaluare externă a calității pentru programe comune de studii* (2022). Recent, *Procedura de monitorizare post-evaluare*, aplicată de către ANACEC, a fost revizuită și completată în conformitate cu recomandările ESG pentru a asigura consistența și relevanța acesteia în vederea sporirii și îmbunătățirii continue a calității studiilor oferite de instituțiile de învățământ superior din țară, cu implicarea activă a acestora.

2. Pentru asigurarea calității și transparenței în activitatea Agenției ne propunem ca și activitate prioritară consultarea cu regularitate a părților interesate. În particular, în vederea îmbunătățirii continue a procesului de evaluare externă, chestionarea evaluatorilor, precum și a reprezentanților instituțiilor de învățământ evaluate, se va realiza în două reprize anual. Urmare a colectării feedback-ului se vor efectua analize și se vor întreprinde măsuri de îmbunătățire prin formularea recomandărilor pentru perfecționarea proceselor.

Urmează să fie fortificată dimensiunea ce ține de elaborarea studiilor tematice. Acestea se vor realiza pentru toate domeniile generale de studiu evaluate, cuprinzând recomandări și sugestii pentru toți actorii implicați: MEC, ANACEC, instituțiile de învățământ. Va fi inițiată elaborarea studiilor tematice privind nivelul de realizare a anumitor standarde de acreditare, atât pe orizontală (la evaluarea programelor de studii oferite de mai multe universități), cât și pe verticală (la evaluarea programelor de studii pe cicluri universitare: licență, masterat, doctorat).

3. Evaluarea calității în învățământul superior rămâne a fi o direcție majoră în activitatea ANACEC. Prima rundă de evaluare externă a programelor de studii superioare de licență a fost practic încheiată. Începând cu anul 2021 preponderent sunt evaluate extern programele de studii superioare de master, activitate continuă și pe parcursul anului 2022, iar începând cu anul 2023 se va iniția procesul de evaluare a programelor de studii superioare de doctorat. În anul 2023 este preconizată și evaluarea externă internațională a 5 instituții de învățământ superior, partenerie în proiectul Erasmus+ Enhancement of Quality Assurance in Higher Education System in Moldova – QFORTE, proces în care va fi implicată și ANACEC.

Eforturi distincte vor fi orientate spre consolidarea capacităților instituțiilor de învățământ superior pe dimensiunea asigurării interne a calității. În acest sens, cu suportul Proiectului ERASMUS+ QFORTE, vor fi organizate workshop-uri pentru universitățile partenerie (2022).

Totodată, în scopul asigurării transparenței activității sale, ANACEC va menține baza de date proprii privind rezultatele evaluărilor externe a calității în învățământul superior, accesibilă pe pagina web www.anacec.md.

Începând cu anul 2022, în contextul realizării întregului ciclu al calității, asigurării consistenței și a unui grad mai înalt de acoperire, monitorizarea post-evaluare (follow-up) se va aplica tuturor instituțiilor/programelor de studii evaluate în perioada până la următoarea acreditare, asigurând astfel obligativitatea feedback-ului intermediar al Agenției pentru toate programele de studii și instituțiile evaluate extern. Elaborarea planurilor de măsuri corective și a rapoartelor intermediare privind progresele atestate în implementarea planurilor respective vor constitui elemente obligatorii în acest proces. Se preconizează de asemenea diferențierea formelor de realizare a monitorizării, inclusiv prin intermediul rapoartelor, seminarelor, conferințelor etc.

4. Pe dimensiunea Consolidarea capacităților resursei umane, dat fiind rolul definitoriu al experților evaluatori ai ANACEC în realizarea evaluărilor colegiale și în asigurarea unor decizii obiective, fundamentate, dar și stimulatorii pentru instituțiile de învățământ, activitățile de informare și formare a acestora vor fi fortificate și organizate continuu. În acest context, ca acțiuni de perspectivă, se preconizează realizarea completării continue a Registrului experților evaluatori ai ANACEC, doar după formarea potențialilor evaluatori, testarea competențelor profesionale ale acestora și certificarea experților evaluatori. Totodată, de cel puțin două ori pe an, ANACEC va anunța înscrierea doritorilor de a se implica în procesele de evaluare externă la nivel de învățământ superior, la cursul de formare continuă „Asigurarea calității în învățământul superior”, în volum de 3 credite ECTS. O preocupare a Agenției este și consolidarea

permanentă a potențialului echipei ANACEC, prin identificarea anual a necesităților de formare și asigurarea posibilităților de instruire, atât cu resurse interne, cât și externe.

O prioritate o constituie dezvoltarea și extinderea practicilor de cooptare a experților străini și implicare a acestora în activitatea CEE mixte. În paralel, Agenția va stimula și perfectarea de către instituții a dosarelor de evaluare externă integral în limba engleză, fapt care va facilita cooptarea și implicarea în procesul de evaluare externă a reprezentanților altor Agenții partenere, responsabile de asigurarea calității.

5. În aspect de **colaborare internațională** se va pune accentul pe dezvoltarea în continuare a activităților de cooperare cu diverse entități. Realizarea autoevaluării ANACEC (2021-2022) și aplicarea pentru evaluarea externă a ENQA (2022) vin de asemenea să contribuie la vizibilitatea ANACEC pe plan european și internațional, cu noi posibilități de colaborare, parteneriate, implicare în proiecte etc.

Glosar de termeni

acreditare (în învățământ) – proces de evaluare externă a calității programului de studiu sau/și a instituției de învățământ, materializat prin eliberarea unui act prin care instituției i se acordă dreptul de a desfășura procesul de învățământ, de a organiza admiterea la studii și examenele de finalizare a studiilor, precum și dreptul de a emite diplome, certificate și alte acte de studii recunoscute de MEC;

autorizare de funcționare provizorie (în învățământ) – act de înființare a instituției de învățământ, care îi acordă dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza admiterea la studii;

criteriu de evaluare – nivel de performanță prin intermediul căruia poate fi examinată posibilitatea atingerii anumitor obiective și/sau standarde. Criteriile se referă la fiecare dintre standardele de acreditare stabilite și reprezintă aspectele fundamentale de organizare și funcționare a unui program de studiu/unei instituții de învățământ. Fiecărui criteriu îi corespunde un set de indicatori de performanță și standarde de evaluare;

evaluare internă/autoevaluare a calității educației – proces realizat de către structurile instituționale responsabile de asigurarea calității, în baza unui regulament instituțional, în conformitate cu standardele naționale de referință, care constă în colectarea sistematică a datelor cu privire la procesul educațional/de cercetare/de creație artistică, chestionarea angajaților, studenților, absolvenților, angajatorilor și altor beneficiari, reflectarea rezultatelor și a performanțelor activității cadrelor didactice, a personalului științific și a altor actori implicați în activitatea instituției de învățământ, acestea având drept finalitate elaborarea unui raport de autoevaluare;

evaluare externă a calității educației – proces complex de analiză a calității unui program de studiu oferit de către o instituție de învățământ sau a calității procesului educațional/de cercetare/de creație artistică al unei instituții de învățământ, precum și prezentarea recomandărilor pentru îmbunătățirea calității. Evaluarea externă a calității educației se realizează în baza analizei raportului de autoevaluare a programului de studiu/instituției de învățământ și a vizitei de evaluare a experților evaluatori ai Agenției sau ai unei alte agenții de evaluare externă a calității înscrise în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR);

indicator de performanță – instrument de măsurare care indică caracteristicile unui anumit criteriu de evaluare a calității programului de studiu și a activității instituției de învățământ. Modul de manifestare și nivelul de realizare a fiecărui indicator de performanță este reflectat de standardele de evaluare. Nivelul minim al indicatorilor de performanță corespunde cerințelor unui standard de evaluare minim obligatoriu. Nivelurile maxime corespund standardelor de referință, sunt opționale și diferențiază calitatea educației/cercetării/creației artistice din instituțiile de învățământ în mod ierarhic, progresiv;

management al calității (în învățământ) – ansamblu de măsuri, aprobate în mod regulat la nivel instituțional sau național, orientate spre asigurarea calității învățământului. Managementul calității acoperă toate activitățile care asigură realizarea politicilor, obiectivelor și responsabilităților legate de calitate și le implementează prin planificarea, controlul și asigurarea calității și prin mecanismele de îmbunătățire continuă a calității învățământului;

rezultate ale învățării/finalități de studiu – competențe generale necesare/cerute absolvenților programelor de studii pe domenii de formare și cicluri de învățământ, fiind definite în Cadrul european al calificărilor (EQF) și în Cadrul național al calificărilor (CNC);

reacreditare – proces de evaluare externă a calității programului de studii sau/și a instituției de învățământ acreditate;

program de studii – totalitate a activităților de proiectare, organizare, conducere și realizare a predării, învățării, cercetării, creației artistice și evaluării care asigură formarea într-un domeniu ocupațional și academic în conformitate cu cadrul normativ în vigoare și conduce la obținerea unei calificări certificate de către un organism abilitat;

standard de evaluare – instrument de măsurare, asociat unui indicator de performanță, care reflectă cerințele/exigențele impuse calității programului de studiu și activității instituției de învățământ și permite determinarea nivelului de realizare a acestor cerințe. Standardul de evaluare descrie (cantitativ și/sau calitativ), cu un anumit nivel de detaliere, cerințele și condițiile care trebuie îndeplinite și reprezintă baza concluziilor de evaluare. Standardele de evaluare sunt de trei tipuri: măsurabile (se măsoară în procente sau în unități proprii: număr de publicații, metri pătrați etc.); atributive bivalente (apreciate prin da/nu) și atributive multivalente (apreciate prin niveluri de calitate). Fiecărui standard de evaluare îi corespunde o valoare numerică care variază de la 0 până la 1;

standard de evaluare minim obligatoriu – cerință/condiție impusă calității programului de studiu și activității instituției de învățământ raportată la un indicator de performanță. Standardul de evaluare minim obligatoriu reflectă un nivel minim acceptabil și obligatoriu pentru autorizarea sau acreditarea programului de studii/instituției de învățământ și este stabilit de actele normative naționale sau de practicile internaționale în domeniu.

Anexe